

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

KAKO POSTATI POLIGLOT

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTOR:
PIA JELENA DŽAKULIN

MENTORICA:
ANA METLIČAR

Celje, april 2021

Gimnazija Celje – Center
program: splošna gimnazija

KAKO POSTATI POLIGLOT

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTOR:
PIA JELENA DŽAKULIN

MENTORICA:
ANA METLIČAR

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2021

ZAHVALA

V prvi vrsti bi se želela zahvaliti staršem, ki so že od majhnega vlagali vame in mi omogočili, da sem preko vseh potovanj in tečajev razvijala svojo strast do jezikov. Poleg tega bi se rada iz srca zahvalila vsej družini in vsem prijateljem, ki so mi že od nekdaj nudili brezpogojno podporo in ljubezen, da sem lahko svobodno raziskovala, se razvijala in pogumno premagovala vse ovire in nemogoče izzive.

Želela bi se zahvaliti mentorici Ani Metličar za vse pogovore in vsa kompleksna vprašanja, ki so mi dala misliti in mi odprla nove perspektive. Prav tako bi se ji želela zahvaliti, da je bila tako potrpežljiva in me poskušala razumeti, tudi ko ni šlo vse po načrtu.

Želela bi se zahvaliti izjemnemu ravnatelju Gregorju Deleji za vso strokovno pomoč, vse spodbude in vse napotke ob procesu raziskovanja.

Želela bi se zahvaliti vsem dijakom četrtil letnikov programa splošne gimnazije Gimnazije Celje – Center in I. gimnazije v Celju, ki so lani odgovorili na moje ankete in mi s tem pomagali pri raziskavi.

Zahvaliti pa bi se želela tudi vsem poliglotom in bilingvističnim osebam, ki so si vzeli čas in odgovorili na moja vprašanja.

Intervjujani poliglotti: Iva Tušek, Maja Marija Kovačič, Matthew Ryazanov, Rok Zdovc, Merih Deniz Ciftyildiz, Magdalena Lianna, Prohor Ryazanov, Mateja Korošec, Vesna Pekarović Džakulin, Dušanka Kugi, Thyago.

Intervjujane osebe iz bilingvističnih družin: Vesna Pekarović Džakulin, Dušanka Kugi, Melanie Midžić, Adrian Maximilian Kugi.

Želela bi se zahvaliti mladostnikom, ki so si kljub napornemu delu v šoli vzeli čas in sodelovali pri fokusni skupini testiranja prve verzije priročnikov ter za vse pogovore po izkušnji, kjer sem dobila ogromno dodatnih nasvetov in mnenj, da bodo lahko

priročniki, ki sledijo res kvalitetni. Mladostniki: Zala Jurjec, Ona Kotnik, Neža Zevnik, Maja Leban, Mišela Zakošek Čakš, Saša Zvonar, Zala Medved, Urška Hrastnik, Ajda Novak, Luka Malič, Sara Praznik, Gašper Skorja, Ada Lada Dervisevič, Timotej Sever, Pia Sajovič in Matija Grivič.

Prav tako bi se želela zahvaliti vsem 370 mladostnikom iz cele Slovenije, da so si vzeli čas in rešili mojo anketo o stališčih do učenja tujih jezikov.

Želela bi se zahvaliti Niki Herček za objavo intervjuja o projektu Kako postati poliglot na šolsko spletno stran Sledko. Špeli Ožir za izjemen članek o projektu v Novem tedniku in Aleksanderju Brudarju za članek v Slovenskih novicah.

Za na konec, kot pogosto pozabimo, pa bi se rada zahvalila sebi, da kljub oviram, preobremenjenosti kot maturantka in drugim frustracijam nisem obupala, temveč sem skozi celi dve leti raziskave o vprašanjih zelo pogosto razmišljala, se z ogromno izjemnimi osebami o njih pogovarjala, ter premišljevala kaj bi še lahko naredila, da bodo v bližnji prihodnosti tudi drugi lahko čutili vsaj delček strasti, ki jo čutim sama do učenja tujih jezikov in raziskovanja tujih kultur. Imam vizijo, kjer bo učenje veliko tujih jezikov večini mladostnikom prijetno, pomembno in zabavno, in rada bi se že vnaprej zahvalila vsem, ki vanjo verjamete in vsem, ki boste na poti do njene uresničitve na svoj način pomagali.

IZZIVI KORONSKIH RAZMER

Zaradi pandemije sem se letos, med drugim tudi pri izdelavi raziskovalne naloge, morala soočiti z ogromno izzivi. Nenehno prilagajanje šolskim urnikom, negotovost, psihološke stiske ob zaključku srednješolskega izobraževanja, skrbi, povezane z virusnim obolenjem, in spremenjen način življenja pa niso stresa in obremenitev povzročali le meni, zato sem morala biti strpna in potrpežljiva tudi pri intervjuvancih ter mladostnikih, ki so sodelovali v fokusni skupini testiranja priročnika. Veliko jih namreč ni našlo časa in energije posvetiti se priročniku, zato sem precej odgovorov dobila v zadnjih dneh pred oddajo naloge. Žal 10 od 25 udeležencev priročnika sploh ni uspelo rešiti. Posledično mi naloge v pisni obliki ni uspelo oddati v jezikovni in vsebinski pregled, saj sem se znašla pred dilemo: oddati nalogo v pregled z omejenimi raziskovalnimi rezultati ali pridobiti večji vzorec odgovorov, čeprav to prinaša delno nedovršenost naloge.

Po tehtnem premisleku sem se odločila, da nalogo vseeno oddam, saj je to le začetek mojega raziskovanja, kako oblikovati univerzalne priročnike za učenje osnov katerega koli tujega jezika. Ob problemih, ki so nakazani v nalogi, bom v prihodnje raziskala tudi okoliščine in potrebe učenja tujih jezikov pri upokojevcih, osebah z demenco, osebah s posebnimi potrebami, stevardesah, stevardih, osebju na križarkah itd.

Letos smo vsi spoznali, da je prihodnost nepredvidljiva in prinaša vedno nove izzive. Prav sedaj je vztrajanje pomembno bolj kot kadar koli prej in v tem duhu tudi oddajam svojo nalogo. Pri raziskavi Kako postati poliglot sem namreč spoznala, da je učenje jezikov odlična priprava na življenje, saj nas uči, kako se soočati z novimi izzivi ter da moramo biti pogumni in vztrajati. Na koncu dneva ni bistveno, da smo v znanju novega jezika popolni in ne delamo napak, temveč da rastemo, se razvijamo in preizkušamo svoje meje. Enako velja v življenju.

KAZALO

<i>POVZETEK in ključne besede</i>	<i>1</i>
<i>1. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA</i>	<i>2</i>
<i>2. CILJI IN HIPOTEZE.....</i>	<i>3</i>
<i>CILJI IN HIPOTEZE ZNOTRAJ POSAMEZNIH RAZISKOVALNIH METOD.....</i>	<i>3</i>
<i>3. RAZISKOVALNE METODE</i>	<i>9</i>
<i>4. POTEK RAZISKOVALNEGA DELA.....</i>	<i>15</i>
<i>5. TEORETIČNA SPOZNANJA</i>	<i>17</i>
5.1 DEFINICIJE	17
5.2 OPREDELITVE UPORABLJENIH POJMOV	20
6.1. INTERVJU ZA POLIGLOTE	39
6.2. INTERVJU BILINGVISTIČNIM OSEBAM	56
6.3. ANKETA ZA DIJAKE SPLOŠNE GIMNAZIJE 3. LETNIKA	61
<i>RAZPRAVA.....</i>	<i>90</i>
<i>7.3 NOVA VPRAŠANJA IN IZZIVI ZA PRIHODNOST</i>	<i>98</i>
<i>8. VIRI.....</i>	<i>98</i>
<i>1. PRILOGE.....</i>	<i>103</i>

POVZETEK in ključne besede

Kvalitetno znanje tujih jezikov je zaradi globalizacije, večje dostopnosti potovanj in mednarodnih sodelovanj postalo vedno bolj razširjeno in hkrati iskano znanje.

Preko knjig, spleta, intervjujev s poliglotti, anket gimnazijcem in intervjujev s bilingvističnimi osebami sem pridobila ogromno znanja, ki temelji na izkušnjah in osebnih naukih večjezičnih oseb. Na podlagi znanja sem ustavila prvo javno verzijo univerzalnega priročnika za učenje osnov kateregakoli tujega jezika in ga preko fokusne skupine testirala. Preko ankete mladostnikom Slovenije sem ugotovila, da so mladini jeziki pomembni in jim predstavljajo več kot le orodje za sporazumevanje.

Kljub temu, da definiciji poliglota in znanja jezika še vedno nista jasni, sem področje poliglotstva kar se da celotivo raziskala in ustvarila dobre temelje za razvoj nadaljnjih verzij priročnikov. Ugotovila sem, da je še veliko dela potrebnega na področju soočanja z napakami, ki so del vsake izkušnje učenja novega jezika, saj brez dela strah in neugodje ne izgineta sama po sebi. Prav tako sem ugotovila, da večini gimnazijcev učenje osnovnih fraz, pozdravov in podatkov v tujem jeziku ne predstavlja težave, hkrati pa je večina mladostnikov priročnik označila za zelo prijeten (9/10) in da bi se preko njega ponovno učila novega jezika, kar pomeni, da moramo na poti do usvojitve novih jezikov preseči le mentalno prepreko ne delanja napak in prej kot slej bomo z disciplino in vztrajnostjo postali poliglotti.

Ključne besede

Poliglot, jeziki, mladostniki, učenje, priročnik, večjezičnost

1. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Pred 400 leti je veljalo prepričanje, da je samo okrog 25 % prebivalstva zmožnega brati. Danes vemo, da je ta odstotek blizu 100 %. In to zaradi ljudi, ki so verjeli, da se lahko večina nauči brati.

Zanimalo me je, ali lahko znotraj tujih jezikov poiščemo algoritem, preko katerega bo dostop do učenja osnov kateregakoli tujega jezika posamezniku olajšan in poenostavljen, prav tako pa bo posameznik ob spoznanju načina dela izgubil strah in odpor do nepregledne količine informacij, ki jih predstavlja nov jezik, ter se učenja novih jezikov lotil z radovednostjo in samozavestjo.

Tehnološki napredek in nov sistem, ki nam omogoča, da četrtno življenja namenimo le izobrazbi, odpirata razmislek, zakaj ne bi izkoristili časa, v katerem živimo, in se naučili več tujih jezikov. Znanje tujih jezikov ima v sodobnem svetu neprecenljivo vrednost, hkrati pa človeku omogoča boljše samopodobo in razvijanje lastnih potencialov. Učenje novega jezika pogosto prepoznamo kot oviro, kot goro neobvladljivega znanja, vednar temu ni treba biti tako.

Kot je rekel že Sokrat, zavedam, da ljudi ne morem ničesar naučiti, lahko jim pa dam le misliti. Zanimalo me je torej, kako lahko ljudi navdihnem, jim na pladnju ponudim vso svoje znanje v obliki priročnika, ki predstavlja miselni proces mene, ki že znam nekaj jezikov, in verjetno še koga izkušenega, kako se lotiti učenja novega jezika in jim s tem poenostavim in približam prvi korak, dam za misliti, da bi se tudi sami morda lotili učenja tujih jezikov.

2. CILJI IN HIPOTEZE

Ključna cilja celotne raziskave sta:

1. Preko teorije, intervjujev in anketnih vprašalnikov bolje razumeti vidike učenja tujih jezikov.
2. Narediti univerzalni priročnik za učenje osnov kateregakoli tujega jezika in preko fokusne skupine dobiti povratne informacije o učinkovitosti in možnih izboljšavah za nadaljne verzije.

CILJI IN HIPOTEZE ZNOTRAJ POSAMEZNIH RAZISKOVALNIH METOD

INTERVJUJI S POLIGLOTI

Cilji:

Ugotoviti v koliko jezikih bi znali izpeljati 'small talk' in kaj 'small talk' za njih pomeni.

Ugotoviti koliko jezikov in katere jezike govorijo tekoče.

Ugotoviti, kaj definirajo kot znanje tujega jezika.

Ugotoviti koliko jezikov mora oseba po njihovem mnenju govoriti, da je poliglot.

Ugotoviti kaj so njihovi najpomembnejši vzroki za učenje jezikov oz. kaj je njihova največja motivacija pri procesu konstantnega učenja.

Ugotoviti, ali imajo kakšne napotke za bodoče poliglote in za ljudi, ki se želijo naučiti kakšnega novega jezika.

Ugotoviti, ali po njihovem mnenju genetika vpliva na učenje tujih jezikov.

Ugotoviti, ali menijo, da se je oseba z disciplino in vztrajnostjo sposobna naučiti 4 jezikov.

Ugotoviti kaj je po njihovem mnenju največja prednost govorjenja več jezikov.

Ugotoviti, ali so se že znali sporazumevati v kakšnem tujem jeziku pred 8. letom starosti.

Ugotoviti, ali se strinjajo s trditvijo, da več jezikov kot znaš, lažje se je naučiti novega jezika.

Ugotoviti, ali se lažje učijo jezika, če so z njim čustveno vpleteni.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Ugotoviti, ali se jim je jezika lažje učiti sami ali s skupino in zakaj.

Ugotoviti, ali že od začetka učenja jezika jezik aktivno uporabljajo.

Hipoteze:

Večina poliglotov bi small talk znala izpeljati v 6 jezikih.

Za večino poliglotov small talk pomeni sposobnost dobrega sporazumevanja na osnovnem nivoju.

Večina poliglotov tekoče govori štiri jezike ali več.

Večina poliglotov znanje tujega jezika definira kot sposobnost dobrega sporazumevanja v tem jeziku.

Večina poliglotov meni, da mora oseba govoriti vsaj štiri jezike, da je poliglot.

Večina poliglotov se tujih jezikov uči, ker je znanje tujih jezikov uporabno in ker jih bogati kot osebe.

Večina poliglotov meni, da morajo posamezniki vedeti zakaj se učijo jezika, nato pa vložiti trud in biti dosledni pri učenju.

Večina poliglotov meni, da genetika ne vpliva na učenje tujih jezikov.

Večina poliglotov meni, da se je oseba z disciplino in vztrajnostjo sposobna naučiti štirih jezikov.

Večina poliglotov meni, da se preko govorjenja več jezikov lahko povezuješ z večimi osebami in kulturami.

Večina poliglotov se je že pred 8. letom starosti znala sporazumevati v kakšnem tujem jeziku.

Večina poliglotov se strinja s trditvijo, da več jezikov kot znaš, lažje se je naučiti novega jezika.

Večina poliglotov se lažje uči jezika, če so z njim čustveno vpleteni.

Večina poliglotov se tujega jezika lažje učijo sami, saj so v miru bolj učinkoviti.

Večina poliglotov že od začetka učenja jezika jezik uporablja aktivno.

INTERVJUJI BILINGVISTIČNIH OSEB

Cilji:

Ugotavljanje prednosti in slabosti tekočega znanja dveh jezikov od otroštva.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Ugotavljanje, ali bilingvistične osebe kateri jezik znajo bolje in kakšne so same razlike v razumevanju obeh jezikov.

Ugotavljanje povezave med izkušnjo bilingvistične osebe in preprostostjo učenja novih jezikov.

Hipoteze:

Prednosti bilingvizma je več, med drugim pripadnost in razumevanje dveh jezikov in kultur. Slabost bi lahko bila mešanje obeh.

Več bilingvističnih oseb bolje zna materin jezik.

Bilingvističnim osebam je kvalitetno znanje dveh jezikov olajšalo učenje novih tujih jezikov.

ANKETNI VPRAŠALNIK GIMNAZIJCEM

(vsi gimnazijci se nanašajo na le gimnazijce tretjega letnika)

Cilji:

Ugotoviti, koliko jezikov se povprečen gimnazijec uči pri pouku.

Ugotoviti, v koliko jezikih se je povprečen gimnazijec sposoben pogovarjati na ravni A1.

Ugotoviti, ali večini gimnazijcev v učenje osnovnih fraz, pozdravov in podatkov v tujem jeziku predstavlja težavo.

Ugotoviti odnos gimnazijcev do učenja tujih jezikov.

Ugotavljanje največjega poudarka pri pomenu znanja tujih jezikov gimnazijcev.

Ugotavljanje poznavanja ponujenih priložnosti šole za učenje tujih jezikov gimnazijcev.

Ugotavljanje pogostost gimnazijcev, ki se je tujih jezikov učilo pred 8. letom starosti in pogostost učenih jezikov.

Ugotavljanje števila jezikov, ki ga gimnazijci redno aktivno uporabljajo.

Ugotavljanje preferenc gimnazijcev, kar se tiče učenja tujih jezikov v skupini oziroma sam.

Hipoteze:

KAKO POSTATI POLIGLOT

Večina gimnazijcev se pri pouku uči 4 jezikov.

Večina gimnazijcev je sposobna komunikacije na ravni A1 v 5 jezikih.

Večini gimnazijcev učenje osnovnih fraz, pozdravov in podatkov v tujem jeziku ne predstavlja težave.

Večina gimnazijcev se tujih jezikov uči, ker se jim zdijo koristni.

Večini gimnazijcem se znanje tujih jezikov zdi uporabno, ker jim omogoča, da komunicirajo z večjim številom ljudi.

Večina gimnazijcev ima na voljo ogromno med drugim brezplačnih priložnosti za učenje tujih jezikov, ki jih niti ne poznajo niti ne uporabljajo. (ne poznajo priložnosti na šoli, ne hodijo na tečaje, ne uporabljajo app)

Večina gimnazijcev se je pred 8. letom starosti naučila angleščine.

Večina gimnazijcev redno aktivno uporablja 4 jezike.

Večina gimnazijcev se raje tujih jezikov uči v skupini.

PRIROČNIK MLADOSTNIKOM

Cilji:

Ugotoviti, koliko časa mladostniki povprečno porabijo za en dan nalog.

Ugotoviti, katera gradiva so mladostnikom blizu za iskanje informacij v tujih jezikih.

Ugotoviti, kako prijetna je bila mladostnikom izkušnja učenja osnov novega jezika preko priročnika.

Ugotoviti kvaliteto samega poučevanja preko posameznikove ocene pridobljenega znanja.

Ugotoviti, ali mladostniki vidijo uporabo priročnika tudi v svoji prihodnosti.

Ugotoviti, ali imajo mladostniki kakšne lastne ideje za izboljšavo priročnika.

Ugotoviti, ali sem v mladostnikih vzbudila iskrico do učenja tujih jezikov.

Ugotoviti, ali sem v mladostnikih vzbudila radovednost za nadaljno učenje tujih jezikov.

Hipoteze:

Večina mladostnikov bo dnevno za naloge potrebovala pol ure.

Večino gradiv bom že poznala (pons, translate,...), spoznala bom pa tudi nekaj novih gradiv.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Večina mladostnikov bo prijetnost izkušnje ocenila z 10/10.

Večini mladostnikov se bo priročnik zdel učinkovit, saj se bo sama naučila predvidene snovi.

Večina mladostnikov se bo preko priročnika želela učiti tudi v prihodnje.

Večina mladostnikov ne bo imela predlogov za izboljšavo priročnika.

Večina mladostnikov bo imela najljubši del učenja osnov tujega jezika preko priročnika.

Večina mladostnikov bo imela predloge tem, ki jih še zanimajo in ki se jih še želijo učiti.

ANKETA MLADOSTNIKOM

Cilji:

Ugotoviti želim:

Ali mladostniki verjamejo, da je znanje tujih jezikov zanje pomembno in jih bogati kot osebe.

Ali mladostniki menijo, da je znanje tujih jezikov razen angleščine nepotrebno za uspešno življenje.

Ali so mladostniki zadovoljni s poučevanjem tujih jezikov v šolah.

Ali bi se mladostniki učili več jezikov, če ne bi bili preobremenjeni v šoli.

Ali mladostniki napake pri učenju jezika povezujejo s sramom in se posledično izogibajo situacijam, kjer bi lahko naredili napake.

Ali se mladostniki vrednotijo kot sposobne postati poliglot in ali ta potencial povezujejo s posameznikovim povprečjem ocen v šoli.

Kako pandemija vpliva na aktivno in pasivno uporabo tujih jezikov pri mladostnikih.

Kaj je glavni razlog, da se mladostniki med karanteno niso učili novih jezikov.

Hipoteze:

Večina mladostnikov verjame, da je znanje jezikov zanje pomembno.

Le redki posamezniki menijo, da jih znanje tujih jezikov bogati kot osebe.

Večina mladostnikov meni, da je zanje od znanja tujih jezikov zaradi tehnologije potrebna le angleščina.

Večina mladostnikov ni zadovoljna s trenutnim poučevanjem tujih jezikov.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Večina mladostnikov se ne bi učila več jezikov, tudi če bi bili manj obremenjeni v šoli. Večina mladostnikov napake v jeziku povezuje s sramom in se zato izmika situacijam, ki bi potencialno lahko bile neprijetne.

Večina mladostnikov se ne vrednoti kot sposobne postati poliglot .

Večina mladostnikov meni, da odličnjaki imajo potencial postati poliglotti, osebe z zadostnim uspehom pa ne.

Večina mladostnikov veliko manj govori v tujih jezikih kot prej, kar se tiče branja in poslušanja medijev v tujih jezikih pa se je količina pasivnega učenja povečala.

Večina mladostnikov se med karanteno ni učila novih tujih jezikov, ker je učenje tujega jezika nekaj, česar se niso znali lotiti sami.

3. RAZISKOVALNE METODE

3.1 POVZETEK VSEH

Znotraj raziskovalne naloge sem uporabila tri različne raziskovalne metode zaradi različnih potreb. Uporabila sem dva intervjuja za dve skupini posameznikov- poliglote in bilingviste. Uporabila sem dva anketna vprašalnika za različni skupini posameznikov- lanski tretji letnik gimnazijcev Gimnazije Celje – Center in Prve gimnazije v Celju ter drugega za mladostnike Slovenije. Poleg intervjujev in anketnih vprašalnikov pa sem naredila še konkreten izdelek, oziroma vsaj njegovo prvo verzijo, tako imenovan univerzalen priročnik za učenje osnov kateregakoli tujega jezika, katerega je preizkusila fokusna skupina petnajstih mladostnikov.

3.2 INTERVJU ZA POLIGLOTE

Ali lahko nekdo reče, da zna jezik, ko je enkrat opravil izpit? Morda, ko že dve leti živi v tuji državi? Ali pa, ko pozna vse besede in vse besedne zveze? Ali pa ga zna, ko se ga je uči že vsaj tri leta? Jaz bi rekla, da nekdo zna jezik, ko se lahko s tem jezikom znajde v vsaki situaciji. Vem, da jezika v celoti nikoli ne moreš znati, zato je ta definicija, kdaj nekdo zna jezik še dokaj relativna. V glavi sem imela ogromno takšnih vprašanj, zato sem se odločila, da bom poiskala poliglote same, da mi povedo kaj oni mislijo. Presenetilo me je, da jih je bilo ogromno že tako v mojem vsakdanu in nisem potrebovala leteti čez Atlantik, da sem kakšnega našla. Poliglot je v čisti teoriji oseba, ki zna več kot dva jezika, a se najpogosteje uporablja za osebe, ki govorijo vsaj štiri in več. Intervjujala sem nekaj vrstnikov- Ivo Tušek, Majo Marijo Kovačič, , Matthewa Ryazanovega, Roka Zdovca, Meriha Deniza Ciftyildiza, Magdalene Lianne, Prohorja Ryazanovega, Matejo Korošec, Vesno Pekarović Džakulin, Dušanko Kugi ter Thyagu, gospoda na recepciji na križarki MSC Divina, ki prihaja iz Brazilije in govori kar 8 jezikov.

3.3 INTERVJU ZA BILINGVISTIČNE OSEBE

V družini sem obdana z bilingvističnimi osebami. Oba moja dedka prihajata iz Srbije, obe babici pa iz Slovenije, zato imam oba starša in obe teti bilingvistični. Med drugim, pa se je teta poročila z Avstrijcem in se preselila v Belgijo, kjer vzgaja tudi svojega otroka v bilingvistični družini. Sama namreč z njim govori slovensko, oče z njim govori nemško, v šoli se poleg nemščine uči tudi francosko in angleško. Starša

se med seboj sporazumevata v angleščini, tako da je bil že od rojstva preko njiju in risank v zvočni kopeli tudi angleščine.

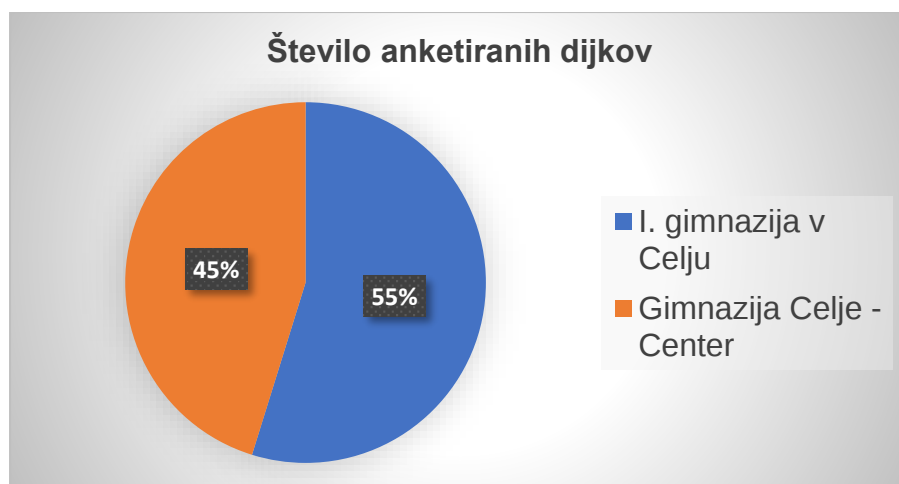
Zanimalo me je, kako odraščanje v bilingvistični družini vpliva na odnos osebe do jezikov. Zato sem to povprašala kar mamo, teto, sestriča ter vrstnico, da vidim, kaj jim je vsem skupnega in kje se morda razlikujejo. Jezika matere in tete sta slovenščina in srbsščina, vrstnice pa nizozemščina in srbohrvaščina.

3.4 ANKETNI VPRAŠALNIKI ZA GIMNAZIJCJE TRETJIH LETNIKOV

Splošno znano dejstvo je, da povprečen Slovenec tekoče govori 3 jezike. Splošni gimnazijci veljajo za razgledane mlade ume, zato sem se odločila, da preverim kar pri vrstnikih, kakšen odnos imajo oni do jezikov, koliko jezikov se učijo in koliko jih sploh govorijo.

V raziskovalni nalogi je sodelovalo 184 dijakov, a sem jih 7 zaradi pomanjkljivosti izločila. Tako nam je ostalo 177 dijakov, od tega 80 dijakov splošne gimnazije 3. letnikov Gimnazije Celje – Center in 97 dijakov splošne gimnazije 3. letnikov I. gimnazije v Celju.

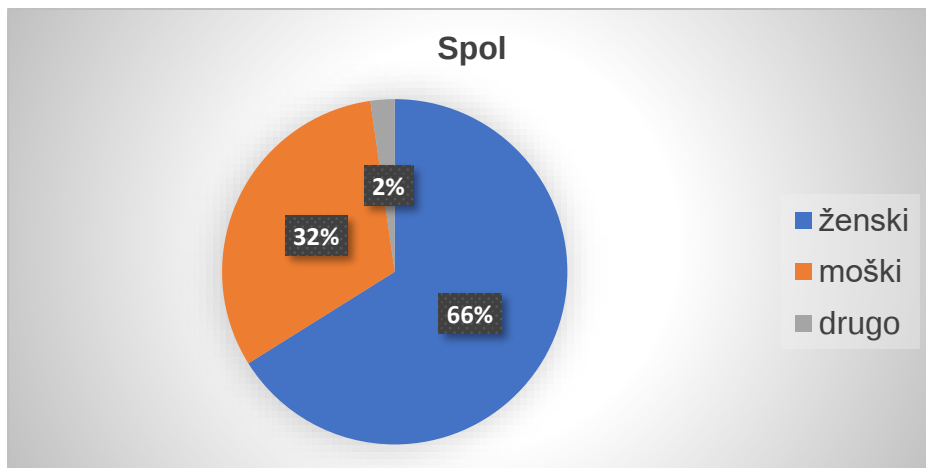
Zaradi obdobja virusnih okužb je bilo kar nekaj dijakov odsotnih, zato je vzorec manjši, kot pa bi bil, če bi bili v šoli v času anketiranja prisotni vsi dijaki.

Graf 1: Število anketiranih dijakov

KAKO POSTATI POLIGLOT

Od tega je bilo 117 dijakinj ženskega spola, 56 dijakov moškega spola in 4 dijaki so se opredelili kot drugo.

Graf 2: Spolna raznolikost dijakov

Moje prvo konkretno vprašanje je dijake vprašalo, koliko jezikov se učijo pri pouku. Čeprav me je nekaj dijakov med reševanjem vprašalo »Ali je slovenščina tudi jezik?«, le da sem jim odgovorila, da je tudi slovenščina jezik, ne vem, ali so vsi dijaki to slišali. Namreč vem, da vse vsak gimnazijec poleg slovenščine in angleščine uči še vsaj enega tujega jezika. Zato so me odgovori, da se pri pouku učijo le dva jezika zaskrbeli. Pri teh namreč vem, da so mislili dva tuja jezika. Ne morem pa vedeti, koliko dijakov je mislilo tudi tri tuje in koliko štiri tuje. Zato ti podatki žal niso natančni. Jasno pa je, da se dijaki vseeno učijo veliko jezikov, celo nadpovprečno veliko globalno gledano. Povprečen zemljan namreč govori 1,5 jezikov.

3.5 UNIVERZALNI PRIROČNIK ZA UČENJE OSNOV TUJIH JEZIKOV ZA MLADOSTNIKE FOKUSNE SKUPINE

Pri fokusni skupini učenja preko priročnika je sodelovalo 15 mladostnikov.

Oprelitev mladostnikov po starosti in spolu:

Starost v letih	Ženska	Moški
16	3	0
17	3	0
18	5	1
19	0	1
20	0	2

3.6 ANKETNI VPRAŠALNIK ZA MLADOSTNIKE SLOVENIJE

3.6.1 VZOREC

V raziskavi je sodelovalo 370 mladostnikov starih med 12 in 21 let iz cele Slovenije. Mladostniki glede na starost obiskujejo različne izobraževalne ustanove, te pa so osnovna šola, srednja šola, katera se deli na splošno gimnazijo, gimnazije s poudarkom na določeni smeri (klasična, športna, umetniška, plesna, glasbena...) ter višje šole in fakultete.

Tabela 1. Analiza vzorca glede na spol in starost

Starost	Spol			Σ %
	Ženska %	Moški %	Drugo %	
12 – 13 let	23 8	10 12	1 25	9 34
14 – 15 let	48 17	17 20	1 25	18 66
16 – 17 let	70 25	13 15	0 0	22 83
18 – 19 let	109 39	36 42	2 50	40 147
20 – 21 let	30 11	10 12	0 0	11 40
Σ	280 76	86 23	4 1	100 370

KAKO POSTATI POLIGLOT

Tabela 2. Analiza vzorca glede na spol in stopnjo izobraževanja

Stopnja izobraževanja	Spol			Σ %
	Ženska %	Moški %	Drugo %	
Osnovna šola	56 20	26 30	1 25	22 83
Splošna gimnazija	117 42	29 34	1 25	40 147
Druge gimnazije*	20 7	5 6	2 50	7 27
Poklicna srednja šola	57 20	19 22	0 0	21 76
Višja šola	2 1	0 0	0 0	1 2
Fakulteta	28 10	7 8	0 0	9 35
Σ	280 76	86 23	4 1	100 370

Druge gimnazije*- Klasična/ Športna/ Umetniška/ Plesna/ Glasbena gimnazija

Vzorec vsebuje 370 mladostnikov, katerih starost je med 12 in 21 let. Večina udeležencev je ženskega spola (76 %), večina udeležencev je starih 18 oziroma 19 let (40 %) in največji odstotek vzorca mladostnikov obiskuje splošno gimnazijo (40 %).

3.6.2 MERSKI INSTRUMENT

Za raziskavo sem uporabila anketni vprašalnik, katerega sem oblikovala sama. Sestavljen je iz 7 vprašanj, katerih prva tri so demografska. Po opredelitvi spola, starosti in trenutnega izobraževanja sem preko štirih sklopav podvprašanj raziskovala stališča mladostnikov do učenja tujih jezikov. Vsa vprašanja so zaprtega, izbrinega tipa. Pri četrtem vprašanju sem posameznikom postavila 9 trditev in jih prosila, naj se opredelijo z 1, če se s trditvijo v celoti ne strinjajo, z 2, če se s trditvijo bolj kot ne ne strinjajo, s 3, če so neodločeni, s 4, če se s trditvijo delno strinjajo in s 5, če se s trditvijo strinjajo. Pri petem vprašanju so se po enakem principu morali opredeliti do 11 trditev, pri šestem vprašanju pa do 3 trditev. Pri sedmem, zadnjem vprašanju so od 9 trditev morali izbrati tiste (lahko so izbrali le eno, ali pa več trditev), katere zanje najbolj veljajo.

3.6.3 POSTOPEK ZBIRANJA PODATKOV

Anketiranje je bilo izvedeno aprila 2021. Preko socialnih omrežij in prijateljev sem spletno anketo razširila po skoraj vsej Sloveniji. Anketa je bila odprta od 7.4.2021 do 11.4.2021, začelo jo je reševati 847 posameznikov, zaradi 477 neustreznih rešitev pa sem pri seminarski nalogi uporabila le 370 ustreznih odgovorov.

4. POTEK RAZISKOVALNEGA DELA

Rodila sem se v družino bilingvističnih staršev, ki zelo cenita izobrazbo in že od majhnega se učim zelo veliko jezikov. Predlani poleti pa sem dobila idejo, da bi se rada naučila osnove komunikacije vsaj desetih jezikov, na katerih bi lahko nato skozi življenje gradila in se jih skozi čas po potrebi bolje naučila. Začela sem z poglobljanjem v temo učenja jezikov in razčiščevanja definicij, kot so kdo je poliglot in kaj pomeni znati jezik, vendar moja vprašanja še zdaleč niso bila odgovorjena le s pomočjo knjig in spleta. Kljub temu sem že takrat dobila idejo, in sem si na liste zapisala fraze, ki bi jih rada v teh jezikih znala v prvi fazi. Okoli 20 A4 listov fraz sem 10krat kopirala in jih zložila v mapo. V upanju iskanja odgovorov sem se preko vodenega intervjuja pogovorila z vsemi poliglotti, oziroma osebami, ki se znajo dobro sporazumevati v vsaj štirih jezikih, na katere sem naletela. Poleg tega sem se preko vodenega intervjuja pogovorila še z manjšim vzorcev bilingvističnih oseb. V tej fazi raziskovanja sem bila tretji letnik gimnazije in v šoli smo se učili štiri jezike oziroma tri tuje. Razmišljala sem, da čeprav se ne znamo vsi dobro sporazumevati v vseh štirih, smo vsi na dobri poti postati poliglot. Zato sem se odločila preko natisnjene vprašalnika, da bom poskrbela za dovolj velik vzorec, obiskati vse razrede splošne gimnazije Gimnazije Celje – Center in 1. Gimnazije v Celju. Tudi po razpršenosti vprašanj se vidi, da sem še vedno imela odprtih ogormno vprašanj in sem poskušala čim bolj celovito tipati po področju večjezičnosti. Tistega poletja sem stopila v stik s prijatelji iz drugih držav, ki so me navdihnili k učenju tujih jezikov in z njihovo pomočjo posnela video (dostopen na youtubeu- Pia Jelena Džakulin- Kako postati poliglot), preko katerega sem zainteresirane povabila k sodelovanju pri testiranju prve javne verzije univerzalnega priročnika za učenje komunikacijskih osnov kateregakoli tujega jezika. Med testiranjem sem uvidela, da mi je skozi dvoletni proces raziskovanja in premišljevanja postalo veliko bolj jasno, kaj točno želim še naprej raziskovati in ustvarila se mi je jasnejša vizija prihodnosti možnih implementacij mojih ugotovitev. V zadnjem delu sem želela ugotavljati ali sploh obstaja potreba po takšnem priročniku, kar se mi je potrdilo z velikim zanimanjem med vsemi generacijami in zgodbo, ki so ji ljudje vseh starosti z radovednostjo sledili in del katere želijo biti tudi sami. Prav tako pa sem se želela še poučiti o stališču mladostnikov Slovenije o učenju tujih jezikov in raziskati vpliv karantene na ta stališča. Skozi dve leti raziskovanja sem poskušala biti celovita v spoznavanju

KAKO POSTATI POLIGLOT

dejavnikov, ki vplivajo na učenje tujih jezikov in iz vseh izkušenj in informacij, ki sem jih pridobila bi najbolj izpostavila to, da je bil priročnik med testiranjem v fokusni skupini res uspešen in da se že dogovarjam za testiranja nadaljnih verzij, preko katerih bom poskusila s svojimi izkušnjami in idejami učenje tujih jezikov približala in olajšala otrokom, učencem, dijakom, študentom, odraslim, upokojencem, osebam s posebnimi potrebami, osebam z demeco, osebju v turizmu; križarke, letališko osebje, popotniki.

5. TEORETIČNA SPOZNANJA

5.1 DEFINICIJE

poliglót -a m (ô) *kdor zna, obvlada več jezikov*: bil je poliglot in svetovljan

IZBRANA DEFINICIJA POLIGLOTA

Število jezikov v katerih znaš komunicirati	Ime
1	Monolingvist
2	Bilingvist
3	Trilingvist
4	Poliglot
5	Poliglot
6 in več	Hiperpoliglot

znáti znám nedov. (á â)

1. *imeti to, kar se uči, študira, vtisnjeno v zavest, spomin in biti sposoben povedati, uporabiti*: znati abecedo, poštevanko; pesem se je učil toliko časa, da jo je znal; igralci ne znajo vlog; znati besedilo na pamet, kot očenaš / zna nekaj francoskih besed; zna dosti pravljič // *biti seznanjen z dejstvi, podatki s kakega strokovnega področja*: znati matematiko; temeljito zna slovnico / nepreh. njegov učitelj dosti zna; premalo zna za srednjo šolo

2. navadno z nedoločnikom *biti glede na izurjenost, usposobljenost sposoben (uspešno) opravljati kako dejavnost*: zna brati, kositi, kuhati; zna popravljati stroje; ne zna plavati; elipt.: zna vsa kmečka dela *opravljati, delati*; dobro zna svojo obrt; valčka ne zna *plesati* // *biti sposoben narediti, delati kaj glede na svojo razvitost, znanje*: otrok pri tej starosti že zna govoriti; ne zna napisati naloge; ni znal odgovoriti na vprašanje // *biti zmožen česa, uspešen pri čem glede na svoje lastnosti, sposobnosti*: zna se obvladati, potrpeti; znal jih je prepričati, da so šli; zna se uveljaviti; zna varčevati / ekspr.: zna lagati *spretno laže*; zna živeti *uživa življenje*

KAKO POSTATI POLIGLOT

jêzik -íka m (é í)

1. *sistem izraznih sredstev za govorno in pisno sporazumevanje*: jezik se razvija, spreminja; bogatiti jezik z novimi izrazi; govoriti, naučiti se, obvladati, opisati, razumeti, znati kak jezik; prevajati iz slovanskih jezikov; predavati v tujem jeziku; italijanščina je blagoglasen jezik; klasični, moderni jeziki; skrbeti za enotnost jezika; uporabniki jezika; besedni zaklad kakega jezika; zgodovina jezika; zvrsti jezika; ljubezen do jezika / pog.: jeziki učencem ne delajo težav *ti kot učni predmet*; uči se, zna jezike *tuje jezike*; knjiž. zbrali so se ljudje najrazličnejših jezikov *jezikovnih pripadnosti* // angleški, češki, slovenski jezik; domači jezik *jezik lastne jezikovne skupnosti*; kulturni jezik *ki ima izrazne možnosti tako razvite, da se v njem lahko izrazijo tudi najbolj zapletena doživetja, zaznave, spoznanja*; materni jezik *ki se ga otrok nauči od svojega okolja, zlasti od matere*; mednarodni jezik *ki ga za medsebojno sporazumevanje uporablja več narodov*; narodni jezik; svetovni jezik *ki je zelo razširjen* // navadno s prilastkom *uporaba tega sistema na določenem področju človekovega udejstvovanja*: pisatelj ima barvit, bogat, čist, gladek, jasen, lep, slikovit jezik; knjiga, pisana v težkem jeziku / časopisni, govorniški, odrski, pesniški, poslovni, tehniški, umetniški, znanstveni jezik; jezik ekspresionistov; jezik protestantskih piscev / otroški jezik; jezik izobražencev, kmetov / sodobni jezik / preštudirati jezik in vsebino romana; Cankarjev jezik *stil*

2. s prilastkom *kar omogoča sporazumevanje sploh*: človeški jezik; čebelji, ptičji jezik; pogovarjati se z opicami v njihovem jeziku / z oslabljenim pomenom: jezik formul *formule*; jezik grbov *grbi* // knjiž. *kar omogoča nebesedno izražanje*: preliti zgodbo v filmski jezik; povedati v slikarskem jeziku / ekspr. jezik ljubezni

3. knjiž., navadno s prilastkom *način izražanja, vezan na določeno pojmovanje, razumevanje česa*

bílingvíst -a m (î-î) *kdor zna in redno uporablja dva jezika, dvojezičnik*: bilingvisti na obmejnem ozemlju

učíti -ím nedov. (î í)

1. s *posredovanjem znanja usposablja* za *opravljanje določenega dela, dejavnosti*: učiti otroka brati, govoriti; učiti koga plesti, voziti kolo; učiti koga streljanja; naredil je, kot ga je učil oče / učiti psa; učiti vole orati

// s ponavljanjem, popravljanjem si prizadevati, da bi kdo kaj znal, si zapomnil: učiti koga pesem / prijatelj ga uči angleščino

2. poklicno se ukvarjati s podajanjem učne snovi v šoli: uči že več let; učiti četrti razred; učiti na osnovni, srednji šoli; učiti v sedmem razredu / učiti slovenščino, zgodovino / učiti klavir, violino igranje klavirja, violine // na tej šoli uči že deset let je zaposlen kot učitelj, profesor; ta predmet se uči v višjih razredih je v učnem programu višjih razredov

3. pog., v zvezi dati, poslati učit narediti, da se kdo začne usposablja za kak poklic, kako obrt: dati, poslati sina učit; dati koga učit mizarstva, za mizarja

4. s spodbujanjem, opozarjanjem povzročati, da kdo pridobi določeno pozitivno lastnost: učiti otroka prijaznosti, vljudnosti; oče me je učil biti odkrit, pošten / učiti koga lepega vedenja; učili so nas spoštovati starše / učiti mladino ljubezni do domovine; ekspr. učiti koga pameti / učiti z besedami, zgledom

5. razlagati, razglašati, kaj je resnično, pravo, z namenom, da kdo to sprejme, se po tem ravna: to je učil že Sokrat; učil je, da bomo vsi enaki, enakopravni / tega cerkev ne uči / laži nas niso učili; učiti novi nauk / slovnica uči drugače

6. delati, povzročati, da prihaja kdo do koristnega spoznanja, znanja: izkušnje, napake nas učijo; pamet, življenje me uči tako / dela najboljših umetnikov učijo, kako se piše, slika

osnóva -e ž (ô) navadno s prilastkom

1. kar bistveno določa, opredeljuje lastnosti, značilnosti česa: navodila so osnova za izpolnjevanje načrta; to odkritje je bilo osnova za razvoj vede podlaga; duhovne, idejne osnove gibanja; moralne osnove socialistične družbe; dokumenti bodo služili kot osnova za pogajanja / gimnazija da dobro osnovo za študij na univerzi podlago // publ.: delovati na osnovi pravilnika; določiti cene na osnovi ponudbe in povpraševanja; ocenjevati delo na osnovi objektivnih meril z objektivnimi merili // kar je nujno potrebno za obstoj, razvoj česa: materialna osnova družbe, družine / domača surovinska osnova ne zadošča za potrebe industrije // kar dela, da je kaj logično upravičeno, podprto: ta zakonski člen je osnova naših zahtev; konferenca nima pravne osnove za sprejemanje takih sklepov/ ta trditev nima osnove je neupravičena, neutemeljena; za tako ravnanje ni nobene osnove razloga, vzroka // kar služi za presojanje, vrednotenje česa: osnova za nagrajevanje naj bo delo / davčna osnova količina vrednosti ali dobrin, od katerih se

odmeri davek; pokojninska osnova povprečje osebnega dohodka v določenem obdobju pred upokojitvijo, od katerega se odmeri pokojnina

2. bistvena sestavina: osnova teh hribov je apnenec / osnova njenih pesmi so čustvene prvine / krema je narejena na osnovi lanolina

3. nav. mn. bistveni, najpomembnejši pojmi in načela kakega znanstvenega ali ideološkega sistema: osnove ekonomike, matematike, psihologije / osnove socialistične morale

5.2 OPREDELITVE UPORABLJENIH POJMOV

Ambivalenten cilj: cilj, ki nas hkrati privlači in odbija.

Frustracija: doživljanje oviranosti v motivacijski situaciji.

Inteligentnost: sposobnost učinkovitega učenja, mišljenja in prilagajanja okolju; umska sposobnost.

Predsodek: vrsta stališča do socialnih skupin, ki ni utemeljeno, a ga spremljajo intenzivna čustva in je odporno proti spremembam.

Samoaktualizacija: najvišja stopnja v hierarhiji potreb, za katero je značilno uresničevanje človekovih potencialov; stanje izpolnjenosti, v katerem ljudje uresničujejo svoje zmožnosti.

Samopodoba: celota predstav, stališč in sodb o samem sebi

Sposobnost: potencial ali zmožnost za dosežke na določenem področju; osebnostna značilnost, ki pomembno vpliva na posameznikovo uspešnost.

Sporazumevanje: dvosmeren proces, v katerem udeleženci medsebojno sprejemajo, pošiljajo in interpretirajo sporočila.

Stališče: celota prepričanj, čustev in vrednostnih ocen do socialnih situacij ali objektov, ki deluje kot trajna pripravljenost za določen način vedenja.

Učenje: proces spreminjanja znanja ali vedenja zaradi izkušenj z razmeroma trajnim učinkom.

Učna strategija: zaporedje ali kombinacija v cilj usmerjenih učnih dejavnosti, ki jih učenec uporablja na svojo pobudo in spreminja glede na zahteve situacije.

Vrednote: posplošeni cilji, ki jih cenimo, želimo in se zanje zavzemamo.

RAZVOJ EVROPSKIH JEZIKOV

Glavne tri evropske jezikovne skupine so slovanski, romanski in germanski jeziki. Vsi jeziki pa izvirajo iz istih jezikov in so se skozi evolucijo spreminjali glede na skupine plemen in civilizacij, ki so jih uporabljale. Po svetu so vzporedno nastajale tudi druge jezikovne skupine, evropejske pa so nekako prevladale svetu zaradi kolonializacije in v zadnjih nekaj letih- globalizacije.

Indoevropska jezikovna družina

(<https://sites.google.com/site/jezikiposvetu/evropa-in-evrazija/uralska-jezikovna-druzina> uporabljeno 13.4.2021)

Večina evropskih in nekaj azijskih jezikov si je še danes zelo podobnih, zato znanstveniki domnevajo, da izvirajo iz skupnega prednika. To je bil indoevropski prajezik ali praindoevropščina, ki so jo pred približno 5000 leti govorili na območju današnje vzhodne Evrope in Azije. S preseljevanjem ljudstev se je širila proti Indiji, zahodni Evropi in Mali Aziji. Indoevropščina ni bila nikoli zapisana, znanstveniki pa lahko le na podlagi sorodnosti med jeziki domnevajo, kakšna je bila. Nekatere besede so namreč podobne v več indoevropskih jezikih, torej imajo gotovo skupnega prednika. Primeri takih besed so npr. brat, mati, sestra, besede za števnik ...

Baltsko-slovanski jeziki

Baltski in slovanski jeziki so med seboj zelo povezani. Za razliko od drugih indoevropskih jezikov so ohranili velik sistem sklonov, razvili pa so tudi tonemsko razlikovanje. Baltska jezika, litovščina in latovščina, sta danes omejena na SV Baltik. Pod baltsko jezikovno skupino prištevamo tudi izumrli staropruski jezik. Slovanski

jeziki se delijo nazahodne, južne in vzhodne. V skupino vzhodnih slovanskih jezikov spadajo ruščina, ukrajinščina in beloruščina. Med zahodne slovanske jezike prištevamo poljščino, češčino, slovaščino in skoraj izumrlo lužiško srbščino. Južno slovanski jeziki so izumrla stara cerkvena slovanščina, bolgarščina, makedonščina, srbščina, bošnjaščina, hrvaščina in slovenščina.

Na Balkanu sta tudi dva druga jezika, ki spadata pod indoevropsčino. To sta grščina in albanščina. Grščina je že stoletja govorjen jezik, čeprav se je njena oblika spremenila. Danes je govorjena v Grčiji, na Cipru in v Albaniji. Albanščina je govorjena na zahodu Balkanskega polotoka, govori pa jo približno 6 milijonov ljudi.

Baskovski jezik

Baskovski jezik se razteza na območju JZ Francije in SZ Španije, na območju Pirenejev. Jeziki, podobni baskovščini, so bili v preteklosti veliko bolj razširjeni.

Germanski jeziki

Germanski jeziki spadajo v indogermansko jezikovno družino, obsegajo pa približno 500 milijonov maternih govorcev po vsem svetu. Danes poznamo približno 15 germanskih jezikov, najpogostejše govorjena pa sta angleščina s 300-400 milijoni govorcev in nemščina z več kot 100 milijoni.

Germanski jeziki so se razvili iz pragermanščine. Ta se je govorila na ozemlju med Baltikom, rekama Odro in Labo ter Skandinavijo. Razpadla je na številna narečja, danes pa germanske jezike razdelimo na tri skupine.

Severno germanski jeziki (današnja Skandinavija)

Sem spadajo danščina, norveščina, švedščina, islandščina in [1]ferščina. Jeziki, govorjeni na celinah Skandinavije, tj. danščina, norveščina in švedščina, so med seboj razumljivi. Islandščina in ferščina sta se ohranili predvsem zaradi odročne lege in imata drugačne značilnosti kot drugi skandinavski jeziki.

Zahodno germanski (ob Severnem morju, Labi, Vezeri, Renu)

Sestavljajo največjo skupino germanskih jezikov. Afrikanščina se je razvila iz nizozemskega jezika, ki so ga govorili evropski priseljenci v Južni Afriki. Danes ga govori več kot polovica belskega prebivalstva na tem področju. Jidišgovorijo Judje v Srednji in Vzhodni Evropi. Velja za germanski jezik, čeprav je veliko današnjih besed vzetih iz slovanskih jezikov.

Vzhodno germanski jeziki

So izumrla skupina germanskih jezikov, ki so se govorili ob rekah Isli in Odri v času 600-300 pr.n.št. Sem spadajo jeziki, kot so gotščina, vandalščina, rugijščina, gepidščina in burgundščina.

Indoiranski jeziki

So podskupina indoevropske jezikovne družine. Govorjeni so v Iranu, Pakistanu, Afganistanu in Indiji. Delimo jih na iranske in indoarijske, obe skupini pa imata svoj izumrli jezik, ki je v veliko pomoč pri rekonstrukciji indoevropščine. Iranski jeziki so govorjeni na Bližnjem Vzhodu in v JZ Aziji. To so perzijščina, ki je uradni jezik v Iranu, kurdski jezik, govorjen v Turčiji, Iraku, Iranu, Siriji in Armeniji, osetinski jezik na severu gorovja Kavkaz, beluški jezik in paštu v Pakistanu ter tadžiški jezik v Tadžikistanu. Indoarijski jeziki so govorjeni v južni Aziji, mednje prištevamo hindujski, singalski, nepalski, biharski, bengalski in romski jezik.

Keltski jeziki

Keltski jeziki, ki so bili v preteklosti zelo razširjeni v Zahodni Evropi, danes počasi izginjajo. Ohranjeni so kot manj razširjeni jeziki na SZ Evrope. Delijo se na britske in gelske, le ti pa še na bretonske, valižanske in kornijske ter irsko, škotsko in mansko gelščino. Bretonski jezik danes govori približno 500 000 govorcev po vsem svetu, od tega največ v Bretoniji. Valižanščina je s 610 000 najbolj govorjen keltski jezik. Je tudi uraden jezik v Walesu, govorijo pa jo priseljenci po vsem svetu. Kornijski jezik je izumrl v 18. stoletju, manska gelščina pa v drugi polovici 20. stoletja, vendar sta oba jezika ohranjena v pisnih dokumentih.

Romanski jeziki

Razvili so se iz vulgarne latinščine, ki je bila jezik vojakov in se je razvijala vzporedno s klasično latinščino.

Jezik, ki je najbolj podoben latinščini, je italijanščina, medtem ko so nekateri romanski jeziki podobni jezikom drugih indoevropskih skupin. Na primer, francoščina je podobna keltskim in germanskim jezikom, španščina pa arabskemu. Med manj razširjenimi romanskimi jeziki sta retoromanščina, govorjena v italijanskih in švicarskih Alpah, in provansalsščina v južni Franciji. V Španiji sta poleg španščine govorjeni še katalonščina in galicijščina, ki postajata samostojna jezika. Drugi romanski jeziki so še portugalščina, romunščina, moldavščina (enaka knjižni romunščini) in dalmatinščina, ki je danes izumrl jezik.

Altajski jeziki

Ime so dobili po gorovju Altaj v srednji Aziji. Govorijo jih nomadska ljudstva na področju med Turčijo in Sibirijo. Med altajske jezike spadajo turška, mongolska in tunguška skupina ter japonščina in korejščina.

Uralska jezikovna družina

Pradomovina teh jezikov naj bi bilo gorovje Ural. Včasih so bili ti jeziki precej bolj razširjeni, danes pa jih je približno 35, ki jih govori okoli 25 milijonov govorcev v Rusiji, Baltiku, Sibiriji in na Madžarskem. Uralski jeziki se delijo na ugrofinsko, samojedsko in jukagirsko skupino. Madžarščina, finščina in estonščina, ki spadajo v ugrofinsko skupino, so državni jeziki v Evropi. Samščina je jezik Laponcev, medtem ko je estonščina postala uradni jezik Estonije šele leta 1989. Samojedski in jukagirski jeziki so govorjeni v Sibiriji.

Stališča (prim. Hogg in Vaughan, 2002)

Stališča so celote prepričanj, čustev in vrednostnih ocen do socialnih situacij ali objektov, ki delujejo kot trajna pripravljenost za določen način vedenja. So tista značilnost ljudi, ki je med najbolj odvisnimi od socialnih dejavnikov in ki hkrati najbolj vpliva na socialno dogajanje. Vsako stališče vsebuje tri komponente. Prva je kognitivna ali spoznavna, ki vsebuje znanje, informacije in argumente o objektu

stališča, druga je čustvena, pozitivna ali negativna čustva in subjektivne vrednostne ocene v odnosu do objekta stališča in zadnja, dinamična ali vedenjska komponenta, pri kateri pa gre za pripravljenost oziroma težnjo, da delujemo v skladu s stališčem, ki se pa ne uresniči vedno.

Motivacija (lat. movere; gibati se)

Motivacija so vsi procesi spodbujanja, vzdrževanja in usmerjanja telesnih in duševnih dejavnosti, zato da bi uresničili cilj. Obsega vsa gibalna našega vedenja: potrebe, motive, želje, cilje, vrednote, ideale, interese, voljo.

Notranja motivacija

Notranji motivi izvirajo iz naše notranjosti. Motivacija za delovanje v tem primeru prihaja iz našega notranjega zadovoljstva, ki ga doživimo ob določenem vedenju, oziroma dosegu določenega cilja. Notranje smo motivirani takrat, ko delujemo kljub temu, da za to ne prejmemo nobene zunanje »nagrade«. Preprosto uživamo v aktivnosti, oziroma vidimo priložnost za raziskovanje, rast, samo-aktualizacijo ali učenje. Seveda tudi z notranji motivatorji prinašajo »nagrade«. Omogočijo nam dobre, prijetne občutke in zadovoljstvo.

Tudi določene aktivnosti, ki imajo za nas globlji pomen, so lahko motivirane s strani notranjih motivatorjev. Na primer, ko pomagamo dobrodelni organizaciji pri zbiranju sredstev za revne družine. Notranji motivatorji torej izvirajo iz naših interesov ter iz naše potrebe po skrbi za druge. Gre za sebične in nesebične motivatorje. Ko ti dve vrsti motivatorjev delujeta v sinergiji navadno doživimo najvišjo stopnjo delovanja in najbolj dolgotrajno ohranjamo motiviranost.

Raziskave so sicer pokazale, da so notranji motivacijski dejavniki dolgoročno bolj vzdržljivi kot zunanji. Ko namreč dosežemo določen cilj in dobimo zunanjo nagrado nam motivacija po enakem vedenju pade in težje dobimo nov zagon. Več zunanjih motivatorjev dosegamo, vedno manj so nam zanimivi. To se vidi na primer pri športnih aktivnostih, če tečemo zgolj zato, ker želimo preteči polmaraton, po

doseženem cilju tek veliko hitreje opustimo, kot če tečemo zato, da si zbistrimo misli in se sprostimo.

Sprožilci motivacije

Obstaja več razlag zakaj delujemo nasproti posameznega cilja. Psiholog David McClland je razvil t.i. »Need Theory«, oziroma **teorijo potrebe po dosežkih**. Gre za motivacijski model, ki pojasnjuje, kako različne potrebe motivirajo posameznikovo vedenje. Vsak izmed nas naj bi imel v sebi tri vrste sprožilcev motivacije. Kateri tip motivacije je najbolj značilen za nas, pa je odvisno predvsem od naših življenjskih izkušenj in družbenega okolja.

Potreba po moči

V smislu vplivanja na druge ljudi. Razlikujemo med dvema oblikama moči. Ena je sebična, egocentrična moč, ki jo čuti posameznik, ki mu je vseeno ali je njegov vpliv negativen ali pozitiven. Taka motivacija navadno žene osebe, ki trpijo za narcisoidno motnjo.

Druga pa je družbeno-koristna moč. Pri tem posameznika žene vpliv na skupno dobro družbe ali na pozitivne spremembe pri drugih. Primer katere pa je socialni delavec, ki je motiviran z željo po vplivanju na izboljšanje življenja oseb iz ranljivih ciljnih skupin.

Potreba po dosežkih

Ta potreba navadno motivira posameznike, ki v svojih ciljih vidijo določen pomen. Ljudje, ki jih žene potreba po dosežkih, velikokrat radi merijo svoje rezultate ali iščejo zunanje potrditve za svoja dejanja. Najboljši primer so športniki, ki se ženejo za medaljo, rekordom ali naslovom prvaka.

Posamezniki, ki jih žene želja po dosežkih, navadno strmijo k nenehnim izboljšavam. Težko so zadovoljni in se velikokrat ne uživajo dolgo ob svojih uspehih,

saj nenehno iščejo, kje bi se lahko še izboljšali in kaj bi lahko v prihodnosti še naredili.

Potreba po pripadnosti

Ta vrsta motiviranosti je značilna za posameznike, ki imajo močno potrebo po druženju ali po sprejetosti določene družbene skupine. Motivira jih lahko že sama želja po tem, da počnejo enake stvari kot njihov družbeni krog, oziroma tisti, ki so jim všeč.

Seveda nismo vsi strogo motivirani zgolj z eno potrebo. Motivacija za določen cilj lahko izvira iz več različnih potreb, prav tako lahko drugačne cilje poganjajo različne potrebe .

poliglót -a m (ô) *kdor zna, obvlada več jezikov*: bil je poliglot in svetovljan

Odnos do šole in učenja

Odnos do šole in učenja je organizirana celota mnenj, prepričanj, nagnjenj, stališč, sodb, predstav, doživljanj in drugih psihičnih vsebin, za katere je značilno, da:

- jih učenec vzpostavlja do šole, učiteljev, učenja, motivacije, sošlcev, pisanja domačih nalog, priprav na teste itd.;
- učenec z njimi oblikuje vrednostni odnos do izobraževanja;
- vplivajo na zbiranje, predelavo in razumevanje informacij o smiselnosti in pomembnosti izobraževanja za učenca;
- spodbujajo oblikovanje novih izkušenj in usmerjajo učenčevo ravnanje v zvezi z izobraževanjem.

Samopodoba

Samopodoba je izraz, ki ga - pod različnimi oznakami - poznamo v psihologiji že dobro stoletje. Skoval ga je slovit ameriški psiholog W. James (1890), ki ga je opredelil kot vse tisto, kar si oseba misli o sebi, da je, in ono, kar si želi pokazati, da je (Musek, 1992). V splošnem s samopodobo označimo množico odnosov, ki jih

posameznik, zavestno ali nezavedno, vzpostavlja do samega sebe. Vanje vstopa postopoma, s pomočjo predstav, občutij, vrednotenj, ocen samega sebe, svojih tipičnih socialnih naravnosti in ravnanj itd., ki jih razvija že od rojstva dalje (Nastran-Ule, 1994). S takšno organizirano celoto pojmovanj, stališč, sposobnosti, doživljanj itd. uravnava in usmerja svoje ravnanje (Musek, 1992) ter povezuje svoj vrednostni sistem z vrednostnim sistemom ožjega in širšega družbenega okolja. Z drugimi besedami, s samopodobo posameznik oblikuje realnost. Številne raziskave kažejo, da se skladno z osebnostnim razvojem oblikuje tudi samopodoba. To pa hkrati pomeni, da se samopodoba ne razvija zgolj kot celota, temveč se postopno vzpostavljajo zelo različna področja, od telesne, socialne, akademske in emocionalne samopodobe, preko samopodobe na področju odnosa do spolnosti, na področju iskrenosti, ustvarjalnosti itd. (Kobal, 2000).

5.3 VPLIV PANDEMIJE S COVID-19 NA IZOBRAZBO, UČENJE IN STALIŠČA MLADOSTNIKOV

Verjeten vpliv epidemije COVID-19 na izobraževanje: Razmisleki, ki temeljijo na obstoječi literaturi in nedavnih mednarodnih zbirkah podatkov.

Izobraževalne ustanove so se v veliki večini držav po vsem svetu odločile, da v poskusu zajezi širjenja epidemije COVID-19 začasno prekinejo pouk v živo in preidejo na model pouka na daljavo. Po podatkih Unesca so se konec aprila 2020 zaprle izobraževalne ustanove v 186 državah, kar je vplivalo na približno 74 % vseh učencev, ki so v šole vpisani po vsem svetu.¹ V mnogih državah so šole zaprte od začetka marca 2020, medtem ko so v drugih (npr. na Kitajskem in v Južni Koreji) pouk v živo prekinili že januarja 2020. Več držav (npr. Malta, Portugalska in Irska) je sporočilo, da to šolsko leto ne bodo ponovno odprle formalnega izobraževalnega sistema, in sicer delno ali v celoti, medtem ko so ga v drugih državah (npr. Danska, Nemčija, Francija, Grčija in Poljska) postopoma delno ali v celoti znova odprli aprila/maja, da bi olajšali ocenjevanje in izdajanje spričeval, odvisno od nasvetov zdravstvene stroke za ponovno odprtje.

Simptomi stresa

Učenci, ki so zaradi epidemije COVID-19 ostali doma s starši, lahko doživljajo več stresa in tesnobe. Po mnenju dela avtorjev Sprang in Silman (2013) obstaja večja verjetnost, da bodo otroci, ki so bili med epidemičnimi boleznimi izolirani ali v karanteni, trpeli zaradi akutne stresne motnje, motnje prilagajanja in žalosti. Takšni negativni psihološki dejavniki lahko posledično škodljivo vplivajo na učenje (Kuban in Steele 2011). Njihove simptome stresa je mogoče primerjati s simptomi, ki nastanejo po pustošenju orkanov ali po potresih. Di Pietro (2018) v zvezi s terciarnim izobraževanjem denimo uporablja standardni pristop »razlike v razlikah«, s katerim proučuje vpliv potresa v L'Aquili na učno uspešnost študentov, ki študirajo na lokalni univerzi. Po tem dogodku je obstajala večja verjetnost, da bo veliko študentov razvilo simptome posttravmatske stresne motnje, ki vključujejo slabo koncentracijo, depresijo, tesnobo in nespečnost. Empirični rezultati kažejo, da je potres v L'Aquili pri študentih zmanjšal verjetnost, da bodo pravočasno diplomirali, in rahlo povečal verjetnost, da bodo opustili študij.

Pomanjkanje motivacije za učenje

Vlade v več državah (npr. v Španiji in Italiji) so sporočile, da učencem zaradi epidemije COVID-19 ne bo treba ponavljati šolskega leta ne glede na uspešnost med učenjem na daljavo. Francija je prepovedala uporabo rezultatov ocenjevanja učencev pri formalnem ocenjevanju »brevet« (izpit za nižjo srednjo šolo) in »baccalaureat« (matura). Čeprav bi bila odločitev lahko pravična (Sonnemann 2020), številne študije kažejo, da bodo učenci morda bolj zunanje motivirani za učenje, če vedo, da bodo ocenjeni. Elikai in Schuhmann (2010) na primer sklepata, da lahko ocene motivirajo učence za učenje. Austin (1978) ugotavlja, da so domače naloge, ki so jih učitelji dodelili in preverili, bolj učinkovitejše pri izboljševanju dosežkov učencev kot domače naloge, ki so jih samo dodelili, ne pa tudi preverili.

Izobraževanje na daljavo

Izobraževanje na daljavo igra ključno vlogo, da učencem pomaga pri nadaljevanju učenjem kljub motnjam v izobraževalnih procesih, ki jih povzroča zaprtje šol in univerz. V zvezi s slednjimi Leung in Keing (2003) proučujeta, kako se je kitajska univerza v Hong Kongu spomladi leta 2003 odzvala na SARS (hudi akutni

respiratorni sindrom). Kljub odpadlemu pouku so številni profesorji lahko poučevali prek spleta. Čeprav je bila večina profesorjev že pred krizo SARS seznanjena s spletnimi učnimi platformami, jih je ta situacija spodbudila, da so odkrili, kako uporabljati bolj zapletene funkcije (npr. pripravo spletnih kvizov). Baytiyeh (2018) poudarja pomen digitalnih tehnologij pri podpiranju kontinuitete izobraževanja med kratkotrajnimi zaprtji šol po potresih. Poudarja, kako pomembna je zanesljiva internetna povezava na domu za pomoč pri dostavi izobraževalnih gradiv. V svojem delu trdi, da je za uspeh spletnega izobraževalnega okolja poleg učiteljevega prispevka bistvenega pomena tudi so delovanje staršev. Starši morajo zagotoviti, da so učenci osredotočeni na dodeljene naloge.

Digitalno izobraževanje ponuja pomembne prednosti za samostojne učence, starejši učenci pa lahko tudi prilagodijo svoje učenje (Herold 2017). Do neke mere lahko prevzamejo nadzor nad svojim učenjem, razumejo, kaj se želijo naučiti, kaj jim je všeč in kakšno podporo potrebujejo. Spletne izobraževalne platforme tem učencem omogočajo, da se učijo v svojem tempu, zaradi česar je njihov urnik čez dan bolj prilagodljiv. Po drugi strani imajo verjetno te prednosti manjši vpliv na odvisnejše učence. Mlajši otroci morda niso dobro organizirani, notranje motivirani in nimajo veščin za upravljanje časa, ki jim omogočajo, da izkoristijo prednosti izobraževanja na daljavo. Poleg tega sta pripravljenost učiteljev in pozitiven odnos ključnega pomena za uspeh spletnih učnih platform. Spletni učitelji bi morali biti sposobni nadomestiti pomanjkanje telesne prisotnosti z vzpostavitvijo virtualnega okolja, v katerem se vsi udeleženci počutijo udobno in lahko enostavno dostopajo do učiteljev.

5.4 POMEN UČENJA TUJIH JEZIKOV NA NAŠ RAZVOJ

Resolucija Evropskega parlamenta o ukrepih za spodbujanje večjezičnosti in učenja jezikov v Evropski skupnosti: Evropski kazalnik jezikovnih kompetenc (2005 in 2008) predstavi razloge za spodbujanje večjezičnosti in učenju jezikov od zgodnjega otroštva naprej. Večjezičnost je pomembna za vse članice Evropske unije, ker:

- pospešuje sporazumevanje in boljše medsebojno razumevanje;

KAKO POSTATI POLIGLOT

- oblikuje »ljudsko« Evropo in družbo znanja, ki sta cilja Lizbonske strategije, in kjer bi se vsi državljani sporazumevali v najmanj treh jezikih (M + 2), saj znanje samo enega jezika za učinkovito komunikacijo (lingua franca) ni dovolj;
- prispeva k razumevanju in komuniciranju v dodatnih jezikih in s tem k udeležanju višjega ravni jezikovnega znanja, ki je zelo pomembno za učinkovitejšo porazdelitev delovne sile v Evropi, saj je obvladanje jezika temeljni pogoj, ki bo evropskim državljanom omogočil boljše uresničevanje pravic in svoboščin, ki izvirajo iz mobilnosti znotraj Evropske unije, in prispeval k izoblikovanju dejanskega evropskega trga delovne sile;
- prispeva k boljšemu in bolj razširjenemu znanju tujih jezikov, ki je cilj ocenjevanja kakovosti evropskih sistemov izobraževanja in usposabljanja, in kriterij za ocenjevanje napredka pri doseganju cilja, po katerem naj bi Evropska skupnost postala najbolj dinamično, na znanju temelječe gospodarstvo na svetu kot del bolj povezane politične skupnosti, združene v raznolikosti;
- se je Evropski svet v Barceloni marca 2002 zavzel za uvedbo kazalnika jezikovnega znanja, s katerim bi odpravili trenutno pomanjkanje podatkov o jezikovnih in sporazumevalnih zmožnostih državljanov Evropske skupnosti;
- mora EU kljub temu, da je akcijski načrt "Spodbujanje učenja jezikov in jezikovne raznolikosti" pozitiven korak v smeri doseganja barcelonskega cilja (M+2) povečati prizadevanja na tem področju;
- je treba določiti zanesljive kazalnike posameznih stopenj znanja tujega jezika;
- je po podatkih Komisije povprečno število tujih jezikov, ki se poučujejo na srednjih šolah, daleč od cilja, ki ga je zastavil Evropski svet v Barceloni o večjem obvladovanju osnovnih veščin, predvsem s poučevanjem dveh tujih jezikov od zgodnjega otroštva naprej.

Drugi razlogi so še:

- Učenje dveh tujih jezikov od zgodnjega otroštva dalje je priporočilo Barcelonskega srečanja, marec 2002.
- Večina otrok v Evropi se uči tuji jezik že od začetka osnovne šole naprej.
- Eurydice navaja, da je v Evropi učenje in poučevanje tujih jezikov v zgodnjem obdobju v porastu.

KAKO POSTATI POLIGLOT

- Otroci se učijo tujega jezika z druge perspektive kot odrasli. Učijo se bolj spontano. Osredotočeni so predvsem na pomen jezika in jih ni strah uporabljati jezika v sporazumevalne namene. Tako razvijajo poleg jezikovne tudi medkulturno zmožnost.
- Večjezični otroci, ki uporabljajo dva ali več jezikov v vsakodnevem življenju, imajo dostop do različnih pogledov na svet. Tako so takšni otroci zmožni primerjati različna mnenja, vrednote itd. Ko pričnemo z učenjem tujega jezika se podamo na potovanje, ki nam ne bo prineslo samo jezikovnega znanja, ampak tudi učinek na naše zaznavanje sveta, drugih in samega sebe. Ker je učenje jezika učenje o vsem, kar sestavlja človekovo bit, mlajšega učenca z zgodnjim učenjem TJ uzaveščamo tudi o življenjski stvarnosti. Zgodnje učenje ima tako pozitiven učinek na intelektualni, čustveni in družbeni razvoj otroka.
- Pri tujem jeziku lahko otroci razvijejo naravno izgovorjavo, zaradi večje odprtosti in samozavesti pa poteka učenje tudi hitreje. Zmožnost tvorjenja in razlikovanja glasov, ki jih otrok ne sliši oziroma jih ne potrebuje v svoji govorici, z leti pojenja oz. izgine. Če se pričnemo učiti jezika v zgodnjem otroštvu, potem je verjetnost za usvojitve pravilne in točne izgovorjave večja.
- Učenje tujih jezikov koristi vsem otrokom, ne glede na njihove kognitivne in druge zmožnosti. Takšni otroci imajo tudi izboljššan odnos do sebe, več samospoštovanja, in več ambicij za delo v šoli.
- Študije tudi potrjujejo, da so pozitivni učinki učenja tujega jezika v zgodnjem otroštvu ne samo jezikovni, ampak da vključujejo razvoj otrokove kreativnosti, spomina in slušnih zmožnosti. Otrok, ki se uči tujega jezika v zgodnjem otroštvu, napreduje hitreje tudi pri branju in pisanju v svojem maternem jeziku. V ZDA so tako ugotovili, da dosegajo učenci, ki se učijo tujega jezika od zgodnjega otroštva dalje, višje rezultate na eksternih preverjanjih znanja (SAT, ACT), še posebej na verbalnem področju. Nadaljne študije kažejo, da so otroci, ki se učijo tujih jezikov, boljši pri matematiki, logičnem mišljenju, izkazovanju kreativnosti in reševanju kompleksnih problemov kot otroci, ki se učijo samo en jezik.
- Zaradi večje samokritičnosti v času pubertete in po njej so občutja in počutje ter mnenja najstnikov takšna, da lahko otežujejo učenje novega tujega jezika. Pubertetniki ne želijo, da bi njihovi prijatelji zaznali, da delajo napake oziroma da izgovarjajo nepravilno, saj bi se jim sošolci lahko posmehovali. Zato je z učenjem

TJ bolje pričeti pred pubertetnim obdobjem, tako da si otrok lahko ustvari dobro, trdno podlago v jeziku, preden postane preveč samokritičen.

- Raziskave o kognitivnem razvoju potrjujejo, da se otroci (od rojstva do pubertete) lažje učijo jezikov zaradi elastičnosti možganov. Vzpostavljajo se nevronske povezave (mreže), ki delujejo bolj učinkovito kot kasneje. Če pride do vnosa še enega jezika (poleg maternega), se mreže za razumevanje in rabo jezika razširijo. Tako vnos tujega jezika v zgodnjem otroštvu pospeši rast povezav v otroških možganih, te pa na drugi strani olajšajo učenje prvega in drugega jezika. To oblikovanje povezav v možganih je še posebej dejavno v prvih šestih letih in se zaključi v puberteti, saj pričnejo možgani "brisati" povezave, ki niso v rabi. Nekateri znanstveniki trdijo, da je to posledica fizioloških sprememb v puberteti, saj so pri 15-letnem najstniku obrazne mišice in kosti že skoraj "dozorele." Tudi mišice počasi izgubljajo občutljivost na določene foneme, ki jih ni v maternem jeziku najstnika. Dejstvo je, da je za starejšega "učenca" izgovorjava nepoznanjih, novih glasov veliko težja.

Naj navedem še razloge glede na posamezne zunanje/notranje dejavnike:

Vpliv učenja tujega jezika na doseganje rezultatov pri eksternem preverjanju znanja in učinek na inteligenco.

Cooperjeva študija, izvedena v 23 srednjih šolah v ZDA, je pokazala, da so se odrezali učenci pri eksternem preverjanju znanja pri ustnem izražanju neprimerljivo bolje kot tisti, ki se tujega jezika ne učijo. Pri tem socialno okolje ni imelo vpliva oziroma, tisti, ki prihajajo iz socialno ogroženega okolja in so se učili tujega jezika, so se izkazali prav tako dobro kot tisti iz premožnejšega okolja.

Saundersova je raziskovala vpliv učenja tujega jezika na doseganje rezultatov ameriških tretješolcev pri eksternem preverjanju znanja ITBS (Iowa Test of Basic Skills) iz matematike. V vzorec je zajela učence, ki se niso nikoli učili tujega jezika in leto mlajše učence, ki so se šolali v ESFL programu tj. Elementary School Foreign Language Model program in učili tuji jezik pet dni v tednu. Ugotovila je, da so učenci,

KAKO POSTATI POLIGLOT

ki so se učili tuji jezik, dosegali znatno boljše rezultate pri omenjenem eksternem preverjanju iz matematike kot starejši učenci. Prav tako so bili boljši pri preverjanju bralnega razumevanja.

Armstrong in Rogers sta se ukvarjala z vplivom učenja tujega jezika na doseganje rezultatov pri preizkusu Metropolitan Achievement Tests pri matematiki in bralnemu razumevanju. Ugotovila sta, da so se odrezali tretješolci, ki so se učili španski jezik trikrat na teden pri omenjenemu preizkusu iz matematike in bralnemu razumevanju precej bolje od tistih, ki se niso učili tujega jezika.

Garfinkel in Tabor sta vzela pod drobnogled rezultate učencev različnih sposobnosti pri bralnemu razumevanju materinščine, ki so se učili španščino eno ali dve leti v petem ali šestem razredu. Ugotovitve so pokazale vzporednico med dobrimi rezultati pri bralnemu razumevanju in dolžino učenja tujega jezika pri povprečno sposobnih učencih. Še več, izkazalo se je, da so pridobili bolj kot nadpovprečno inteligentni učenci ravno povprečno inteligentni učenci največ s tem, da so se začeli učiti tuji jezik že na zgodnji stopnji.

Njuna primerjalna študija med skupino ameriški prvošolcev, ki so obiskovali francosko šolo (The Plattsburgh French Language Immersion Program) in skupino, ki je hodila v navadno osnovno šolo, je pokazala, da so se pri inteligenčnem testu odrezali tisti, ki so se učili francosko, znatno bolje od tistih, ki se niso. Boljše rezultate so dosegali predvsem pri nalogah, kjer so od njih zahtevali, naj si razlagajo in povezujejo med seboj na videz nepovezane predmete.

Od šestdesetih let 20. stoletja pa vse do danes je bilo izvedeno ogromno študij o soodnosu med učenjem tujega jezika na zgodnji stopnji in spoznavno sposobnostjo. Robinson ugotavlja, da je dijak, ki se je učil tuji jezik, umsko bolj fleksibilen in boljši v konceptualnem mišljenju. Študije so tudi pokazale, da so se pri eksternem preverjanju znanja iz matematike in materinščine in družboslovnih predmetov bolje odrezali učenci, ki so se učili tuji jezik. College Board je leta 1992 objavil, da so se pri SAT (Scholastic Assessment Test) oziroma standardnem eksternem preverjanju znanja po koncu srednje šole, ki je primerljiv s slovensko maturo na področju

KAKO POSTATI POLIGLOT

ustnega izražanja bolje izkazali dijaki, ki so se štiri ali več let učili tuj jezik, kot tisti, ki so si namesto tujega jezika izbrali katerikoli drug predmet.

Curtain povzema prednosti učenja tujega jezika na zgodnji stopnji:

- pričetek učenja tujega jezika pred desetim letom pogloblja učenčevo spoznavanje;
- učenje tujega jezika spodbuja kognitivni razvoj in razvoj osnovnih sposobnosti;
- veščine sporazumevanja, sposobnost pomnjenja in slušne sposobnosti se izostrijo z učenjem tujega jezika.

Genesee in Cloud trdita, da 21. stoletje zahteva znanje dveh tujih jezikov v ZDA, če se želijo uspešno soočiti z rastočo raznolikostjo znotraj meja in uspešno konkurirati na globalnem tržišču. Učenje tujih jezikov nudi kognitivne in sociokulturne prednosti. Genesee in Cloud poudarjata, da bo jezikovna in kulturna uzaveščenost tista, ki bo odlikovala dobro izobraženega človeka 21. stoletja.

Ugotovitev Georgia PTA Board of manager navaja, da je potrebno čim prej začeti s poučevanjem tujih jezikov in izdelati pregledne in sistematične programe za poučevanje tujih jezikov od zgodnjega otroštva do osnovne šole ter vse do fakultete. Sklep, ki so ga sprejeli, navaja, da otrokova prirojena sposobnost učenja tujega jezika postane fleksibilnejša, otroku se poveča kreativnost in sposobnost divergentnega mišljenja ter da se otroci bolje odrežejo pri eksternih preverjanjih znanja.

Novi nacionalni standardi, ki jih je zasnoval Ameriški Svet Učiteljev Tujih Jezikov (ACTFL), pripisujejo komunikacijskim sposobnostim večjo pomembnost kot slovničnim pravilom. Vendar pa učenje tujega jezika zahteva čas ne glede na metodologijo. Če želijo učenci ZDA biti enakovredni učencem iz drugih držav, mora postati tuj jezik sestavni del nacionalnega kurikuluma od vrtca vse do konca srednje šole.

Zadnje raziskave kažejo, da je učenje tujih jezikov tako bogata izkušnja, da vpliva na razvoj možganov mlajših otrok, namreč po dvanajstem letu se v možganih nehajo

tvoriti določene povezave, ki pomagajo pri učenju jezika. Sedem ameriških držav (Arizona, Arkansas, Louisiana, North Carolina, Montana, New Jersey, Oklahoma) je uvedlo tuji jezik kot obvezen predmet v osnovni šoli. Študija, ki je v vzorec zajela 13,200 tretješolcev in petošolcev v Louisiani), je pokazala, da so se pri nacionalnem preizkusu znanja (Louisiana Basic Skills Test) izkazali bolje tisti učenci, ki so se učili tuji jezik.

Zadnje študije kažejo, da imajo otroški možgani več sinaps in večjo prožnost in se zato tuji jezik lažje učijo kot starejši učenci ali odrasli.

Nasheva povzema sodobne študije o razvoju človeških možganov. Trdi, da je več predalčkov za usvajanje oziroma učenje jezika. Predalček za usvajanje slovnice se lahko zapre že pri petih ali šestih letih. Zmožnost učenja tujega jezika je na najvišji stopnji od rojstva do šestega leta starosti, potem se začne ta sposobnost manjšati, zato je jasno, da bi se moralo učenje tujih jezikov začeti že v osnovni šoli.

Marcos na podlagi izvedenih raziskav ugotavlja, da je učenje tujega jezika v osnovni šoli pripomoglo k boljšemu znanju materinščine. Poleg tega je učenje jezikov na zgodnji stopnji prineslo ogromno ugodnosti oziroma prednosti, kot so sposobnost komuniciranja, kognitivni razvoj, kulturna uzaveščenost in boljše možnosti pri zaposlovanju.

Holmanova poudarja, da zgodnje učenje tujega jezika prinaša veliko prednosti, med drugim tudi navaja nevrobiološko študijo, ki pravi, da je najbolj ugoden čas za učenje tujih jezikov pred desetim letom starosti. Pri tem pa citira dr. Lightbrown iz Univerze Concordia, ki opozarja, da učenje trikrat na teden po dvajset minut žal ni dovolj, ne glede na to, kdaj se začnemo učiti tuji jezik.

Študija, ki je zajela dvanajstih dvojezičnih prostovoljcev v Memorial Sloan Kettering Cancer centru v New Yorku, je pokazala, da se sposobnost govorjenja tujega jezika shranjuje v različnih delih možganov, zavisi namreč kdaj oseba postane dvojezična. Otroci, ki se naučijo tuji jezik, shranijo to sposobnost v istem predelu kot materni jezik. Odrasli, ki se učijo tuje jezike, vsakega shranijo v drugem predelu možganov. Ta ugotovitev razloži, zakaj so se otroci sposobni naučiti dveh jezikov na mojstrski

ravni in zagovarja dejstvo, da bi pouk tujega jezika moral biti del učnega načrta že v osnovni šoli in se nadaljevati v srednji šoli.

Met osvetljuje prednosti in slabosti treh različnih pristopov zgodnjega učenja jezikov: jezikovna kopel (immersion), FLES (Foreign Language in Elementary Schools) in FLEX (Foreign Language Experience or Exploratory). Jezikovna kopel pomeni, da se učenec uči vse predmete v tujem jeziku. Ker so razredni učitelji lahko tudi učitelji tujega jezika, je to cenovno ugoden in učinkovit model, vendar je tako kvalitetno usposobljenih učiteljev zelo malo. FLES programi vključujejo poučevanje tujega jezika 90 minut dvakrat do petkrat na teden. Če je omenjeni program dobro zasnovan, se pri daljšem šolanju izkaže, da dosežejo učenci visoko raven znanja, razvijejo strpnost in razumevanje tuje kulture. FLEX so kratkoročni programi, ki se osredotočijo večinoma na kulturo. Ti programi učence motivirajo, da nadaljujejo z učenjem jezika kasneje, vendar ne kažejo pomenljivega napredka pri razvoju jezika samega.

Matematične sposobnosti, sposobnosti reševanja problemov in sposobnost sintetiziranja informacij se z učenjem tujega jezika povečajo. Druge prednosti vključujejo tudi izboljšanje sposobnosti branja in pisanja, širši besedni zaklad, boljše možnosti pri zaposlovanju. Njuno delo je eden ključnih del o zgodnjem učenju jezikov; ugotavljata, da so prednosti zgodnjega učenja jezikov boljši akademski rezultati na drugih področjih – pri branju, družboslovnih predmetih, matematiki, prav tako dosegajo boljše rezultate pri SAT in ACT preverjanjih znanja, predvsem pri ustnem delu. Dolgoročno gledano imajo boljše izhodišče pri iskanju zaposlitve, so fleksibilnejši pri razmišljanju in izmenjanju idej in informacij. Trdita, da učenje tujega jezika na zgodnji stopnji nikakor ne zavira razvoja drugih osnovnih veščin in sposobnosti.

Kaj je jezik

Jezik je najpomembnejši in najbolj razširjen znakovni sistem; od njega je odvisna vsa človeška tehnologija, civilizacija in kultura. Njegova uporaba zahteva usklajevanje silno zapletenih telesnih in miselnih dejavnosti. Ker so le-te navadno podzavestne,

se nam jezik običajno zdi nekaj samoumevnega, prozorni posrednik, s pomočjo katerega razmišljamo in spoznavamo svet.

Jeziki so bistveni del dediščine človeštva, za vsako ljudstvo ali narod je jezik temeljnega pomena in bistveni del kulture. Na svetu je več kot 6.900 jezikov. Po podatkih, objavljenih na spletnih straneh UNESCO, je več kot 50 % teh jezikov ogroženih, 90 % ni zastopanih na internetu in vsaka dva tedna eden izmed jezikov »izgine«. Po mnenju UNESCO je za preživetje jezika potrebnih 100.000 govorcev. Od obstoječih jezikov jih ta pogoj izpolnjuje samo 600. Danes se v šolah poučuje in v kibernetičnem prostoru uporablja manj kot četrtnina jezikov sveta.

Tisoče jezikov – čeprav jih ljudstva, za katera so ti jeziki vsakdanji način izražanja, popolnoma obvladajo – ni mogoče zaslediti v izobraževalnih sistemih, medijih, založništvu in nasploh v javnosti. Večino jezikov, 96 % od skoraj 7.000 jezikov, govorijo – zaradi skromnega števila govorcev posameznega izmed teh jezikov – samo 4 % svetovnega prebivalstva.

Princip enačenja učenja vseh tujih jezikov

Različni pogledi na jezik

Jezik je sistem informacij, na katerega lahko gledamo iz različnih vidikov glede na naše potrebe. Vseh vidikov je verjetno nešteto, nekaj najbolj očitnih pa je pogled na jezik iz vidika zgodovinskega razvoja, vidika slovničnih struktur, vidika tvojenja besed in komunikacijskega vidika. Če želimo jezik res dobro znati, je dobro, da ga vsaj delno poznamo iz vseh vidikov.

Zanimalo me je, kaj bi se zgodilo, če izoliramo komunikacijski vidik, torej da bi se posamezniki tujega jezika začeli učiti le preko spoznavanja fraz.

Prednosti tega načina učenja so hitrost, enostavna uporabnost in jasnost dela, zaradi relativno majhne količine informacij pa samo delo vzbudi radovednost, prijetno občutje, aktivno učenje in prinese hitre rezultate in hitra usvojitev načina dela in učenje učenja.

Kot slabost pa vidim nenatančnost razumevanja struktur in nezmožnost gibanja po jeziku po osvojitvi osnov.

3. PREDSTAVITEV REZULTATOV in

4. RAZPRAVA REZULTATOV ob koncu vsakega sklopa

6.1. INTERVJU ZA POLIGLOTE

V tem poglavju predstavljam vprašanja, ki sem jih zastavila poliglotom, da bi preko perspektive drugih izjemnih posameznikov z večjezično perspektivo dobila celovitejši pogled na učenje tujih jezikov.

1. V koliko jezikih bi znali izpeljati 'small talk' in kaj 'small talk' za vas pomeni?

Večina intervjuvanih poliglotov je menilo, da zna v večih jezikih izvesti small talk, kot pa obvladati večji odsek jezika. Zdi se mi pomembno, da smo vedno odprti osnovam novih jezikov, tudi če se ne odločimo tega jezika do popolnosti obvladati. Če nas pri jeziku zanima uporabni vidik pri potovanju, se lahko s small talkom večino stvari zmenimo. Prav tako pa je učenje nivoja A1 veliko manj zastrašujoča ovira, kot pa, če si pred seboj predstavljamo neukrotljivo goro informacij.

Večina Slovencev, s katerimi sem govorila, govori slovensko, angleško, nemško in hrvaško. Nekateri pa tudi francosko, srbsko, italijansko, špansko, portugalsko ... En vrstnik bi se lotil »small talk«-a celo v desetih jezikih.

Zanimalo me je, kako si intervjuvane osebe predstavljajo small talk, da smo lahko bili v nadaljem pogovoru na isti valovni dolžini in rečem lahko da so bolj ali manj vsi ujeli bistvo. Sedaj bom v nekaj stavkih povzela podobne odgovore.

- Small talk je kratek, ne preveč globok pogovor o vsakdanjih stvareh. Najpogosteje gre za nepomembno kramljanje z osebami, ki jih srečamo prvič.

KAKO POSTATI POLIGLOT

- Je sproščen pogovor do takšne globine, da se sogovornik nasmehne. Torej moraš poznati kaj več kot pa osnovne fraze in znati v pravem trenutku reči pravo stvar.
- Small talk je komunikacija z domačini, kadar nas zanimajo podatki o vremenu, nadaljevanju poti, kadar se pozanimamo za določene ustanove, naročanje hrane, ...
- Small talk zame pomeni pet do deset minutni dialog o eni ali dveh različnih temah. Teme so lahko vsakodnevne, lahko pa tudi politične, psihološke, socialne ...

2. Koliko jezikov in katere jezike govorite tekoče?

S tem vprašanjem sem intervjuvance pripravila na naslednje vprašanje. Kakšna je razlika med vsakodnevnim kremljanjem in kaj za njih pomeni »znanje« jezika. Opazila sem, da so skoraj vsi pri preskoku na višji nivo znanja izpustili vsaj en jezik, nekateri celo več.

3. Kako definirate znanje tujega jezika?

Znanje tujega jezika je zame poznavanje slovnice jezike, nekaj fraz, zmožnost zapisa krajšega ali daljšega besedila in sproščen pogovor s tujcem/domačinom v nekem tujem jeziku.

Gre za sposobnost pogovarjanja z naravnim govorcem brez problemov z razumevanjem.

Jezik znam, ko se lahko v tem jeziku pogovarjam o več stvareh, hkrati pa ga znam uporabljati pisno in govorno ter sem spretna aktivno in pasivno.

Zame je nek preprost test, da jezik res znam, ko si v glavi več ne prevajam stavkov.

Jaz bom rekel, da znanje jezika ni le razumevanje pogovora na ulici in pogovarjanje z drugimi. Jezik znam, ko ga čutim. Ko začnem knjige v tem jeziku razumevati medvrstično in ko se lahko zatopim v film v tem jeziku.

Znanje tujega jezika je to, da se znaš z nekom dogovoriti, da bi rad nekam prišel ali pa, ko si v neki državi, da lahko samostojno komuniciraš in potuješ.

Znanje tujega jezika je zame poznavanje slovnice jezike, nekaj fraz, zmožnost zapisa krajšega ali daljšega besedila in sproščen pogovor s tujcem/domačinom v tem tujem jeziku.

4. Koliko jezikov mora po vašem mnenju govoriti oseba, da je poliglot?

Pri tem vprašanju so se nekateri obrnili na razčlenitev izraza, ter razbrali, da poli-glot govori več kot dva jezika torej vsaj tri tekoče.

Dandanes je naziv najpogostejše dodeljen osebam, ki na visokem nivoju govorijo vsaj štiri jezike.

Nekaterim se je zdelo, da je pomembnejša raznolikost jezikov, torej je pogoj, da postaneš poliglot to, da govoriš jezike iz vsaj treh različnih jezikovnih skupin. Po tej teoriji nekdo, ki govori slovensko, angleško, nemško, srbsko in hrvaško, še ni poliglot. Tudi nekdo, ki bi govoril francosko, italijansko, špansko, portugalsko, angleško in nemško ne bi bil poliglot. S tem se čisto ne strinjam, saj se jeziki vseeno kar dosti razlikujejo, vendar se mi pa res zdi pomembno spoznavati jezike iz različnih jezikovnih skupin in spoznavati različne tvorbe stavkov, različne načine izgovorjav ter različne poudarke v jezikih.

Zato so drugi poliglota označili kot nekoga, ki govori vsaj pet, šest ali pa celo vsaj sedem jezikov.

5. Kaj so vaši najpomembnejši vzroki za učenje jezikov oz. kaj je vaša največja motivacija pri procesu konstantnega učenja?

Pri učenju jezikov je zelo pomembno, da jezik konstantno obnavljaš, utrjuješ, nadgrajuješ ter se učiš novih besed, fraz in slovnice. Zato je pomembno, da se ne zanašaš zgolj na motivacijo po znanju jezika.

Zdelo se mi je pomembno, da tako poliglote opomnem, kaj jim uspeva, kot pa da to znanje predam naprej vsem zagretim, ki čutijo v sebi to izjemno iskrico vedoželja.

Ena izmed zanesljivih možnosti je, da se za nekaj časa preseliš v tisto okolje. Tako se sploh ne zavedaš, kako hitro pobiraš informacije v vsakdanu. Obdan si z zvočno kopeljo, zato se podzvestno naučiš melodije jezika. Vedno več začneš razumevati in zaradi integracije si nekako prisiljen jezik uporabljati tudi aktivno. To je res zelo učinkovit način, kjer tega sploh ne jemlješ kot opravilo, kar se mi zdi pri učenju jezika zelo pomembno. Čustvena vpletenost jeziku doda nekakšno vrednost in vpliva na kvaliteto in hitrost učenja.

Nekaterim je večja motivacija pridobitev potencialnih priložnosti, pa če je to spoznavanje novih prijateljev, pridobitev boljše službe, boljši zaslužek ali pa lažja študentska izmenjava. Vsem je skupno, da se zavedajo, da lahko, če nisi jezikovno omejen, dobiš boljše strokovne informacije na najrazličnejših področjih ter da se ti poveča krog potencialnih partnerjev in bližnjih prijateljev. Vse to pa prispeva k boljšem, kvalitetnejšem in bolj izpolnjenem življenju.

Morda je lahko kakšna dodatna motivacija posreden pozitiven učinek na telo. Strokovno je bilo dokazano, da lahko učenje jezika v starosti upočasni staranje možganov in odloži demenco. Mladim pa krepi možganske sive celice, jim krepi spomin, z učenjem razvijajo nove načine razumevanja in povezovanja snovi, nove načine izražanja čustev in ustvarjanja humorja.

Znanje novega jezika nam res pomaga na vseh področjih življenja. Na strokovnem nivoju omogoči razumevanje tuje strokovne literature in s tem globlje razumevanje samih procesov in konceptov. Poleg izboljšanja strokovnega razvoja nam omogoči tudi povečanje izbire pri filmih, glasbi in knjigah. Tudi samo potovanje je drugačno, če poznaš lokalni jezik. Tako lahko dobiš ugodnejše in kvalitetnejše ponudbe, prijaznejše pogovore in sprejetost v družbi. Na to temo obstaja celo citat. »Če z nekom govoriš v tujem jeziku, govoriš z njegovo glavo. A, če govoriš v njegovem maternem jeziku, govoriš z njegovim srcem.« Zdi sem mi tudi, da se pogosto podcenjuje pomembnost socialnih sposobnosti, ki jih pridobimo na jezikovnih tečajih.

Ne le, da se učiš določenega jezika, temveč se preko najrazličnejših iger in vaj učiš tudi novih socialnih sposobnosti, ki ti prej kot slej pridejo zelo prav.

Še enkrat bi rad poudaril kako izjemno je brati knjige v izvirnikih, saj se pri prevodih tako velikokrat izgubijo skriti pomeni. Vsak jezik ima tudi ogromno neprevedljivih fraz, ki ob prevajanju izgubijo pomen. Na primer, ko sem v turščini bral Sheakespearovo dramo, sem bil globoko razočaran nad izgubo poetične melodije in ritma v besedilu. Želim postati igralec, zato se me ta temo še posebej globoko dotika. Hkrati pa podpiram prevajanje del, saj dajo prevajalcu priložnost, da pokažejo svoje spretnosti v jeziku in se nekako spremenijo v pisatelje nove generacije.

Morate se preseliti v tuje jezično okolje ali imeti stike z naravnimi govorci jezika, katerega se učite. To je zelo priročno, če delate v svetovljanskem okolju- kakšnem velikem mestu, na kakšni turistično priljubljeni destinaciji ali pa v mojem primeru- na križarki. Zame je res ogromna motivacija biti sposoben z vsakim vsaj nekaj besed spregovoriti v njegovem maternem jeziku, ne glede na to, od kod so.

6. Ali imate kakšne napotke za bodoče poliglote in za ljudi, ki se želijo naučiti kakšnega novega jezika?

Najbolje se učimo iz napak. Včasih pa lahko preskočimo nekaj stopničk in privarčujemo nekaj časa, če se pogovorimo z ljudmi, ki so že šli čez to in se od njih nekaj naučimo. Zato sem tukaj zbrala napotke intervjuvanih poliglotov ter pa povzela izjemen članek Patricka Khouryja.

Jezika se je čim prej potrebno začeti učiti aktivno. Začni govoriti takoj, ko se nekaj naučiš in ne čakaj da boš popoln. Če te skrbi, da se bo kdo norčeval iz tvojega znanja, vedi, da si boljši od njega že v tem, da se sploh trudiš in poskušaš. To je tudi ena izmed prednosti tečajev jezikov, saj si v okolju, kjer se vsi učijo in ni nobenega obsojanja pri napačni izgovorjavi ali strukturi stavkov. Z govorjenjem in aktivnim uporabljanjem jezika se največ naučiš, zato ne čakaj, da boš najprej v jeziku popoln, ker ne boš.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Bodi odprt za jezik, poskusi najti zanimanje v različnih področjih, učenje in utrjevanje pa poskusi spraviti v nek vsakodnevni/ vsakotedenski ritem, da ostaneš vztrajen in discipliniran.

Če vzgajaš otroka, ali pa si sam še zelo mlad, se izpostavi zvočni kopeli čim več jezikov. Tako še lahko ujameš fazo zabave in ne nuje, izkoristi čas in se jezikov uči tako formalno (tečaji, šole...) kot neformalno (glasba, filmi, knjige, zvočna kopel pri potovanjih in v pogovorih z tujci ...).

Če nisi več v svojih rosno mladih letih, vzami učenje tujega jezika kot izziv. Imaš prednosti, saj si bolj razgledan in lažje razumeš določene strukture in vrednote narodov. Zapomni si, da nikoli ni prepozno, dokazano je celo, da lahko v starosti z učenjem jezikov odložiš demenco in samo staranje možganov.

Uči se jezika, ki se ti zdi ali uporaben, ali ti je všeč jezik sam po sebi, ali pa ti je zanimiva kultura, kjer je jezik govorjen. Ne loti se jezika, ki ga govori veliko ljudi, če ti jezik sam po sebi res ni všeč.

Poskusi jezik uporabljati v vseh danih priložnostnih, preberi v njem kakšen članek, če rad poslušаш youtube bloge, začni slediti kakšnemu naravnemu govorcu, poišči si kakšne prijatelje, ki govorijo ta jezik, da boš lahko z njimi vadil govorjenje in dopisovanje.

Redno se uči jezika, ni nekaj takšnega, kar se lahko naučiš na enkrat. Med procesom učenja čim večkrat obišči dežele, kjer se jezik govori, da boš dobil čim pristnejši občutek, kako jezik deluje v naravnem okolju in da res začutiš kulturo. To te bo še bolj motiviralo za nadaljno učenje.

Poskusi.

Treba je vložiti veliko truda, hkrati pa poiskati najboljšo pomoč za najučinkovitejše učenje jezika.

Poliglot Patrick Khoury je 19 Avgusta 2017 pod svoj youtube video, katerega je vodil v več jezikih, dodal povezavo do članka s šestimi uporabnimi nasveti za učinkovito učenje jezika. Članek sem preuredila, vendar sem ohranila koncepte in rdeče niti šestih nasvetov.

1. nasvet: ugotovi zakaj se želiš učiti določenega jezika

Usedi se, premisli, ter na list papirja (npr. prva stran tvojega zvezka za učenje tega jezika) napiši pet razlogov zakaj se želiš učiti tega jezika. Vsakič, ko pozabiš, zakaj se ga učiš ali pa izgubiš motivacijo, se lahko vrneš na to prvo stran. Da pa bo to delovalo, pa morajo biti razlogi v skladu s tvojimi vrednotami in biti specifični zate.

Primeri razlogov so lahko:

- čez nekaj mesecev potuješ tja in bi se želel znat pogovarjati
- želiš gledati določeno oddajo brez podnapisov
- ta jezik je materni jezik tvoje simpatije
- v tisto državo se želiš preseliti za nekaj časa
- v tisto državo greš na izmenjavo
- izvedel si, da del tvoje družine prihaja iz tiste države, zato se želiš spoznati kulturo te dežele
- s prijateljem se želiš naučiti tega jezika, da bosta med seboj imela skrivni jezik

2. nasvet: nauči se 200 najpogostejše uporabljenih besed

Nov tuj jezik zna biti strašljiv. Včasih se ustrašimo neobvladljive količine podatkov in ne vemo, kje bi se zadeve sploh lotili. Zato čisto na začetku začnite z osnovnih 200 besed. Včasih je problem, da se na začetku začnemo učiti nekoristnih vsebin. Kaj nam koristi, če znamo naštetih petdeset kosov oblačil, če ne znamo v trgovini prositi za večjo številko majice in nato vprašati, če lahko plačamo z kartico? Enak primer je, da znamo naštetih petdeset poklicev, a ne znamo v parih stavkih opisati, kaj smo po poklicu.

V zgodnji fazi učenja jezika se torej osredotočimo na osnovne pogovore, da se naučimo z osnovnim ampak učinkovitim besediščem izražati svoje misli in čustva.

Ob tem nasvetu sem se spomnila na zanimive izkušnje na mojem prvem samostojnem potovanju. Prišla sem v Španijo, nikogar še nisem poznala in sredi ulice sem ustavila neko Španko. Vprašala sem jo: »Excuse me, where's the ocean?«, le da mi je odgovorila »No hablo Inglesé.«. Nekako sem se morala znajti, iz glave sem spraskala par besed in iz mene je prišlo sledeče: »Donde... um... el mar?«. Gospa me je sprostila s svojim toplim nasmehom, s prsom pokazala proti potki in odgovorila: »Siete minutos.«. Zahvalila sem se, »Gracias!« in odšla. Vem, da ni bilo skoraj nič od pogovora, ampak nase sem bila tako ponosna, ker sem ugotovila, da se bom nekako že zmenila, tudi, če ne bo takoj slovnično najboljše možno.

3. nasvet: vsak dan se nauči nekaj besed

Če želite začeti počasi in stabilno, se deset/ dvajset/ trideset dni vsak dan naučite deset novih besed iz nekega novega področja (npr. hrana, pribor, oblačila, barve, števila, prevozna sredstva, pohištvo, deli telesa, hobiji ...). To besedišče je sedaj vaše orodje za učenje osnovnih struktur, da boste že takoj lahko začeli z aktivno uporabo jezika. Raje se učite 30 minut dnevno petkrat tedensko kot pa štiri ure skupaj vsakih nekaj tednov. Najbolje je, če to vzamete kot nekakšno rutino. Vsak dan si nekaj minut vzamite za ponovitev že obravnavane snovi in dodajte nekaj novega.

4. nasvet: vedno se uči nekaj, kar te zanima

Potrudi se, da bo pot učenja jezika čim bolj zabavna in zanimiva. Super način, kako lahko to storite je, da se učite stvari, ki vas takrat zelo zanimajo. Če vas nekaj zelo zanima, si boste to tudi veliko bolj verjetno zapomnili in proces ne bo mučen ampak zanimiv.

7. nasvet: naredi milijon napak

Najbolj splošna ovira za ljudi, ki se učijo tujega jezika, je, da se bojijo napak pri govorjenju. Normalno je, da ne želimo izpasti neumni in smešni pred naravnimi

govorci. Zato raje zapremo usta in igramo varno, ker če ne govorimo, se ne moremo zmotiti.

Saj poznate reklo: »kjer ni možganov, ne more biti tumorja«!

Glavni problem tukaj je naš ego. Skrbi ga za nas, saj mora ohraniti dobro predstavo o nas samih. Zato našim možganom reče, naj raje ne tvegamo z besedami ali celo stavki, za katere nismo prepričani. Ego ne želi, da bi nas obsojali, da bi se nam smejali, nas ponižali, podcenjevali in nam vzeli dostojanstvo. Zato pošlje našim možganom zavore vsakič, ko bi hoteli povedati kaj tveganega.

Tudi najboljši znanstveniki preiskujejo najrazličnejše formule, preden jim uspe ta prava. Spoštovanje ostalih si ne pridobijo zato, ker jim je uspelo v prvo, ampak, ker so poskušali, se učili iz napak in izpopolnjevali postopek.

Peter McWilliams je nekoč dejal: »Napake nam pokažejo, kje je še prostor za napredek. Kako bi brez njih vedeli, na čem naj še delamo?«

In to se čudovito prenese na jezik. Kako boš dobil povratno informacijo o tem, kaj ti gre super, kaj bi pa lahko izboljšal, če ne boš nič rekel? Tudi pri športu ne moreš upati, da se lahko naučiš teorije in nato vse premagaš na tekmi. Moraš poskušati, vaditi, trenirati, da lahko dobivaš povratne informacije od trenerja in ostalih športnikov.

Vsakič pred pogovorom v tujem jeziku pomiri svoj ego, da ne boš izgubil dostojanstva in ponosa zaradi napak, saj je to edini način, da se česa naučiš. In če boš želel postati tekoč v tem jeziku, jih boš naredil še milijon. Ampak z vsako boš boljši. Napake so pokazatelji napredka, so priložnost, da se naučiš česa novega in postaneš boljša verzija sebe. Zato jih sprejmi in vzljubi.

8. nasvet: vključi jezik v svoje vsakodnevno življenje

Zadnji nasvet se navezuje na vključitev jezika v svoj vsakdan. Eden najpomembnejših delov učenja jezika je ohranjanje stika z njim skozi čas.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Dovolj je že, če jeziku posvetimo pol ure do uro dnevno. Preko glasbe se lahko enostavno pasivno učimo jezika, ko poslušamo izgovorjavo besed in strukturo jezika.

Tudi gledanje filmov ali televizijskih oddaj je dober način učenja jezika, na katerega veliko ljudi sploh ne bi pomislilo kot na učenje.

Bodite kreativni in vpeljite jezik v svoj vsakdan preko najrazličnejših dejavnosti:

- Zamenjaj jezik na svojem telefonu, računalniku ali pa na kakšni igrici, ki jo redno igraš.
- Med vožnjo ali pa prho imej pogovor z namišljeno osebo v tem jeziku.
- Med sprehajanjem psa ali pa čakanjem na avtobus poslušaj audio knjigo ali pa kakšne govore (podcasts) v tem jeziku.
- Ko boš v kakšnem muzeju, si poleg svojega jezika vzemi letak tudi v tujem jeziku, ali pa če bereš časopis, poskusi prebrati časopis tudi v tujem jeziku.
- Najdi si nekoga, s komer se lahko redno pogovarjaš v tem jeziku. Če ti je še neprijetno govoriti, se lahko najprej poskušaš pogovarjati preko sporočil, sicer pa izkoristi današnjo tehnologijo in se pogovarjaj preko Video klica, če blizu tebe ni nobenega govorca tega jezika.

Ob koncu dneva pa si vseeno še vedno ti tisti, ki bo vplival na to, kako hitro in kako učinkovito se boš učil. Bodi kreativen in si naredi učenje čim bolj zabavno, saj ni potrebno, da je neprijetno in mučno.

Kot zaključek vseh teh nasvetov bi pa rada omenila osebo, ki sem jo spoznala na recepciji križarke na Karibih. Gospod iz Afrike me je takoj, ko sem prišla, vprašal iz kod sem, ter ko sem odgovorila da iz Slovenije, odgovoril: »Dober dan! Kako ste?«. Mislim, da mi je polepšal že tako izjemen teden s to malo pozornostjo. Že cel teden nisem nikogar, razen družinskih članov, slišala spregovoriti katerekoli besede slovensko. In ravno to, da ni rekel niti treh stavkov, a mi je vseeno tako polepšal razpoloženje in me od srca nasmejal, je čar znanja veliko tujih jezikov, pa če tudi le nekaj osnovnih izrazov. Ko sem mu povedala, kaj raziskujem, ter povprašala, če pozna koga, ki govori vsaj štiri jezike tekoče, se mi je takoj pohvalil, da se je pred enim mesecem začel učiti nemščine. Sama se je učim že od vrtca, zato sem začela

pogovor v nemščini. Bila sem prav šokirana, ko sem slišala kako lepo in pravilno je tvoril stavke. Imam veliko prijateljev, ki se nemščine učijo že od sedmega razreda osnovne šole in ne govorijo nemško tako lepo. Pohvalila sem ga, ter ga vprašala, v čem je njegova skrivnost. Preko pogovora sem razbrala tri glavne nasvete:

- Bodi radoveden in čim več sprašuj.
- Takoj začni govoriti, tudi če boš na začetku naredil tisoč napak.
- Daj učenju smisel, meni je na primer smisel videti nasmeh in povezavo, ki jo ustvarim z osebo, ko ji vsaj nekaj rečem v njenem maternem jeziku.

»Start by doing what's necessary, add what's possible and suddenly you're doing the impossible«!

7. Ali po vašem mnenju genetika vpliva na učenje tujih jezikov?

Genetika je kar zanimiv pojem, saj je težko testirati njeno prisotnost pri učenju določene snovi pri posamezniku. Nekaterim se je pri tem vprašanju porodilo tudi vprašanje inteligence.

Večinski odgovor na to vprašanje je bil, da je faktor genetike zanemarljiv, razen, če govorimo o določenih boleznih, in da je slab izgovor za pomanjkanje discipline in vztrajnosti pri učenju jezika.

Nekateri so na genetski faktor pogledali iz drugega zornega kota; izbrali so primer, kjer mati v družini govori veliko jezikov, v drugi pa le enega. Menili so, da je bolj verjetno, da se bo otrok, katerega mati govori več jezikov, tudi sam naučil več jezikov. Vendar je to po mojem mnenju bolj vpliv okolja in lastne aktivnosti. Prepričana sem, da bi se strinjali, da bi imel otrok s posvojitvijo enako dobre možnosti, da se nauči več tujih jezikov.

To nas pripelje do zadnjega odgovora in sicer zdravnice. Ona na genetiko v tem primeru gleda bolj kot na pripisane osebnostne lastnosti. Nekomu, ki je ekstrovertiran, ki uživa v komunikaciji, ki je radoveden, ki hrepeni po potovanjih in spoznavanju ljudi iz tujih dežel ter ima ogromno energije, bo sam proces učenja

jezikov stekel veliko bolj tekoče in učinkovito. V normalnih okoliščinah pa imamo vsi približno enako kapaciteto spomina.

“Nekateri imajo res nadpovprečno dober posluš ampak vsak lahko poje.” Tako je tudi pri jezikih. Pri nekaterih ne boš nikoli ugotovil, da jezik, katerega se je naučil, ni materni jezik, pri nekaterih pa se bo čutilo, da ima nekaj naglasa, ampak se bo v tem jeziku še vedno lahko sporazumeval. Prav tako pa izjemna izgovorjava ni vse in ne doprinese k razumevanju, čutenju, uporabi ali kreativnosti v tujem jeziku.

8. Ali menite, da se je oseba z disciplino in vztrajnostjo sposobna naučiti 4 jezikov?

Poliglota definiram kot osebo, ki je sposobna aktivne in pasivne, pisne in ustne komunikacije tekoče v vsaj štirih jezikih. Ta oseba se je sposobna znotraj tega jezika znajti v vsaki situaciji, ni pa potrebno, da »zna« vse besede. Če bi lahko dokazala, da je disciplina in vztrajnost vse, da se kdorkoli nauči štirih jezikov, bi izrazu poliglot odstranila prisluk nedosegljivosti in prevzetnosti.

Vsi so se strinjali s to trditvijo, nekateri pa so imeli še nekaj dodatnih predlogov.

»Morda sta disciplina in vztrajnost res pomembni, vendar brez posluha in strasti ter želje po znanju govorjenja jezika, po mojem mnenju ne bo šlo.«

»Seveda, vendar brez pomoči učiteljev/ naravnih govorcev ne bo tako uspešen/ uspešna.«

9. Kaj je po vašem mnenju največja prednost govorjenja več jezikov?

Zakaj bi sploh kdorkoli želel govoriti več jezikov?

Socialni faktorji:

- pogovarjaš se lahko z različnimi ljudmi iz različnih okolij
- lažje se znajdeš v več okoljih

KAKO POSTATI POLIGLOT

- lahko si ustvariš več prijateljstev in najdeš več oseb z podobnimi vrednotami, željami in cilji
- preko tečajev jezikov si ustvariš svetovno mrežo prijateljev
- ljudje se počutijo veliko bližje osebi, ki govori njihov materni jezik; to omogoča pristnejše odnose z ljudmi, s katerimi sicer ne bi mogli imeti nikakršne komunikacije

Urjenje možganov:

- razumevanje novih sistemov slovnice
- razširitev spektruma izgovorjav zvokov
- več vaje s komunikacijo
- znotraj raziskovanja drugih kultur vedno osebno zrasteš in odkriješ novi del sebe
- širjenje obzorij
- nikoli ni prepozno, dokazano je celo, da lahko v starosti z učenjem jezikov odložiš demenco in samo staranje možganov

Dostop do svetovnih informacij v izvirniku:

- strokovne informacije
- mediji (televizija, glasba, filmi ...)
- dela so kvalitetnejša v izvirniku, saj se s prevodom vedno kaj izgubi
- spremljanje dogajanja v svetu tako na znanstvenem kot na družbenem področju

Boljše priložnosti:

- boljše službe
- več možnosti izmenjav
- lažje mednarodno povezovanje znotraj stroke
- obisk najrazličnejših tečajev te osebno nadgradi
- ljudje te vidijo kot nekoga perspektivnega in odprtih ti bo več vrat
- veliko bolj samozavestno lahko sam potuješ
- domačini bodo veliko bolj gostoljubni in odprti, če znaš govoriti njihov jezik, saj nate več ne bodo gledali kot turista z denarnico, temveč enega izmed njih, ki se želi več naučiti o tamkajšnji kulturi

Nekdo pa se je tudi pošalil, da je prednost govorjenja več jezikov to, da lahko sodeluje pri raziskavah, kot je takšna.

Hkrati pa več jezikov kot znaš, bolj si si že blizu s procesom učenja novega jezika. Hkrati imaš že zelo širok spekter znanja in lahko izkoristiš tudi podobnost jezikov za veliko lažje učenje naslednjega jezika.

10. Ali se strinjate s trditvijo, da več jezikov kot znaš, lažje se je naučiti novega jezika?

Vsi intervjujani se s trditvijo strinjajo:

- Ta postopek si že velikokrat ponovil, zato ti ta rutina več ne predstavlja toliko ovir.
- Hkrati skozi proces učenja več jezikov spoznamo svoje prednosti in slabosti in se znamo že veliko učinkoviteje učiti.
- Zaradi podobnosti jezikov veliko lažje ustvarimo veliko asociacij, kar pomaga pri spominu in razumevanju.

Nekdo je pa našel tudi slabost učenja podobnih jezikov. Če dva jezika podobno zvenita, je možno, da bomo besede mešali in na koncu govorili nekakšno čudno mešanico, namesto da bi obvladali vsakega posebej.

Ta problem se pa da rešiti z učenjem, kjer jezika primerjamo in smo pozorni na enakosti, podobnosti in razlike.

11. Ali se lažje učite jezika, če ste z njim čustveno vpleteni?

Čustvena vpletenost je definitivno ogromen zagon pri spoznavanju jezika. S tem se strinjajo vsi intervjujani. Primeri čustvene vpletenosti so lepi spomini na dogodke, asociacije na ljubljene osebe, spomini na otroštvo, navezanost na knjigo, film, pesem ali dramo in mnogi drugi.

Hkrati pa lahko negativna čustvena vpletenost enako tudi zavira proces učenja. Intervjujana oseba je kot primer omenila svoj odnos do nemščine zaradi negativne vloge Nemcev v filmih o partizanih in Nemcih.

Hkrati je tukaj zelo pomemben tudi pristop profesorjev in ljudi, s katerimi se jezika učiš. Če ima profesorica slab pristop in slabo izgovorjavo, bomo imeli do jezika veliko drugačen odnos kot pa če jezike povezujemo z dobro družbo, smehu ob igrh, zabavnimi izkušnjami, prijaznimi ljudmi in lepimi pokrajnami.

Intervjujana oseba, ki pa občasno tudi prevaja knjige, je pa dodala, da čustvena vpletenost pri prevajanju nima nobenega vpliva.

12. Ali ste se že znali sporazumevati v kakšnem tujem jeziku pred 8. letom starosti?

Kar nekaj intervjujanih je kakšen tuj jezik že pobralo na morju, preko kakšnih risank ali pa celo tečajev.

Naj vas pa to ne skrbi, saj se jih nekaj tudi ni naučilo nobenega jezika pred osmim letom starosti, a danes pri sedemnajstih vseeno govorijo več kot štiri jezike.

13. Ali se je jezika lažje učiti sam ali s skupino in zakaj?

Pri anketi sem od dijakov pri tem vprašanju dobila zelo presenetljiv odgovor. Zavedam se, da je to vprašanje veliko bolj kompleksno, kot pa le a) raje se učim sam in b) raje se učim v skupini. Pomembno je, koliko ti je jezik pomemben, na kateri stopnji učenja si, ali govorimo o učenju besedišča in struktur ali vaji, komunikaciji ter igrh. Pri anketah sem dobila enako število odgovorov za oba načina učenja, prav tako ni bilo razlik glede na spol. Tudi pri intervjujanih poliglotih ni prišlo do enoglasnega odgovora.

Ena je dejala, da se jezika nikoli ni lotila učiti sama, vedno je delala s skupino. Tu bi rada pripomnila, da tudi ko delaš v skupini, vseeno si zapiske besedišča in vaje v neki točki delaš tudi sam. Meni pa, da so prednosti učenja jezika preko skupine sledeče:

- v skupini je boljša motivacija
- veliko lažje je biti vztrajen, če si z nekom skupaj v tem

KAKO POSTATI POLIGLOT

- dodatna motivacija je lahko tekmovalnost
- bolj je zabavno
- lahko se pogovarjaš in jezik sproti aktivno vadiš

Prednosti, če se jezika učiš sam:

- nihče te ne moti
- urnik lahko prilagajaš svojim obveznostim
- učiš se lahko stvari, ki te trenutno zanimajo
- sam si lahko določaš urnik in več pozornosti posvetiš stvarim, ki ti gre slabše

»Sprva mi je bolje, da se ga učim sama. Tako se lahko s profesorjem bolj osredotočiva na napake, ki jih počnem sama. Kasneje, ko že znam jezika dovolj dobro za pogovor, pa mi je boljše učenje v skupini. Tako se lahko med seboj pogovarjamo in učimo jezika še z večjo lahkoto.«

Zdi se mi pomembno, da spoznamo sebe in vidimo kaj nam bolj ustreza, sicer pa je zagotovo super izbira kombinacija obojega.

14. Ali že od začetka učenja jezika jezik aktivno uporabljate?

Presenetljivo veliko intervjujanih poliglotov jezikov ne uporablja aktivno že od začetka učenja.

Individualna profesorica in prevajalka sicer zaprisega k aktivni uporabi jezika že od prve ure, prav tako ta način uporablja tudi nekaj intervjujanih poliglotov, katerim je skupno, da jezik zaradi službe uporabljajo na dnevni bazi oz. so za učenje zelo strastni zaradi raznih nastopov, druženja in komuniciranja z ljudmi iz držav s tem jezikom.

Intervjujani so opazili, da so jezik uporabljali aktivno, če so se ga učili kot otroci, saj na to sploh niso bili pozorni.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Nekateri jezika ne uporabljajo aktivno od začetka, ker se jim zdi, da še ne znajo dovolj in se želijo najprej naučiti fraz, kako dejansko povedati nekaj smiselnega, nato osvojiti dovolj besedišča in se šele nato lotiti aktivne uporabe.

Drugi se zgovarjajo na oddaljenost od naravnih govorcev, torej da npr. španščine ne morejo aktivno uporabljati v Sloveniji, saj nisi v stiku z »aktivnimi« govorcji.

Tretji pa so priznali, da aktivno uporabljajo le angleščino in si drugih sploh ne upajo, ker se bojijo delanja napak. Pravijo, da se trudijo iti ven izven cone udobja, saj vedo, da jezike znajo. Strah je pa še vseeno prisoten in jih to zavira.

S tem se lahko poistovetim in dam nekaj napotkov, kako sem se tega strahu rešila sama. V šoli se mi zdi da pri urah tujega jezika kljub vsemu premalo govorimo, razen če se res trudiš in vedno sodeluješ, ko pa govorimo, pa je naš govor po navadi ocenjen. Če je torej govor pri pouku naš edin vir aktivne ustne uporabe jezika, ni čudno, da smo anksiozni, da bomo naredili napako in raje nečesa ne rečemo, če v to nismo 100% odstotni. Ne želimo se osramotiti pred sošolci in profesorji, hkrati pa ne želimo ogroziti svojega povprečja.

Problem pri tem načinu razmišljanja pa je, da se učimo zelo počasi in to znanje veliko hitreje pozabimo.

Sama prav zato tedensko obiskujem individualne ure nemščine, kjer dajeva poudarek na govoru. Sprašujeva se vprašanja, hkrati pa me opozarja na napake in nato sproti vidiva kje potrebujem dodatne razlage in kje več vaje.

Naslednja stvar je, da kdaj poslušaš kakšen youtube video in poskušaš ponoviti stavke.

Kdaj lahko poskusiš imeti pogovor sam s seboj kjer si zastavljaš vprašanja in poskušaš nanje odgovoriti.

Izjemna izbira so tudi tečaji jezikov, kjer boš zagotovo jezik uporabljal aktivno, pri tem pa ti ne bo neprijetno, saj te nihče od ostalih učencev, ki so se prav tako jezika prišli učiti sami, ne bo obsojal.

In ko si boš upal, začni izkoriščati vsako priložnost z neznancem za pogovor. V trgovini, v kavarni, res kjer koli. Tako boš vadil jezik, pri tem pa te ne rabi skrbeti če se boš motil, saj jih verjetno nikoli več ne rabiš videti.

Sicer pa iz izkušenj povem da ljudje veliko manj presoјajo kot si mislimo, veliko prej cenijo naš trud da sploh poskušamo. Obvladati jezik ni preprosta zadeva in kdor koli se je kdaj učil tujih jezikov se tega zaveda.

Le pogumno!

RAZPRAVA

Večjezična izkušnja je pri vsakem posamezniku drugačna in zaradi majhnega vzorca težko posplošujemo ugotovitve intervjuvancev na vse poliglote.

Pri prvem vprašanju se je del vprašanja, koliko jezikov govorijo posamezniki nekako porazgubil med vsebino, zato ga žal nimam jasno prikazanega. Pri drugi, tretji in četrti hipotezi je sicer prihajalo do najrazličnejših definicij iz strani poliglotov, ki so si jih ustvarili skozi leta. To kaže na pomankljivost jasnosti definicije. Peto, šesto, sedmo in osmo hipotezo lahko potrdim brez dodatne razlage, pri deveti pa bi le poudarila pomen vztrajnosti in discipline pri učenju tujih jezikov. Pri deseti hipotezi bi želela poudariti pomen ozaveščenja o vseh koristih, kar se tiče učenja tujih jezikov. Enajsto do trinajsto hipotezo bi prav tako brez dodatne razlage potrdila. Štrinajsto hipotezo moram ovreči, saj poliglotti vidijo pomen in prednosti tako v samostojnem kot skupinskem učenju in menijo, da je najboljša kombinacija obeh. Prav tako pa morem ovreči tudi zadnjo hipotezo, saj se je izkazalo, da poliglotti kljub ogromno znanja in izkušenj še vedno čutijo strah in nelagodje pred napačno uporabo novih tujih jezikov. Iz tega se lahko naučimo dve stvari. Po eni strani nihče ni popoln in vsi se le ves čas trudimo po lastnih najboljših močeh, po drugi strani pa bi bilo pomembno izboljšati odnos splošne populacije do učenja tujih jezikov.

6.2. INTERVJU BILINGVISTIČNIM OSEBAM

V tem poglavju predstavljam vprašanja, ki sem jih zastavila bilingvističnim osebam, da bi preko perspektive izjemnih posameznikov z večjezično perspektivo dobila celovitejši pogled na učenje tujih jezikov.

1. Ali ti je všeč, da znaš že od malega tekoče govoriti dva jezika? Kaj so prednosti in kaj slabosti?

- Všeč mi je, saj sta mi oba jezika tako domača. V obeh lahko razmišljam in v obeh sanjam. Ko sem bila majhna, sploh nisem opazila, v katerem jeziku gledam televizijo. Edin problem, na katerega sem naletela, so števila v slovenščini. Nekako so mi bila v srbščini vedno veliko bolj logična.
- Da, všeč mi je, prednosti so, da ta jezik govoriš zelo dobro, kar pomeni, da ju govoriš enakovredno dobro, v tebi se prepletata dve kulturi. Slabosti pa so da ima otrok na začetku več napak v obeh jezikih - napake sem delala v šoli pri nadomeščanju besed iz enega jezika v drugem ter pri slovnici, dokler se mi jezik ni izčistil.
- Prednosti tega so, da si že od malega "drugačen" od drugih v smislu, da že pri mladih letih govoriš več jezikov. Hkrati pa je to lahko tudi slabost. Ko sem bila še majhna in smo se preselili sem, so me imeli za čudno osebo, ker sem tekoče govorila drug jezik, katerega sami sploh niso razumeli.
- 7 letni bilingvistični Adrian je ponosen nase. Mami in oče ga hvalita, da zna tako mlad že toliko jezikov. Prednosti so da lahko v več državah veš, kaj drugi govorijo, v več državah te razumejo kaj govoriš. Prav tako lahko če znaš več jezikov v več državah ustvarjaš prijateljstva. Če bi nejegova oba starša z njim govorila en jezik, bi verjetno tega znal bolje. Prav tako pa je potrdil da je ena izmed boljših stvari bilingvističnega odraščanja privatni pogovori z mamo, ker ji oče ne razume. Prav tako mu je bolj všeč, da lahko isto stvar vsakemu povem v drugem jeziku. Morda zato, ker se lahko tako do vsakega starša izrazi bolj specifično in povdari druge stvari.

2. Kateri jezik bolje govoriš, materin ali očetov? Zakaj?

KAKO POSTATI POLIGLOT

- Ko sem bila majhna, sem oba jezika govorila enako dobro, saj sta z menoj veliko časa preživela oba starša. Sedaj veliko bolje govorim materin jezik, ker odraščam v okolju, kjer je to tudi uradni jezik.
- Lahko bi rekla, da sem v obdobju pred šolo skorajda več uporabljala srbsčino, saj smo vsako poletje preživeli z babico in po nekaj mesecev nismo govorili slovensko. Ko pa sem šla v šolo, pa sem večino dneva poslušala in govorila slovensko, zato bi rekla da od takrat dalje veliko bolje govorim slovensko.
- Veliko bolje govorim svoj materni jezik; nizozmeščino, saj je bil med mojim odraščanjem veliko večji poudarek na njem. Veliko časa sem preživela z materjo, prav tako pa so tako govorili vsi okoli mene.
- Oba jezika govorim enako dobro. Slovensko govorim zelo dobro, saj ima mama manj dela s službo in se zelo veliko ukvarja z menoj. Prav tako pa pogosto obiskujemo Slovenijo in veliko se pogovarjam z vami, mojimi sestriči in babico. Nemško pa znam dobro, saj se tako pogovarjam z očetom in njegovo družino, ko jih obiščemo in ker hodim v nemško govorečo šolo.

3. Kakšen odnos imaš do učenja ostalih jezikov?

- Ne vem, če ima kak vpliv, nimam strahu pred učenjem tujih jezikov. Znanje jezika mi definitivno olajša veliko stvari.
- Ne vem, če je to sploh povezano, o tem še iz tega vidika nisem razmišljala. Starši so mi bili zelo naklonjeni in so me vedno spodbujali k učenju tujih jezikov. V zgodnjem otroštvu sem imela tudi ogromno prijateljev, ki so bili bilingvistični, tako da smo na morju govorili veliko italijansko, drugače so pa tudi mediji preko pesmi in filmov začeli dokaj hitro vplivati na moje učenje tujih jezikov. Pri vsem tem se mi je razvila želja po znanju jezika, hkrati sem pa z izpostavljenostjo osvojila melodijo jezika, ki se mi tudi zdi zelo pomembna. Zaradi želje po znanju jezika, sem zelo hitro začela hoditi na tečaje jezika, kmalu smo se jezikov učili tudi v šoli in nato na najrazličnejših intenzivnih tečajih v tujini in doma (angleščina, italijanščina in nemščina), vedno sem pa aktivno jezik vadila tudi na potovanjih in

ga nadgrajevala. To je tudi vplivalo tudi na to, da sem to želela prenesti na svoje otroke. To ljubezen do tujih jezikov sem želela in tudi sem prenesla na svoje otroke, tako da sem jih vpisovala na vse kar je obstajalo in tudi več. Od vrtca dalje so imeli angleščino, skozi celo osnovno šolo so obiskovali individualne ure naravne govorke, da so jezik res aktivno govorili in pisali, namensko smo gledali veliko risank v tujih jezikih in spodbujali pogovarjaje v tujem jeziku s starimi starši in to nameravam nadaljevati tudi pri vnukih. Ko so bili otroci dovolj veliki, da so lahko samostojno potovali, sem želela, da bi svoje počitnice izkoristili za intenzivno učenje jezikov v naravnem okolju, kar so otroci z navdušenjem sprejeli. Menim, da je tako učenje jezikov, ki je povezano s potovanjem, s spoznavanjem drugih kultur, z zabavo in s smehom veliko bolj prijetno, učinkovito in uspešno.

- Mislim, da je dobro, da se učimo čim več jezikov, še posebej glede na to, da imamo to možnost. Sama sem se poleg svojih prvih dveh jezikov naučila tekoče govoriti slovensko in angleško, učim se pa tudi nemščine, katere razumem že zelo veliko in pa najnovejše še španščine.
- Učenje ostalih jezikov mi je všeč. Če znam še več jezikov, bom lahko ustvaril še več prijateljstev. Zdi se mi, da bi se enako učil francoščine če bi imel predznanje le enega ali pa dveh jezikov.
- Kljub temu, pa se mi zdi, da imam prednost pred prijatelji, ki ne znajo tako dobro slovensko in nemško, z učenjem francoščine saj se lahko bolj posvečam temu jeziku, v primerjavi z njimi, ki morajo več pozornosti posvečati še ostalima jezikoma.

4. Ali se ti zdi učenje tujih jezikov lažje, glede na to, da imaš kvalitetni podlagi znanja dveh jezikov?

- Ne morem vedeti, ampak glede na to da se učim jezikov iz drugih jezikovnih skupin, mislim da ne.
- Ne.

- Zdi se mi da je tukaj zelo pomembna podobnost jezikov. Sama na primer nisem imela preveč problemov z angleščino, verjetno zato, ker je tako kot nizozemščina tudi germanski jezik. Pri slovenščini imam pa recimo probleme s sklanjatvami, glede na to, da tega v nizozemščini nimamo. Mi je pa očetov jezik pomagal pri razumevanju slovenščine, saj je nekaj besed kar podobnih. Se mi pa zdi, da bi mi bilo pri slovenščini še lažje, če bi se v otroštvu več posvečala očetovem jeziku. Glede na to, da niti srbohrvaščina, niti nizozemščina nista iz romanske jezikovne skupine, je učenje španščine zame pravi izziv.

5. Kakšne imaš izkušnje z vzgojo otroka v bilingvistični družini?

Želela sem še izkoristiti priložnost in vprašati teto iz prve roke, kakšne izkušnje ima do sedaj pri vzgoji 6-letnega sina v Bruslju, kjer ona z njim govori slovensko, oče nemško, starša se med seboj pogovarjata v angleščini, katero pa poleg francoščine posluša tudi v svoji nemški šoli.

»Adrian je super kar se tiče jezikov. Če kdaj česa ne zna, mi pove v nemščini, jaz mu to prevedem in sam takoj ponovi. Zelo se trudi, ker ve, da je slovenščina njegov materni jezik. Jeziki mu ne delajo in mu nikoli niso delali težav, med njimi lahko z lahkoto preklaplja. Stik ima tudi z francoščino, tako da ima stike z jeziki iz vseh jezikovnih skupin. Slovensko se pogovarja z menoj in mojo družino, vami, ko pridemo na obisk v Slovenijo, nemško govori z očetom, njegovo družino v Avstriji ter v šoli, francosko uporablja z varuško, učiteljico in nekaterimi prijatelji, Angleščino pa tudi razume in jo že začenja uporabljati. Zelo rad ima risanke, zato sem pozorna da jih gleda v več jezikih.«

RAZPRAVA

Bilingvistična izkušnja je pri vsakem posamezniku drugačna in zaradi majhnega vzorca težko posplošujemo ugotovitve intervjuvancev na vse bilingviste. Pri drugem vprašanju bi morala biti bolj specifična, prav tako pa bi morala že sama prej pomisliti na več dejavnikov.

Prvo hipotezo sem potrdila, saj tudi bilingvistične osebe v tem vidijo več prednosti kot slabosti, ugotovila pa sem, da na ogromno vidikov in perspektiv sploh nisem pomislila in sem bila ob deljenih izkušnjah prijetno presenečena s celovitejšo sliko. Drugo hipotezo sem morala potrditi, saj na razlike med mateinim in očetovim jezikom ne vpliva le čas, ki ga starš posveti otroku, temveč skoraj bolj kot to okolje, v katerem odrašča in šolo, v katero hodi. Prav tako morem ovreči tudi tretjo hipotezo, saj sem ugotovila, da samo znanje dveh jezikov posameznikom ni pomagalo pri učenju novih jezikov, če že iz tega vidika, ker so imeli v primerjavi z vrstniki manj dela ob zahtevah znanja obeh jezikov. Prav tako bi jim lahko bilo lažje, če bi bila jezika iz različnih jezikovnih skupin in bi bil eden podoben novemu. Nezanemljivi faktor pri tem vprašanju pa je nedvomno njihova perspektiva. Sami namreč poznajo le ta način učenja novih jezikov in ne vedo, kako bi jim bilo, če dveh jezikov že ne bi znali.

3. Odgovori na to vprašanje so me kar presenetili. Pričakovala sem, da so osebe, ki so odraščale v bilingvističnih družinah v ogromni prednosti, saj znajo že od otroštva dva jezika na stopnji naravnega govorca. Skleпам, da to zelo pomaga osebam, ki so se učili dveh jezikov iz različnih jezikovnih skupin.

6.3. ANKETA ZA DIJAKE SPLOŠNE GIMNAZIJE 3. LETNIKA

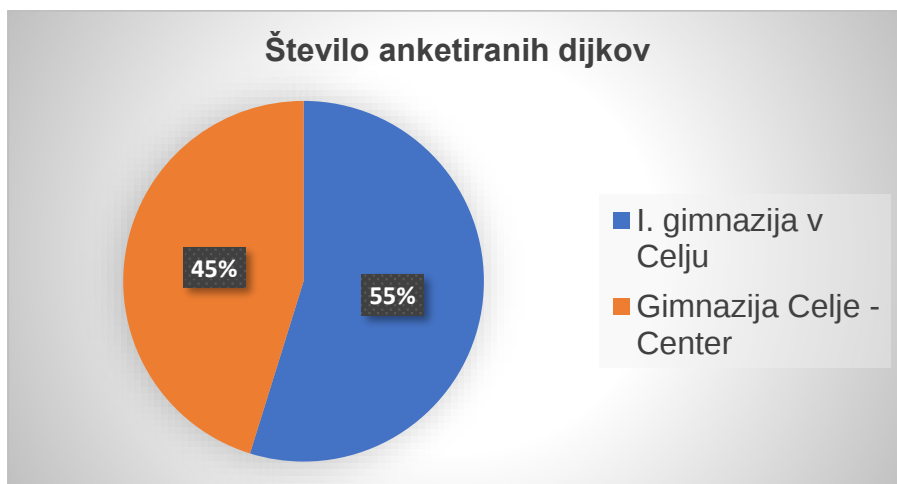
V tem poglavju predstavljам vprašanja, ki sem jih zastavila gimnazijcem tretjega letnika 1. gimnazije v Celju in Gimnazije Celje - Center, da bi preko perspektive vrstnikov z večjezično izobrazbo dobila celovitejši pogled na učenje tujih jezikov.

Splošno znano dejstvo je, da povprečen Slovenec tekoče govori 3 jezike. Splošni gimnazijci veljajo za razgledane mlade ume, zato sem se odločila, da preverim kar pri vrstnikih, kakšen odnos imajo oni do jezikov, koliko jezikov se učijo in koliko jih sploh govorijo.

V raziskovalni nalogi je sodelovalo 184 dijakov, a sem jih 7 zaradi pomanjkljivosti izločila. Tako nam je ostalo 177 dijakov, od tega 80 dijakov splošne gimnazije 3. letnikov Gimnazije Celje – Center in 97 dijakov splošne gimnazije 3. letnikov 1. gimnazije v Celju.

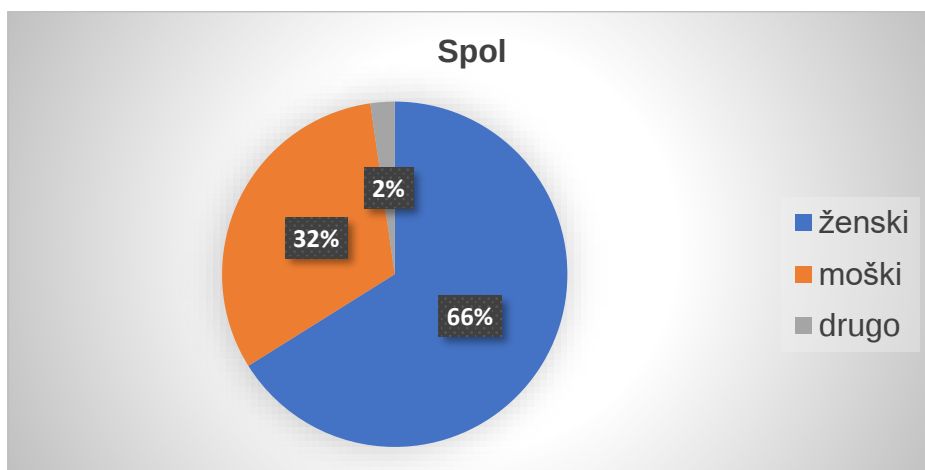
KAKO POSTATI POLIGLOT

Zaradi obdobja virusnih okužb je bilo kar nekaj dijakov odsotnih, zato je vzorec manjši, kot pa bi bil, če bi bili v šoli v času anketiranja prisotni vsi dijaki.

Graf 1: Število anketiranih dijakov

Od tega je bilo 117 dijakinj ženskega spola, 56 dijakov moškega spola in 4 dijaki so se opredelili kot drugo.

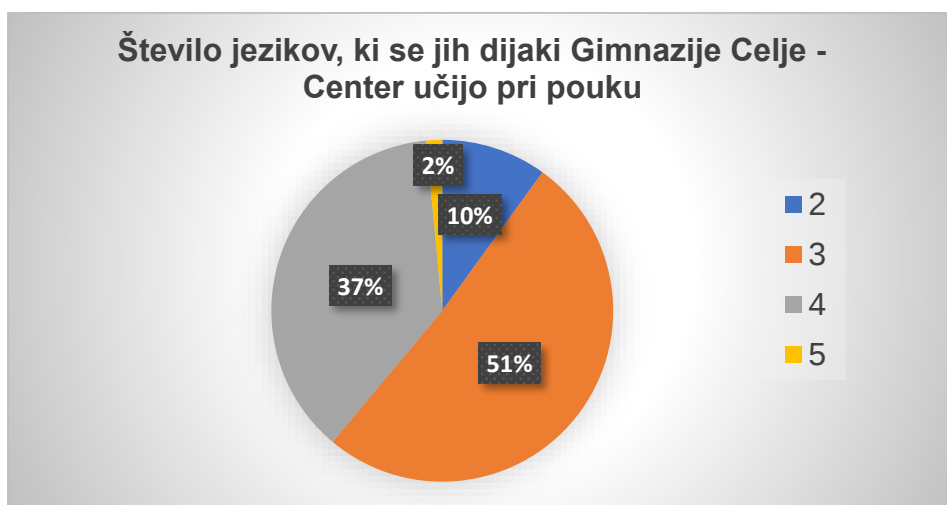

Graf 2: Spolna raznolikost dijakov

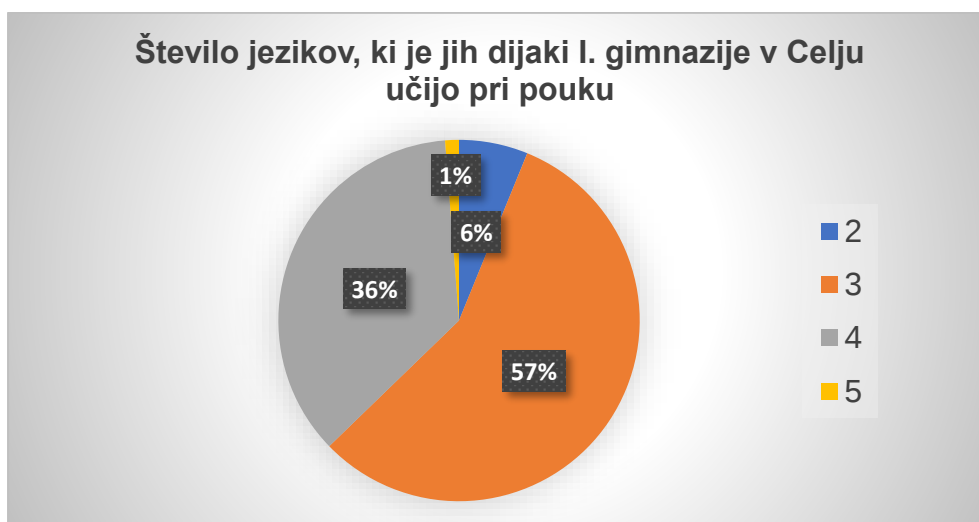
Moje prvo konkretno vprašanje je dijake vprašalo, koliko jezikov se učijo pri pouku. Čeprav me je nekaj dijakov med reševanjem vprašalo »Ali je slovenščina tudi jezik?«, le da sem jim odgovorila, da je tudi slovenščina jezik, ne vem, ali so vsi dijaki to slišali. Namreč vem, da vse vsak gimnazijec poleg slovenščine in angleščine uči še vsaj enega tujega jezika. Zato so me odgovori, da se pri pouku učijo le dva jezika zaskrbeli. Pri teh namreč vem, da so mislili dva tuja jezika. Ne morem pa

KAKO POSTATI POLIGLOT

vedeti, koliko dijakov je mislilo tudi tri tuje in koliko štiri tuje. Zato ti podatki žal niso natančni. Jasno pa je, da se dijaki vseeno učijo veliko jezikov, celo nadpovprečno veliko globalno gledano. Povprečen zemljan namreč govori 1,5 jezikov. Dveh jezikov se na Gimnaziji Celje - Center uči 8 dijakov, na I. gimnaziji v Celju pa 6, treh jezikov se na Gimnaziji Celje - Center uči 41 dijakov, na I. gimnaziji v Celju pa 55, štirih jezikov se na Gimnaziji Celje - Center uči 30 dijakov, na I. gimnaziji v Celju pa 35 ter pet jezikov na vsaki gimnaziji en dijak.

Graf 3: Število jezikov, ki se jih dijaki Gimnazije Celje - Center učijo pri pouku

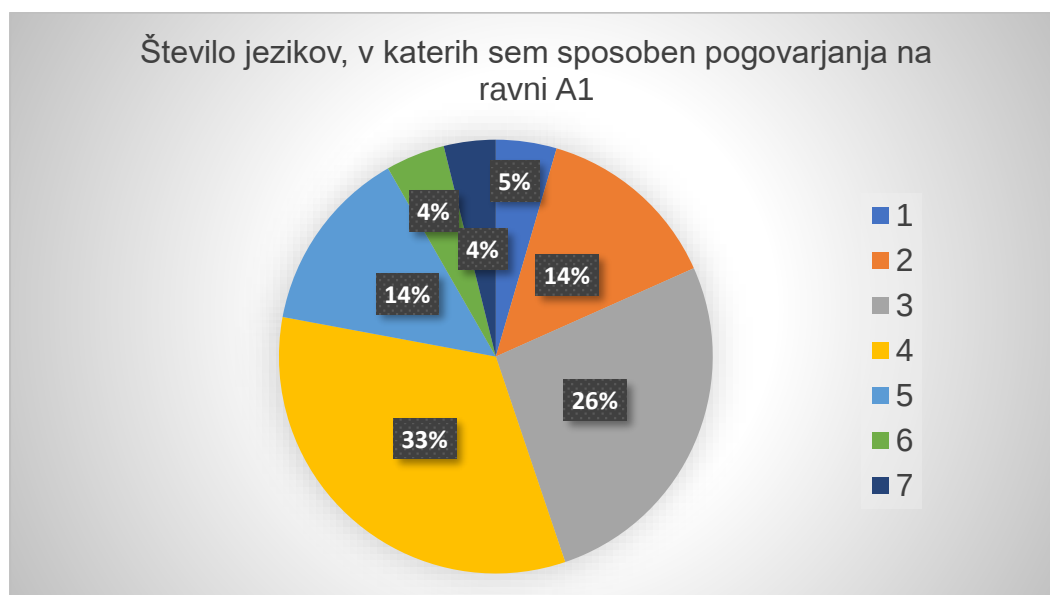
Graf 4: Število jezikov, ki se jih dijaki I. gimnazije v Celju učijo pri pouku

Ker pa ti ure pouka nič ne koristijo, če znanja ne ponotranjiš, me je zanimalo, v koliko jezikih bi ti dijaki znali izpeljati »small talk«. Ta veščina se mi zdi izrednega pomena,

KAKO POSTATI POLIGLOT

saj je komunikacija na nivoju A1 veliko bolj dosegljiv realističen cilj kot pa učenje celotnega jezika, kar koli že to pomeni. Z nivojem A1 pa si lahko pomagaš v večini situacij na potovanjih, prav tako pa je to odlična osnova za nadaljno nadgrajevanje jezika. Cela moja raziskovalna naloga tudi temelji na tem, da bi dokazala, da se lahko kdorkoli nauči nekaj osnov v določenem jeziku ter če ne drugega opravi tečaj do stopnje A1.

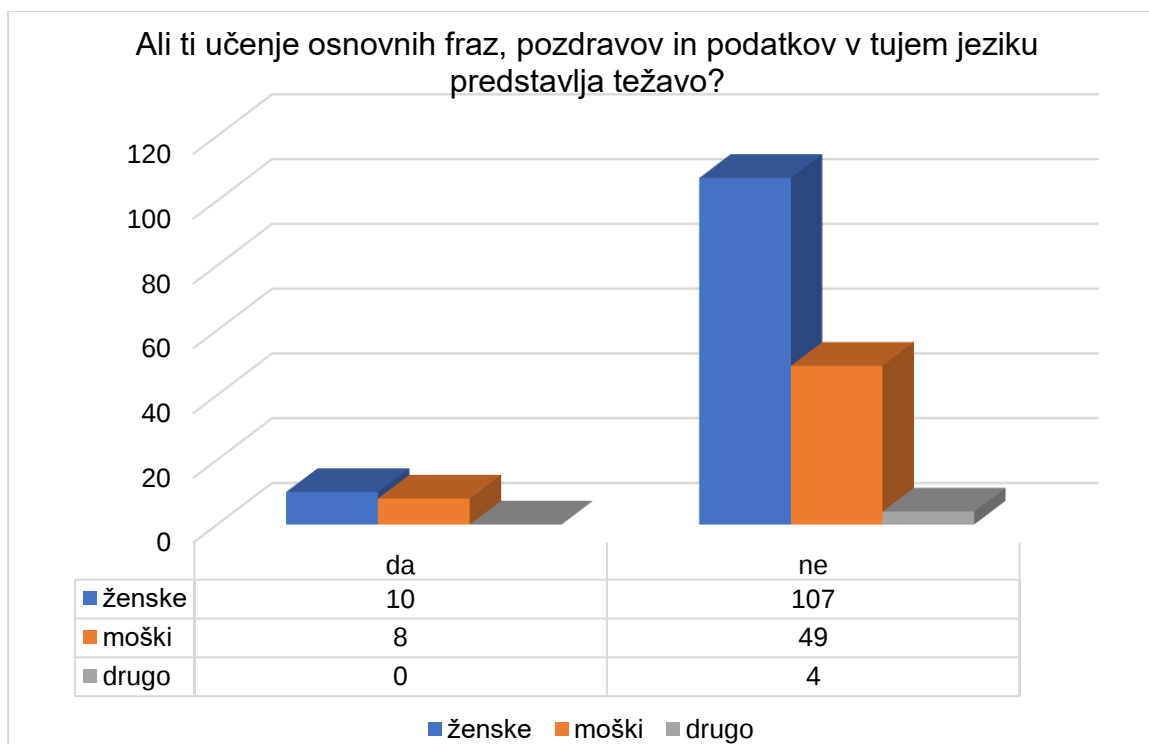
Glede na to, da tukaj ni ravno merila, kdaj si sposoben komunikacije na nivoju A1, so tu rezultati mnenj dijakov. 4 dijaki menijo, da so sposobni komunikacije vsaj na nivoju A1 le v enem jeziku, 25 v dveh, 48 v treh, 60 v štirih, 25 v petih, 8 v šestih in 7 v sedmih.

Graf 5: Število jezikov, ki jih dijaki obvladajo na ravni A1

V raziskovalni nalogi sem želela dokazati, da se je večini dijakov enostavno naučiti osnovnih fraz, pozdravov in podatkov v tujem jeziku. Preverila sem tudi, če prihaja do kakšne razlike med spoloma.

KAKO POSTATI POLIGLOT

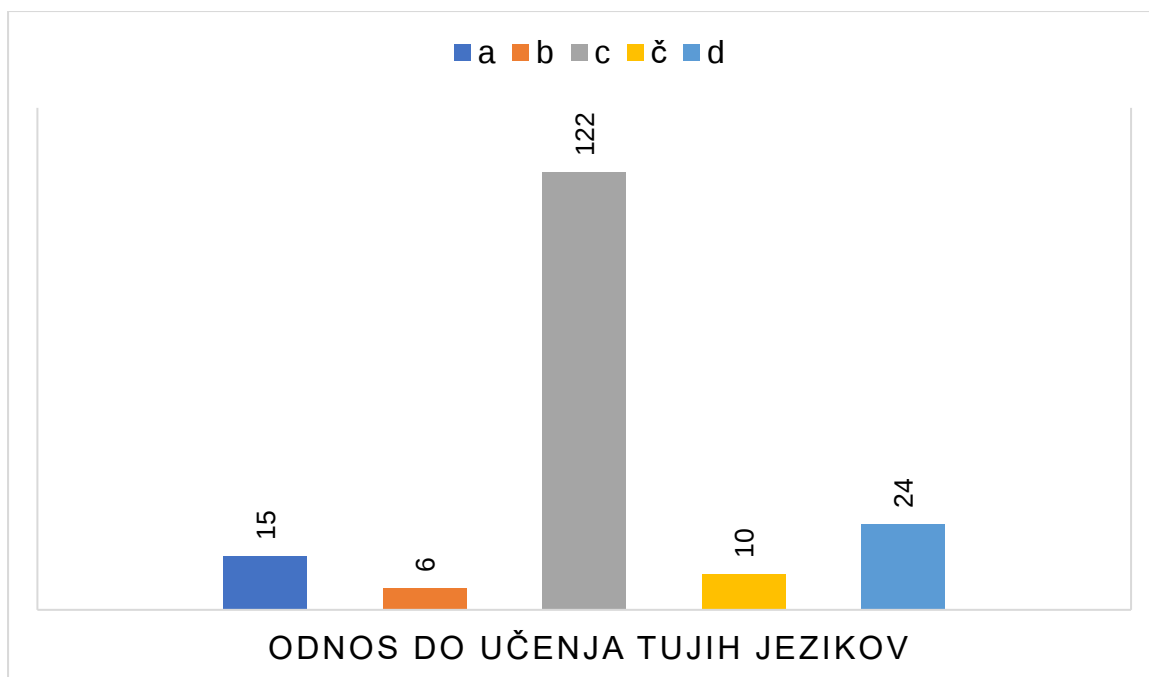

Graf 6: Mnenje dijakov o težavnosti pozdravov in osnovnih komunikacijskih fraz v tujem jeziku

90,4 % dijakov učenje osnovnih fraz, pozdravov in podatkov v tujem jeziku ne predstavlja težave, kar je izjemen rezultat.

Zanimal me je odnos dijakov do učenja jezika oziroma njihov glavni razlog za učenje jezikov. 15 dijakov je odgovorilo, da se jezikov uči le zato, ker jih predvideva učni načrt, 6 dijakov učenja jezikov ne mara in nima motivacije niti za učenje jezikov v šoli, kar 122 dijakov se jezikov uči, ker se jim zdijo jeziki koristni, 10 dijakom učenje jezikov predstavlja težavo, saj si težko zapomnijo tuje besede, 24 pa se jezika uči iz ljubezni do jezikov, jeziki jih namreč navdihujejo in učijo se jih z užitkom.

KAKO POSTATI POLIGLOT

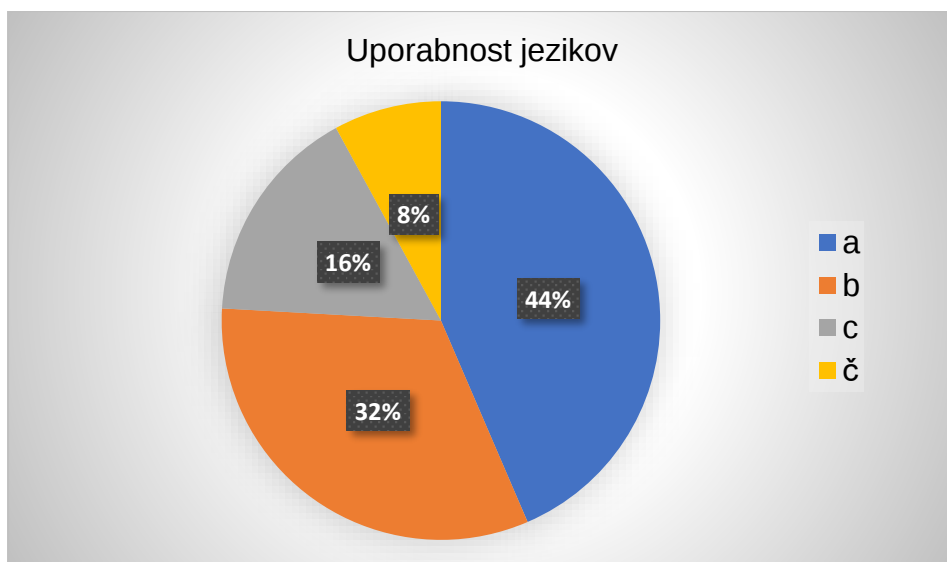
Graf 7: Odnos dijakov do učenja tujih jezikov

- a. Jezike v šoli se učim le zato, ker jih predvideva učni načrt.
- b. Učenja jezikov ne maram, še za učenje v šoli nimam motivacije.
- c. Učenje jezikov se mi zdi koristno.
- č. Učenje jezikov mi predstavlja težavo, ker si težko zapomnim tuje besede.
- d. Učenje jezikov me navdihuje, ob učenju uživam.

Pri naslednjem vprašanju sem dijake prosila, naj obkrožijo vse odgovore, ki so po njihovem mnenju pokazatelji uporabnosti jezika.

- a. Znanje jezika mi omogoča, da komuniciram z večjim številom ljudi.
- b. Če znam več jezikov, si bom lažje poiskal/-a službo v tujini.
- c. Jezikov se rad/-a učim, ker mi predstavljajo del učenja/spoznavanja kultur.
- č. Jezikov se učim, da se lahko pogovarjam s svojimi prijatelji in/ali svojo širšo družino.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Graf 8: Uporabnost jezikov

S trditvijo a se je strinjalo 148 dijakov, s trditvijo b se je strinjalo 110 dijakov, s trditvijo c se je strinjalo 55 dijakov in s trditvijo č se je strinjalo 27 dijakov. Pet dijakov je tudi dodalo svoje uporabnosti jezika. »Veliko potujem in mi jeziki vedno pridejo prav. , Uporabna se mi zdi le angleščina, nemščino pa sovražim. , Znanje jezika mi omogoča lažje sporazumevanje v tujini pri potovanjih. , Jeziki mi nasploh ležijo in se jih rada učim. Ter pa Znanje jezikov se mi zdi pomembno, saj mi omogočajo več načinov oziroma ravni izražanja.«

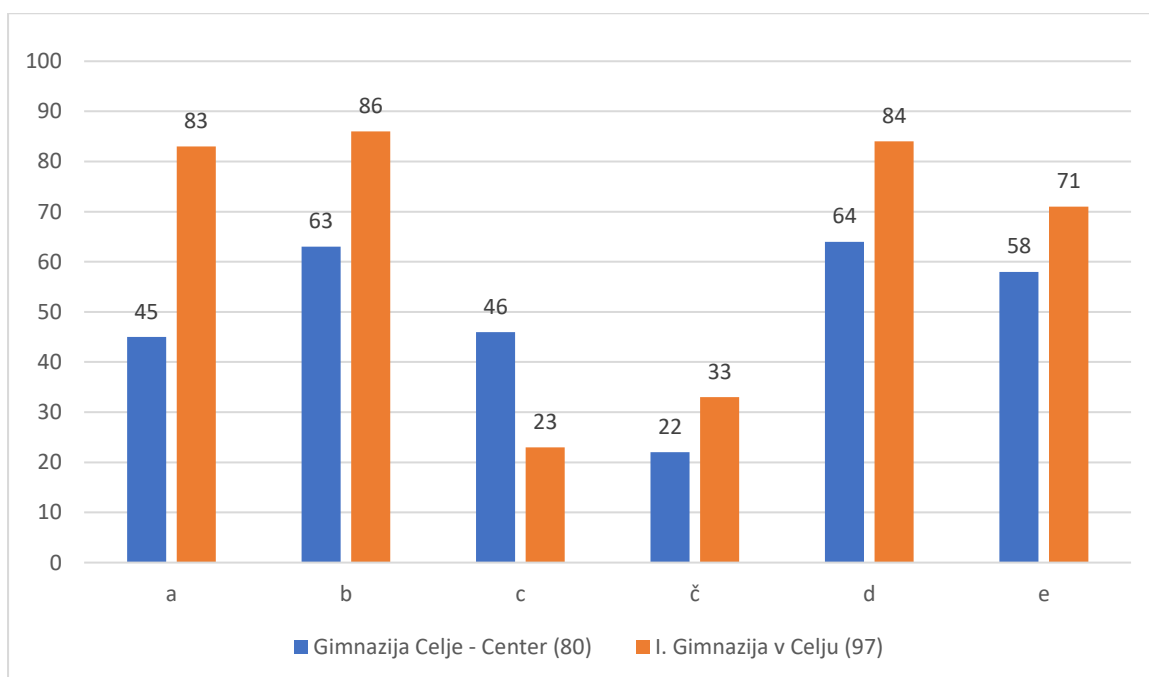
Zelo sem vesela, da so se ti dijaki odločili z nami deliti še svoj dodaten vidik uporabnosti jezikov. Zanimiv mi je vidik uporabnosti angleščine, saj je res, da se danes skorajda vsepovsod lahko znajdeš z angleščino. Hkrati se pa s tem spere lepota posameznih jezikov in njihovih značilnosti izražanja določenih čustev, razpoloženj, stanj ter počutij, ki se jih ne da prevesti. Prav tako bi izgubili ogromno frazemov in najrazličnejših neprevedljivih šal, ki so smiselne le v tistem jeziku in ponekod le v tisti kulturi.

Zanimala me je tudi sama razlika med odnosoma šol do tujih jezikov, saj vem, kako pomembni so jeziki Gimnaziji Celje – Center. Ogromna izbira jezikov in prilagodljivost šole na želje dijakov so bile pri meni ena izmed večjih prednosti Gimnazije Celje – Center. S tem vprašanjem sem želela tudi bodočim dijakom

KAKO POSTATI POLIGLOT

gimnazij nuditi vpogled v kaj šoli nudita ter vrniti šolama povratno informacijo, koliko se dijaki zavedajo stanja na šoli.

- a. Šola ponuja vsaj tri izbire za učenje drugega tujega jezika.
- b. Šola ponuja vsaj tri izbire za učenje tretjega tujega jezika.
- c. Šola nudi možnost dodatnih ur jezikov po izbiri.
- č. Šola ponuja možnosti izobraževanja jezika v naravnem okolju.
- d. Šola ponuja različna tekmovanja iz jezikov.
- e. Šola ponuja različne ekskurzije in izmenjave, kjer lahko z naravnimi govorci vadim svoje znanje tujega jezika.

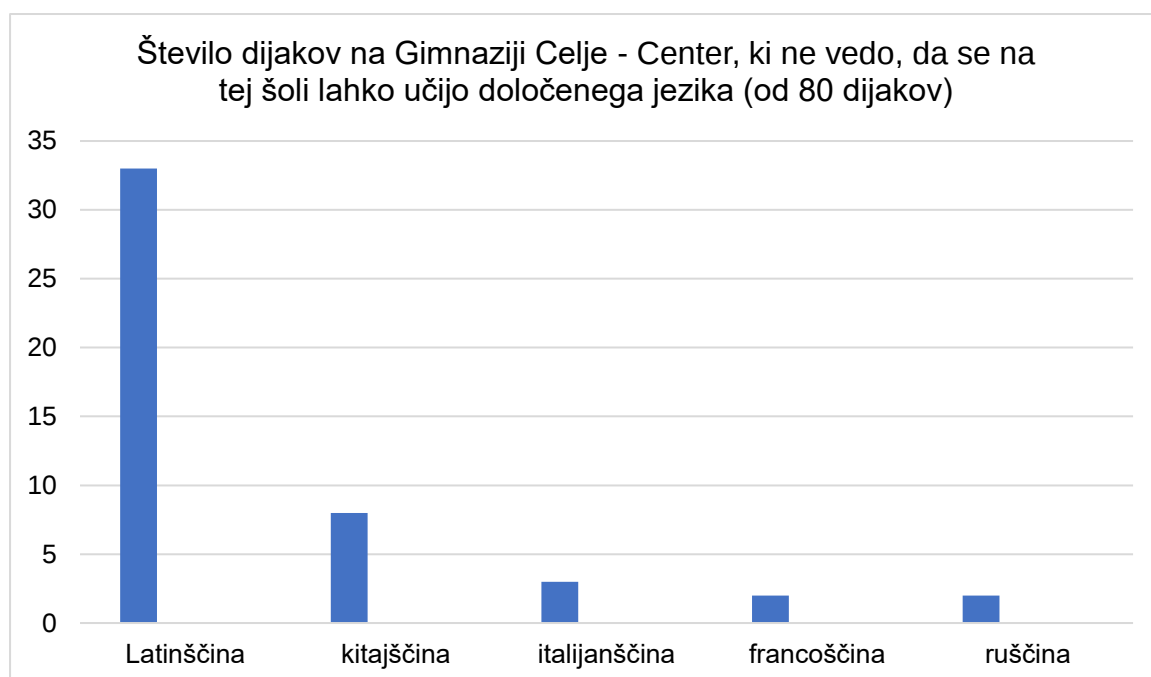
Graf 9: Dijakovo poznavanje priložnosti, povezanih z jezikom na obeh gimnazijah

Kar se tiče jezikov nudi Gimnazija Celje – Center res ogromno možnosti. Obe gimnaziji dijakom nudita učenje angleščine, nemščine, španščine, italijanščine, francoščine in latinščine. Gimnazija Celje – Center pa dodatno nudi še ure kitajščine, japonsščine, na novo tudi korejščine ter na OIV-jih švedščine in finščine. Ena izmed prednosti na naši šoli je prav fleksibilnost dijakom, ki pa se kaže tako, da ko dovolj veliko število dijakov zaprosi za možnost učenja kakšnega novega jezika, to naš ravnatelj gospod Gregor Deleja po svojih najboljših zmožnostih poskuša tudi urediti. Na tej točki bi želela prikazati tudi odgovore, sicer zadnjega vprašanja, a se mi zdi dobro, da je skupaj s prejšnjim, saj je tudi ta povratna informacija šolam na

KAKO POSTATI POLIGLOT

poznavanje dijakov storitev šole. V tem vprašanju sem vprašala dijake, katere jezike se lahko učiš na šoli.

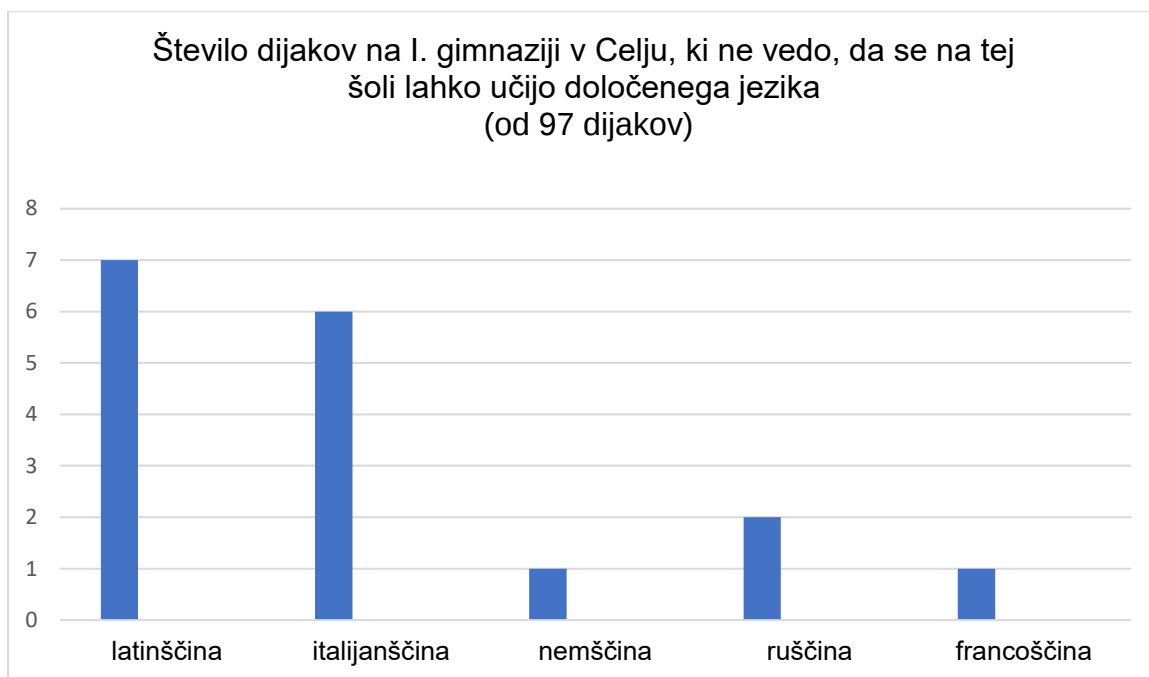
Na Gimnaziji Celje – Center se je vseh rednih možnosti učenja jezikov zavedalo le 38, kar je manj kot polovica. 42 dijakov sploh ni vedelo za nekatere možnosti, ki jih šola nudi. Kar 33 jih ni vedelo za latinščino, 17 za japonščino, 8 za kitajščino, 3 za italijanščino, 2 za ruščino in francoščino ter 1 za španščino. Vsi so vedeli za angleščino, nemščino in seveda slovenščino.

Graf 10: Število dijakov na Gimnaziji Celje - Center, ki ne vedo, da se na tej šoli lahko učijo določenega jezika

Po drugi strani, pa I. gimnazija v Celju ne nudi tako pestre izbire učenja tujih jezikov. Spet je prišlo do nepoznavanja iz strani dijakov, 10 jih je obkrožilo preveč jezikov, 11 pa premalo. Kljub vsemu, pa je 75 dijakov, torej večina, obkrožila pravilno. 4 dijaki so mislili, da se na šoli lahko učijo tudi kitajščine in 7 dijakov je mislilo, da se lahko na šoli uči tudi japonščine.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Graf 11: Število dijakov na I. gimnaziji v Celju, ki ne vedo, da se na tej šoli lahko učijo določenega jezika

Kljub vsemu sta obe šoli globalno gledano nadpovprečni, saj dijakom nudita možnost učenja 7 tujih jezikov – angleščine, nemščine, španščine, francoščine, italijanščine, ruščine in latinščine. Gimnazija Celje – Center pa dodatno nudi še kitajščino, japonsščino, korejščino ter kmalu bo zaradi pobude dijakov začela tudi z arabščino ter znakovnim jezikom.

Zanimalo me je tudi, koliko od teh dijakov je že kdaj obiskalo kakšen tečaj tujega jezika, katerega najpogosteje ter kam so se odpravili.

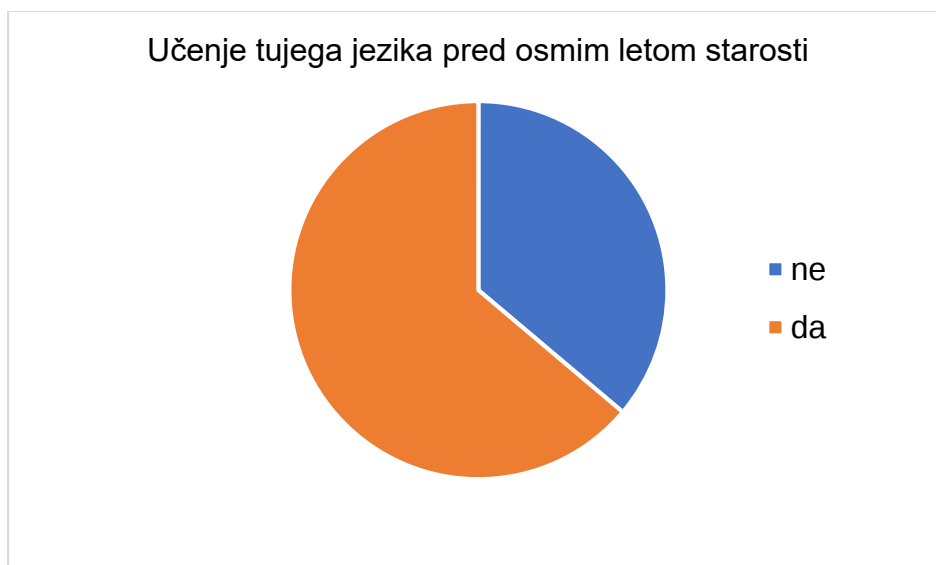
KAKO POSTATI POLIGLOT

Graf 12: Število dijakov, ki je že kdaj obiskalo poletni tečaj tujega jezika

Ugotovila sem, da kar 158 dijakov od 177 poletnega tečaja tujega jezika še ni obiskalo, tisti, ki so ga obiskali, pa so v 73 % obiskali tečaj angleščine (London, Cambridge, Malta, CŠOD Čebelica, v Sloveniji pa v Ljubljani, v Dolenjskih Toplicah, na Kranjski Gori ter pa seveda na GCC). Poleg angleščine pa so dijaki že obiskali tečaje italijanščine, nemščine, francoščine in švedščine.

Poliglotti naj bi se vsaj enega tujega jezika začeli učiti pred svojim osmim rojstnim dnem. Zanimalo me je, koliko dijakov se je kakšnega tujega jezika naučilo pred osmim letom starosti in katerega najpogosteje.

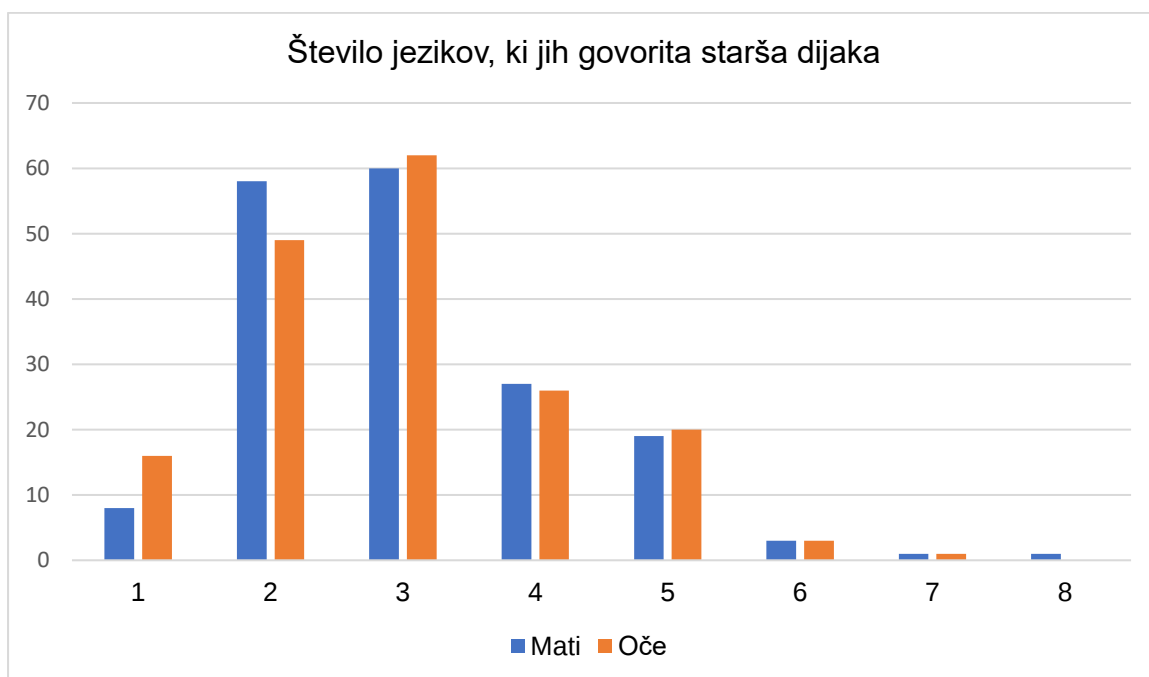

Graf 13: Število dijakov, ki se je že naučilo kakšnega tujega jezika pred osmim letom starosti

KAKO POSTATI POLIGLOT

Izvedela sem, da se je kar 113 oz. 63, 8 % dijakov že začelo učiti vsaj enega tujega jezika pred osmim letom starosti. Od tega se jih je kar 100 učilo angleščine. Ostali so se pa učili hrvaščine, nemščine, španščine, italijanščine in japonščine.

Glede na to, da so to zelo izobraženi otroci, ki povprečno govorijo 3, 72 jezike, koliko jezikov govorijo njihovi starši? Več ali manj kot povprečen Slovenec (3)?

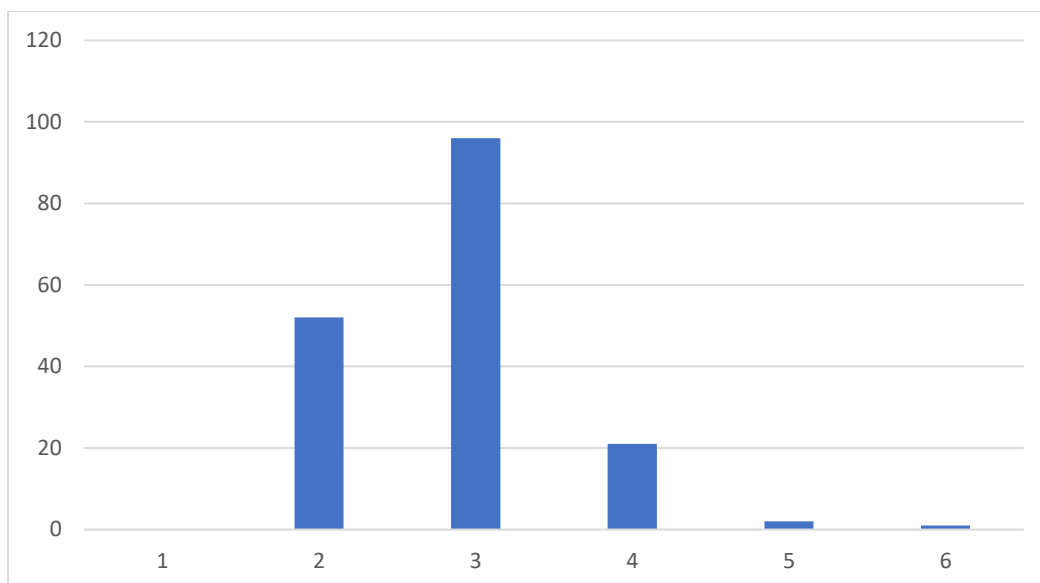
Graf 14: Število jezikov, ki jih govorita starša dijaka

Presenetljivo, čeprav nekateri starši očitno obvladajo kar 6, 7 in 8 jezikov, je povprečno število tako mater kot očetov zelo blizu 3.

Osebe, ki znajo več jezikov, morajo vse jezike tudi pogosto uporabljati, saj jih sicer lahko pozabijo. Ob aktivni in pasivni uporabi jezik tudi utrjujemo in nadgrajujemo.

Dijake sem vprašala, v koliko jezikih tedensko berejo in/ ali govorijo.

KAKO POSTATI POLIGLOT

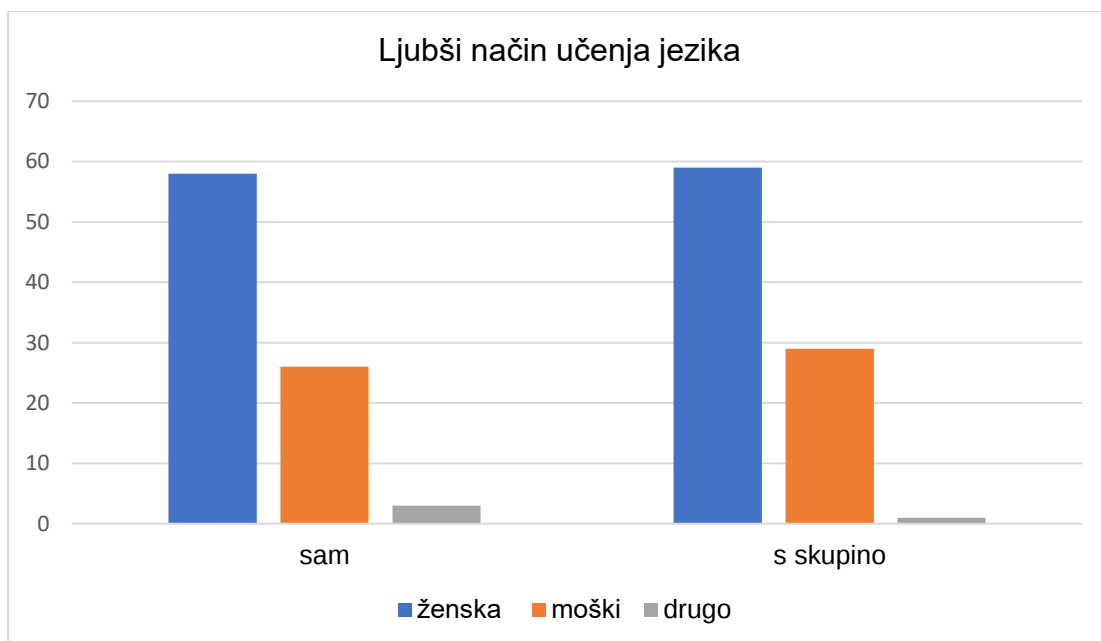
Graf 15: Število jezikov, v katerih dijaki tedensko berejo in/ali govorijo

Iz grafa je razvidno, da povprečen dijak redno uporablja 2,78 jezikov.

Naslednje vprašanje je eno redkih, ki me je res presenetilo. Pričakovala sem, da se večina dijakov jezika raje uči v skupini, saj lahko tako jezik že od začetka aktivno vadiš in se učiš izgovorjave, hkrati pa ti lahko drugi pomagajo z razlago slovnice. Lahko se igrate najrazličnejše igre in ste tekmovalni ter učenje zamaskirate pod zabavo.

Izkazalo se je, da niti spol ne vpliva na ljubšo izbiro učenja.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Graf 16: Ljubši način učenja jezika (sam oz. s skupino) glede na spol

Kot zadnje vprašanje me je zanimalo, koliko dijakov za učenje jezikov med drugim uporablja tudi aplikacije in če da, katere.

Graf 17: Število dijakov, ki v prostem času uporablja vsaj kakšno aplikacijo za učenje tujih jezikov.

Izkazalo se je, da aplikacije uporablja le 45 oz. četrtna dijakov. Najpogostejše uporabljena aplikacija je Duolingo, kar 39-krat, ostale aplikacije pa so Memrise, Quizlet, Lingvist in Busuu.

RAZPRAVA

Kadarkoli sem gimnazijce povprašala po znanju jezikov, se ob tem nisem zanašala na nobene teste o tem, temveč le o njihovem mnenju o lastnem znanju, ki je bilo verjetno pogosto zmotno.

Prav tako je bilo po razredih dosti vprašanj o slovenščini, če šteje kot jezik, kar se je meni zdelo samoumevno, zato nisem dodatno razčistila na vprašalniku. Zaradi tega nesporazuma je verjetno kar nekaj gimnazijcev preslišalo tudi moje opozorilo in kot jezike štelo le tuje jezike, posledično pa so rezultati napačni.

Pri anketi gimnazijcev vidi, da sem jo opravljala prvo in da na tej točki še nisem imela preveč izkušenj z realnostjo podatkov, moje hipoteze so slonele zgolj na predsodkih in posplošenih mnenjih. Ovreči sem morala 5 hipotez, potrditi pa 4. Že pri prvi in drugi pa naletimo na prej omenjeni problem nevedenja, ali slovenščino v tem kontekstu štejemo kot jezik, ki se ga učimo v šoli. S tretjo hipotezo sem potrdila eno ključnih te raziskave, in sicer, da večini gimnazijcev učenje osnovnih fraz, pozdravov in podatkov v tujem jeziku ne predstavlja težave. Tudi četrto, šesto in sedmo hipotezo lahko potrdim, šesto in zadnji dve pa morem ovreči. Pri šesti namreč ni šlo za večino, temveč največ mladostnikov. Pri osmi sem ugotovila, da večina gimnazijcev redno aktivno ne uporablja štirih jezikov, temveč tri. Pri deveti pa se mi je tako kot pri intervjujih ponovil rezultat, da je najbolj učinkovita prav kombinacija samostojnega učenja in učenja v skupini.

6.4 UNIVERZALNI PRIROČNIK ZA UČENJE OSNOV KATEREGAKOLI TUJEGA JEZIKA

V tem poglavju predstavljam vprašanja, ki sem jih zastavila mladostnikom, ki so sodelovali pri fokusni skupini preizkušnje prve javne verzije priročnika, da bi preko njihove perspektive in povratne informacije dobila celovitejši pogled na proces postajanja poliglot.

Pri fokusni skupini učenja preko priročnika je sodelovalo 15 mladostnikov.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Oprelitev mladostnikov po starosti in spolu:

Starost v letih	Ženska	Moški
16	3	0
17	3	0
18	5	1
19	0	1
20	0	2

Izbrali so si sledeče jezike:

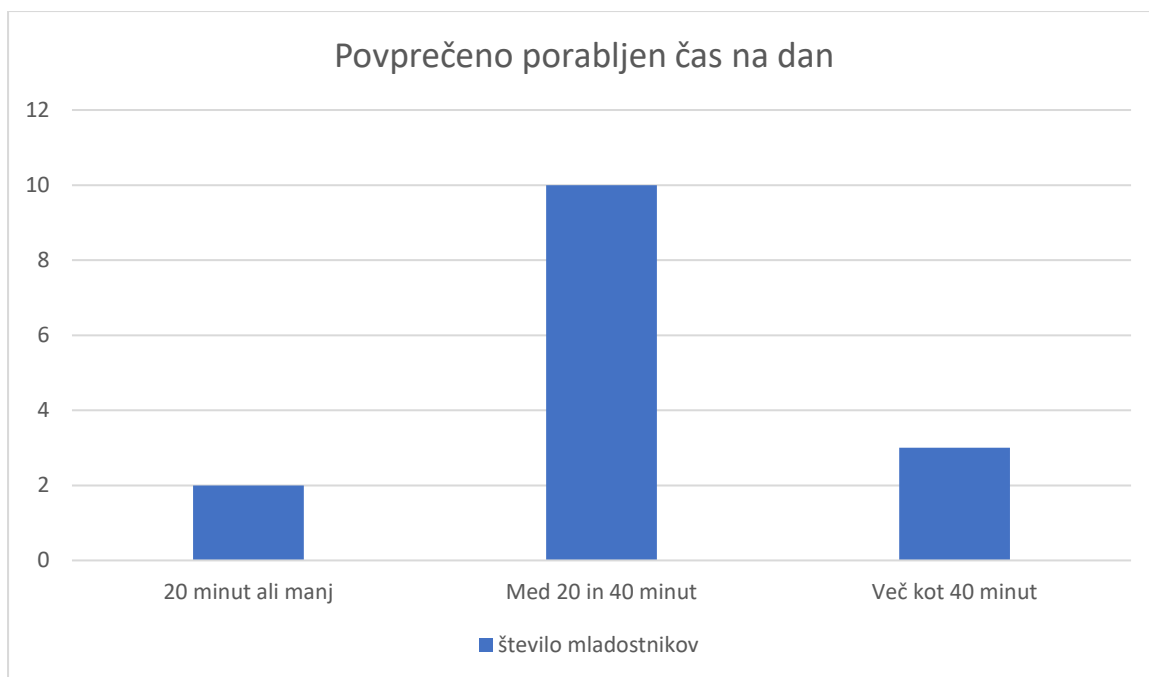
Izbrani jezik	Število mladostnikov
nemščina	5
italijanščina	5
francoščina	1
korejščina	1
španščina	3

Po opravljenem testiranju prve verzije priročnika sem posameznike prosila, naj mi fotografirajo, kako so priročnike reševali ter jih glede na rezultate in izkušnje povprašala še nekaj dodatnih vprašanj, ki mi bodo pomagala pri nadaljnjem razvoju priročnika.

Na zadnjih dveh straneh priročnika je bila anketa o povratni informaciji izkušnje. Rezultati so bili sledeči:

Povprečen porabljen čas dnevno	Število odgovorov
20 minut ali manj	2
Med 20 in 40 minut	10
Več kot 40 minut	3

KAKO POSTATI POLIGLOT

Graf 18: Povprečen porabljen dnevni čas mladostnikov za reševanje nalog priročnika

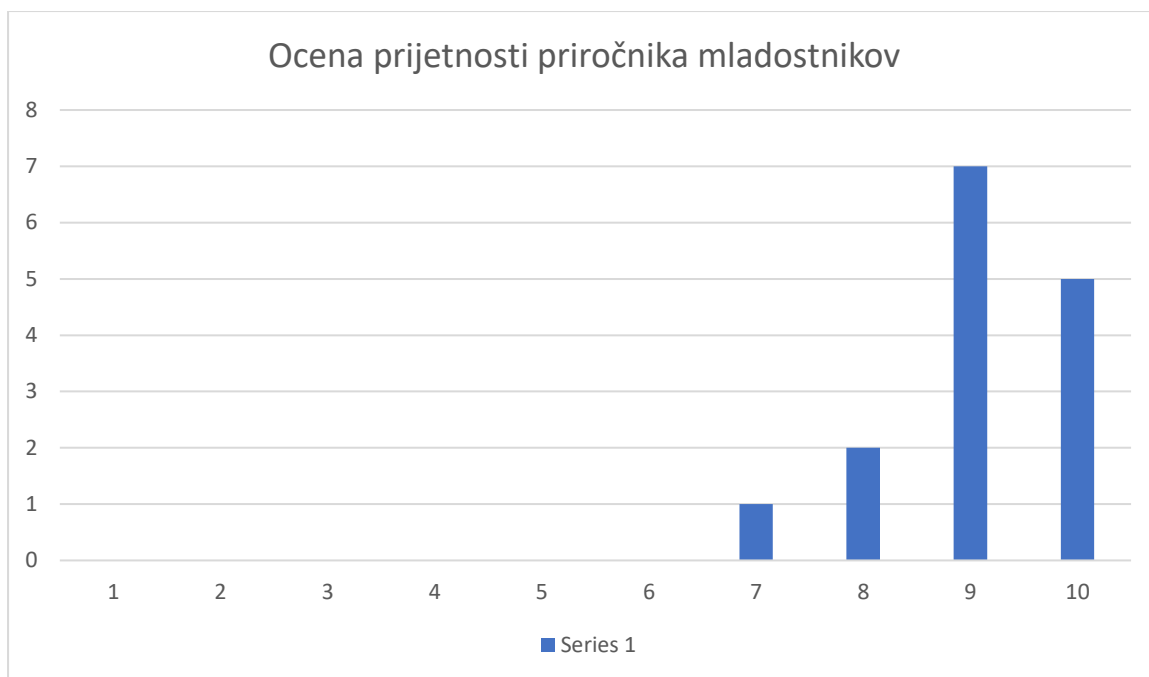
Pri prvem vprašanju, kjer me je zanimalo, koliko časa je posameznik povprečno potreboval za opravev nalog, namenjenih za tisti dan, sem izvedela, da sta 2 osebi (13 %) potrebovali 20 minut ali manj na dan, 10 oseb (67 %) je potrebovalo 20 do 40 minut dnevno in 3 osebe (20 %) so potrebovale več kot 40 minut.

Pri drugem vprašanju me je zanimalo, preko katerih gradiv so posamezniki prihajali do informacij, na podlagi katerih so si urejali zapiske. Dobila sem sledeče predloge; Pons spletne slovarje, knjižne slovarje, google prevajalnik, apple prevajalnik, zapiske od pouka v šoli, šolski učbenik, Reverso Centext, youtube, Cambridge slovar, Pons slovar, WordHippo, Popong ter knjižico Korean korall.

Pri tretjem vprašanju me je zanimala prijetnost same izkušnje od 1-10, kjer 1 pomeni, da izkušnja sploh ni bila prijetna, 10 pa, da je bila izkušnja izjemno prijetna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	0	1	2	7	5

KAKO POSTATI POLIGLOT

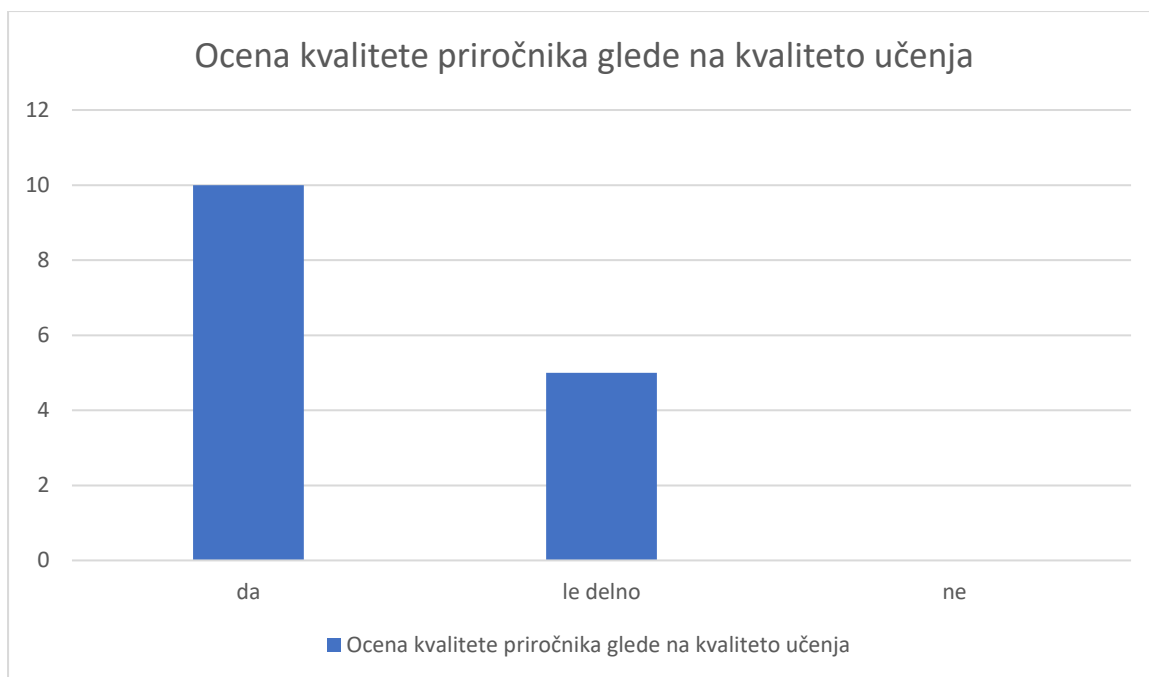
Graf 19: Ocena prijetnosti priročnika mladostnikov

Najnižja ocena je bila ena osmica, poleg nje pa je sedem posameznikov izkušnjo označilo z devetico in štiri z desetico.

Pri četrtem vprašanju me je zanimalo, ali posamezniki učenje ocenjujejo kot učinkovito. Vprašala sem jih, ali se jim zdi, da so se naučili predelane snovi v priročniku. 10 anketirancem (67 %) se je zdelo, da so se snovi dobro naučili, 5 (33 %) pa jih je označilo, da le delno.

Kvaliteta učenja	Število odgovorov
Da	10
Le delno	5
Ne	0

KAKO POSTATI POLIGLOT

Graf 20: Ocena kvalitete priročnika glede na oceno kvalitete učenja

Pri petem vprašanju sem anketirance vprašala, ali bi se takšnega načina učenje lotili ponovno oziroma ali bi se tudi v prihodnje želeli na takšen način učiti novega jezika. Vsi anketiranci so temu pritrdili.

Da	15
Ne	0
Drugo	0

Pri šestem vprašanju sem anketirance povprašala, ali imajo kakšne predloge za izboljšavo priročnika, saj je bil navsezadnje namen fokusne skupine dobiti povratne informacije za možne izboljšave prihodnjih verzij priročnika.

Da	5
Ne	10

Predlogi:

- ni potrebno, da se ista vprašanja ponovijo več kot dvakrat,
- manj ponavljanja,
- natančnejša navodila,

KAKO POSTATI POLIGLOT

- predlogi za gradiva,
- lahko bi bilo več različnih tipov nalog.

Zanimalo me je, kaj so bili njigovi najljubši deli priročnika in dobila sem sledeče odgovore:

- predstavitveni del,
- začetno iskanje neznanih fraz,
- 5. dan, ko smo utrjevali in ponavljali pridobljeno znanje,
- prevajanje pogovorov in pisanje dialogov,
- samokritiziranje, popravljanje, učenje iz napak,
- bonton,
- samo reševanje nalog,
- restavracija,
- povezovanje naučenih povedi v dialoge,
- osnovna predstavitev,
- naloge iz življenskih situacij,
- prvi del s predstavitvami,
- vse mi je bilo všeč, noben del ni posebj izstopal,
- sklop 3 mi je bil zelo všeč,
- jemanje nove snovi, saj mi je predstavljalo izziv.

Pri zadnjem vprašanju sem želela ugotoviti, ali sem v njih uspela prebuditi radovednost nadaljnega raziskovanja jezika. Moj cilj je bil, da bi še vsakega kaj zanimalo in da bi se počutil sposoben sam na podobne načine kot predstavljeno v priročniku to tudi raziskati. Kot sem upala, sem v vseh vzbudila radovednost, saj so imeli vsi ideje za dodatno snov, predlogi pa so bili sledeči:

- navodila za pot,
- predstavitev družine, zunanjšega izgleda, spraševanje po poti, orientacija v mestu,
- kateri so najpogostejši glagoli, morda bi bilo zanimivo gledati kakšne risanke ali filme in si izpisovati nove besede in fraze. Prav tako bi bilo zanimivo, da bi se učili kakšnih šal in frazemov tega jezika, da bi bilo učenje bolj zabavno. Zdi se mi, da je manjkalo tudi slikovnega gradiva, preko katerega bi se učili prosto govoriti o podani vsebini,

KAKO POSTATI POLIGLOT

- spregatve glagolov, vreme, deli dneva, dnevi v tedni, meseci, letni časi in meseci, barve, osebni zaimki...
- potovanja, izrazi na letališču, hotel, tradicionalna hrana, šege in navade,
- pogovor v tujini,
- kako prositi za napotke oziroma vprašati po lokaciji nečesa,
- kje se kaj nahaja,
- nakupovanje (oblačila, predmeti), druženje s prijatelji (aktivnosti, hobiji),
- smeri, napotki za pot,
- besedišče v povezavi z letališčem in hoteli,
- poslovne komunikacije,
- zanimivo bi bilo, če bi se bolj posvetili pogovornemu jeziku, slengu in žargonu,
- fraze v tem jeziku za zapeljevanje deklet,
- značilnosti jezika: ali obstaja kakšen vzorec, preko katerega bi lahko določevali besedam v vseh jezikih besedne vrste (pridevniki, prislovi, glagoli) in pa ali obstajajo kakšni vzorci, preko katerih bi se lahko lotili predelovanja slovnice jezika.

RAZPRAVA

Preko ankete sem potrdila šest svojih hipotez, eno pa ovrgla. Pri drugem, šestem in sedmem vprašanju sem bila zelo vesela vseh predlogov, ki so mi razširili pogled na obravnavano tematiko. Veseli me, da kljub nepopolnim ocenam priročnika, ki nakazuje na možne izboljšave nihče ni rekel, da se preko priročnika ne bi učil novega jezika.

Pri fokusni skupini so sodelovali le motivirani posamezniki in rezultatov ne moremo prenesti na celotno populacijo mladostnikov. Sprotno delo in naučeno znanje ob koncu sem sicer lahko spremljala preko zmanjšanja števila napak ob ponovitvah vaj, vendar kljub temu ne moremo biti prepričani o trajni kvaliteti znanja, torej koliko nalog bi mladostniki ponovno znali rešiti po enem tednu, mesecu in letu.

Kljub temu pa se mi zdi rezultat, da je kljub preobremenjenosti v šoli in izzivom pandemije večini mladostnikov bilo učenje osnov novega jezika preko priročnika zelo prijetno, neverjeten. Edin problem, ki so ga mladostniki večinoma imeli, je bil

pomanjkanje časa, čemur so najbolj masovno pripisovali tudi le delno učenje obdelane snovi.

Prav tako se mi zdi zelo pomembno spoznanje, da so si mladostniki skozi priročnik preko istega tipa nalog že "pogrunтали sistem" učenja, katerega so nekateri spoznali prvič. Da bi bili o tej informaciji prepričani, bi jih sicer še morala to vprašati, kljub temu pa lahko, če sklepamo da prejšnja trditev drži, ugotovimo, da so z pridobljeno radovednostjo in z priučenim načinom dela opremljeni za nadaljno samostojno spoznavanje tujega jezika.

Da pa bosta prisotni tudi vztrajnost in trma pa je ključnega pomena še uvodni del, katerega sem s posamezniki naredila individualno v zasebnih sporočilih ob prijavi na sodelovanje. Posamezniku mora biti namreč povsem jasno, zakaj konkretno se uči določenega jezika in kaj ga sploh zanima. Primer namena:

"Želela bi izboljšati svoje znanje nemščine, na novo pa bi se učila francoščino, ampak trenutno mi je nemščina nekoliko pomembnejša, saj bi jo rada najprej izboljšala. Učenje tujih jezikov mi je pomembno že zaradi standardov v tej družbi, saj se mi zdi, da skoraj vse temelji na znanju vsaj enega tujega jezika. Več jezikov kot znamo, lažje se jih naučimo še več. Pomembno mi je tudi spoznavanje ljudi, saj se mi zdi, da se tako postaviš v neko novo situacijo in si s tem bolj samozavesten. Zdi se mi pa tudi, da imamo z znanjem več jezikov, večje oz. bistveno širše oz. več možnosti glede izobraževanja pa tudi službe. Sodelovati želim, ker bi bila zame to nova izkušnja, učila bi se novega jezika in nekako bi šla čez sebe."

6.5 ANKETA STALIŠČ MLADOSTNIKOV SLOVENIJE DO UČENJA TUJIH JEZIKOV

V tem poglavju predstavljam vprašanja, ki sem jih zastavila mladostnikom Slovenije, da bi preko perspektive drugih izjemnih posameznikov z večjezično perspektivo dobila celovitejši pogled na učenje tujih jezikov.

Tabela 3. Analiza odgovorov na trditve 4. vprašanja

trditve	Opredelitev mnenja od 1- ne strinjam se, do 5- strinjam se					Povprečje
	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	
1. trditev	0 0	4 1	26 7	92 25	248 67	4.6
2. trditev	4 1	13 4	32 9	109 29	212 57	4.4
3. trditev	63 17	95 26	140 38	59 16	13 4	2.6
4. trditev	93 25	110 30	102 28	44 12	12 6	2.4
5. trditev	151 41	90 24	69 19	36 10	24 6	2.2
6. trditev	53 14	44 12	98 26	101 27	74 20	3.3
7. trditev	153 41	75 20	60 16	41 11	41 11	2.3
8. trditev	25 7	51 14	99 27	99 27	96 26	3.5
9. trditev	17 5	22 6	62 17	96 26	173 47	4.0

1. Trditev: Znanje tujih jezikov je zame pomembno.
2. Trditev: Menim, da me znanje tujih jezikov bogati kot osebo.
3. Trditev: Od znanja tujih jezikov je za uspešno življenje potrebno le znanje angleščine.
4. Trditev: Verjamem, da bo vsakršno znanje tujih jezikov razvrednoteno s tehnologijo.
5. Trditev: Učenje tujih jezikov mi pomeni »pifljanje suhe slovnice« in besedišča ter pomanjkanje znanja tekočega komuniciranja in uporabnosti jezika.
6. Trditev: Zdi se mi, da imam glede na čas učenja tujega jezika premalo komunikacijskih sposobnosti.
7. Trditev: Menim, da se nikoli nisem naučil/-a učiti tujih jezikov.
8. Trditev: Nisem povsem zadovoljen/-a s trenutnim načinom poučevanja tujih jezikov in menim da bi sodobnejši problemi potrebovali sodobne rešitve.

9. Trditev: Menim, da bi se lažje in raje učil tujih jezikov, če bi bil poudarek na samozavestni komunikaciji in aktivnem učenju ter uporabi jezika s pomočjo tehnologije in ne na slovničnih pravilih in memorizaciji neuporabnega besedišča.

Pri četrti nalogi se je s prvo trditvijo večina mladostnikov strinjala, saj je 248 mladostnikov (67 %) označilo 5. Prav tako se je večina mladotnikov strinjala tudi z drugo trditvijo, saj jih je 212 (57 %) označilo 5. Pri tretji trditvi se največ mladostnikov ni znalo opredeliti, saj jih je 140 (38 %) označilo 3. Pri četrti trditvi se največ mladostnikov ni v celoti strinjalo s trditvijo, saj je 110 mladotnikov (30 %) označilo 2. S peto trditvijo se največ mladostnikov ni strinjalo, saj jih je 151 (41 %) označilo 1. S šesto trditvijo se je največ mladostnikov delno strinjalo, saj je 101 mladostnik (27 %) označil 4. S sedmo trditvijo se največ mladostnikov ni strinjalo, saj je 153 mladostnikov (41 %) označilo 1. Pri osmi trditvi so bili rezultati za 3, 4 in 5 praktično enaki, torej lahko sklepamo, da se je največ mladostnikov delno strinjalo s trditvijo. Z zadnjo, deveto trditvijo se je največ mladostnikov strinjalo, saj jih je je 173 (47 %) označilo 5.

Za boljšo preglednost sem priložila še grafičen prikaz odgovorov, kjer so zbrani in po vrsti razvrščeni povprečni odgovori mladostnikov na trditve 4. vprašanja.

4. Naslenjih nekaj trditev se bo nanašalo na tvoje splošno mnenje o znanju in učenju tujih jezikov. Če se s trditvijo strinjaš, označi 5, če se delno strinjaš 4, če si neodločen, označi 3, če se bolj kot ne s trditvijo ne strinjaš, označi 2 in če se v celoti ne strinjaš, označi 1. (n = 370)

KAKO POSTATI POLIGLOT

Graf 1: Povprečni odgovori mladostnikov na trditve 4. vprašanja

Tabela 4. Analiza odgovorov na trditve 5. vprašanja

trditve	Opredelitev mnenja od 1- ne strinjam se, do 5- strinjam se					povprečje
	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	
1. trditev	15 4	31 8	94 25	106 29	124 34	3.8
2. trditev	30 8	36 10	59 16	89 24	156 42	3.8
3. trditev	96 26	60 16	87 24	55 15	72 19	2.9
4. trditev	129 35	89 24	82 22	45 12	25 7	2.3
5. trditev	56 15	61 16	82 22	87 24	84 23	3.2
6. trditev	53 14	45 12	80 22	90 24	102 28	3.4
7. trditev	34 9	52 14	79 21	100 27	105 28	3.5
8. trditev	61 16	49 13	71 19	78 21	111 30	3.3
9. trditev	154 42	83 22	77 21	30 8	26 7	2.2
10. trditev	52 14	57 15	109 29	94 25	58 16	3.1
11. trditev	213 58	88 24	42 11	20 5	7 2	1.7

1. Trditev: V šoli sem preobremenjen/-a z delom in količino snovi.
2. Trditev: Če bi imel/-a manj obremenitev s strani šole, bi se učil/-a več jezikov.
3. Trditev: Menim, da imam potencial postati poliglot.

KAKO POSTATI POLIGLOT

4. Trditev: Naučen/-a sem, da so napake pri uporabi tujega jezika slabe in se kaznujejo.
5. Trditev: Če v tujem jeziku naredim napako, občutim sram.
6. Trditev: Izogibam se situacijam, kjer bi moral/-a uporabljati tuj jezik, katerega ne znam dobro, da se izognem neprijetnostim.
7. Trditev: Tuj jezik bom aktivno začel/-a uporabljati, ko ga bom dobro znal/-a.
8. Trditev: Menim, da sem se sposoben/-na naučiti dobro sporazumevati v vsaj štirih jezikih.
9. Trditev: Menim, da imajo vsi odličnjaki potencial postati poliglot.
10. Trditev: Menim, da ima velika večina mladostnikov potencial postati poliglot.
11. Trditev: Menim, da zadostni dijaki nimajo potenciala postati poliglot.

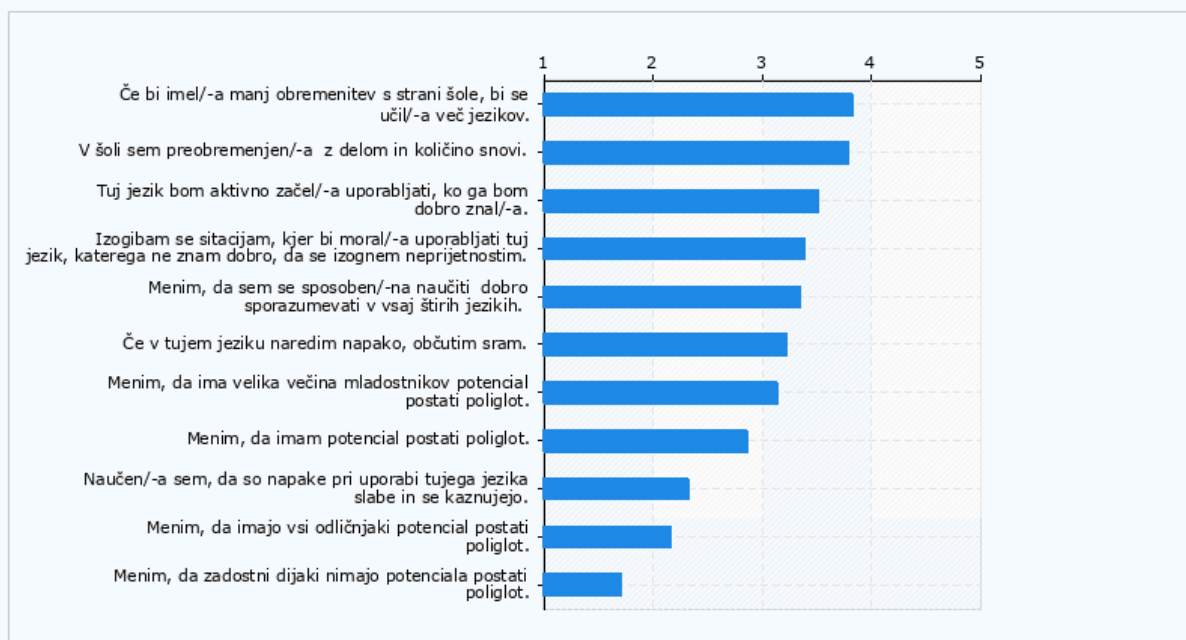
Pri peti nalogi se je s prvo trditvijo največ mladostnikov strinjalo, saj jih je 124 (34 %) označilo 5. Prav tako se je največ mladotnikov strinjalo tudi z drugo trditvijo, saj jih je 156 (42 %) označilo 5. Pri tretji trditvi se največ mladostnikov s trditvijo ni strinjalo, saj jih je 96 (26 %) označilo 3. Pri četrti trditvi se prav tako največ mladostnikov s trditvijo ni strinjalo, saj jih je 129 (35 %) označilo 1. S peto trditvijo se je največ mladostnikov delno strinjalo, saj jih je 87 (24 %) označilo 4. S šesto trditvijo se je največ mladostnikov strinjalo, saj sta 102 mladostnika (28 %) označila 5. S sedmo trditvijo se je največ mladostnikov strinjalo, saj je 105 mladostnikov (28 %) označilo 5. Z osmo trditvijo se je največ mladostnikov strinjalo, saj jih je 111 (30 %) označilo 5. Z deveto trditvijo se največ mladostnikov ni strinjalo, saj jih je 154 (42 %) označilo 1. Pri deseti trditvi se večina mladostnikov ni znala opredeliti, saj jih je 109 (29 %) označilo 3. Pri zadnji, enajsti trditvi pa imamo enega redkih rezultatov, kjer ima večina mladostnirov skladno mnenje, in sicer večina se s trditvijo ni strinjala, saj jih je 213 (58 %) označilo 1.

Za boljšo preglednost sem priložila še grafičen prikaz odgovorov, kjer so zbrani in po vrsti razvrščeni povprečni odgovori mladostnikov na trditve 5. vprašanja.

5. Naslednjih nekaj trditev se bo nanašalo na vpliv obremenitve šole, čustva ob delanju napak v tujem jeziku, lastnem vrednotenju sposobnosti in povezavo

KAKO POSTATI POLIGLOT

med ocenami ter sposobnostmi. Označi z 1-5, enako kot pri prejšnji nalogi. (n = 370)

Graf 2: Povprečni odgovori mladostnikov na trditve 5. vprašanja

Tabela 5. Analiza odgovorov na trditve 6. Naloge

trditve	Opredelitev mnenja od 1- ne strinjam se, do 5- strinjam se					povprečje
	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	
1. trditev	108 29	56 15	70 19	62 17	74 20	2.8
2. trditev	78 21	37 10	75 21	79 21	101 27	3.2
3. trditev	31 8	10 3	44 12	75 20	210 57	4.1

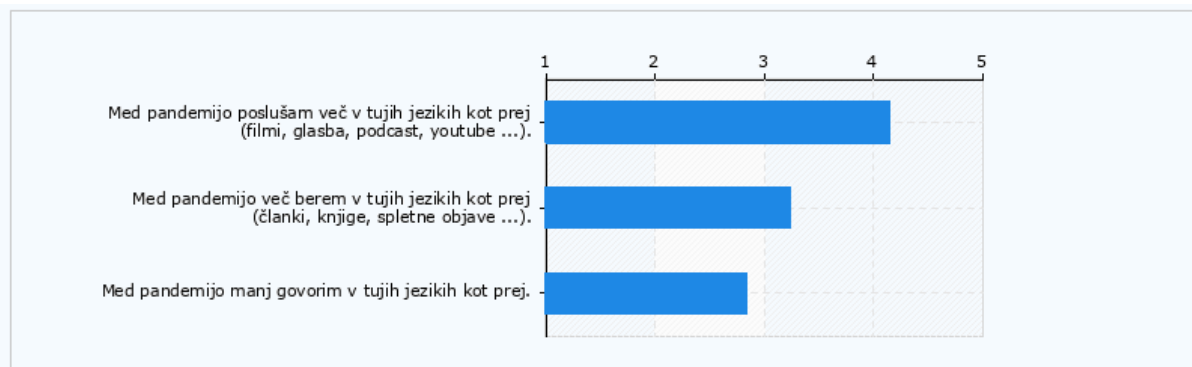
1. Trditev: Med pandemijo manj govorim v tujih jezikih kot prej.
2. Trditev: Med pandemijo več berem v tujih jezikih kot prej (članki, knjige, spletne objave ...).
3. Trditev: Med pandemijo poslušam več v tujih jezikih kot prej (filmi, glasba, podcast, youtube ...).

Pri šesti nalogi se s prvo trditvijo največ mladostnikov ni strinjalo, saj je 108 mladostnikov (29 %) označilo 1. Z drugo trditvijo se je največ mladostnikov strinjalo, saj je 101 mladostnik (27 %) označil 5. S tretjo trditvijo se je večina mladostnikov strinjala, saj jih je 210 (57 %) označilo 5.

KAKO POSTATI POLIGLOT

Za boljšo preglednost sem priložila še grafičen prikaz odgovorov, kjer so zbrani in po vrsti razvrščeni povprečni odgovori mladostnikov na trditve 6. vprašanja.

6. Pandemija je vplivala na naša življenja. Zanima me, katera tvoja vedenja so se spremenila v primerjavi s predkoronskimi časi. Označi z 1-5, enako kot pri prejšnji nalogi. (n = 370)

Graf 3: Povprečni odgovori mladostnikov na trditve 6. vprašanja

Tabela 6. Pogostost razlogov, zakaj se mladostniki letos strinjajo s trditvijo

Razlog, zakaj se mladostniki letos strinjajo s trditvijo (Več možnih odgovorov)	Pogostost		
	Št.	% ₁	% ₂
Zaradi preobremenjenosti v šoli.	238	27	64
Ker se jezikov ne učim iz želje po znanju, vendar le zato, ker so obvezni predmeti v šoli.	57	7	15
Zaradi pandemije nisem imel/-a volje do ničesar.	129	15	35
Zaradi nezmožnosti potovanja ne vidim potrebe po znanju tujih jezikov.	31	4	8
Znanja tujih jezikov ne potrebujem, saj se bo tehnologija tako razvila, da jih ne bomo potrebovali.	5	0	1
Ker je učenje tujega jezika nekaj, česar se ne bi znal/-a lotiti sam/-a.	96	11	26
Ker se nisem sposoben naučiti več jezikov.	35	4	9
Med pandemijo sem imel/-a precej drugih težav, in se nisem posebej ukvarjal/-a z učenjem tujih jezikov.	177	20	48
Potrudil/-a sem se po najboljših močeh čas v karanteni izkoristiti najbolje možno, učil/-a sem se tudi nekaj tujih jezikov, več pa mi	103	12	28

KAKO POSTATI POLIGLOT

ni uspelo.

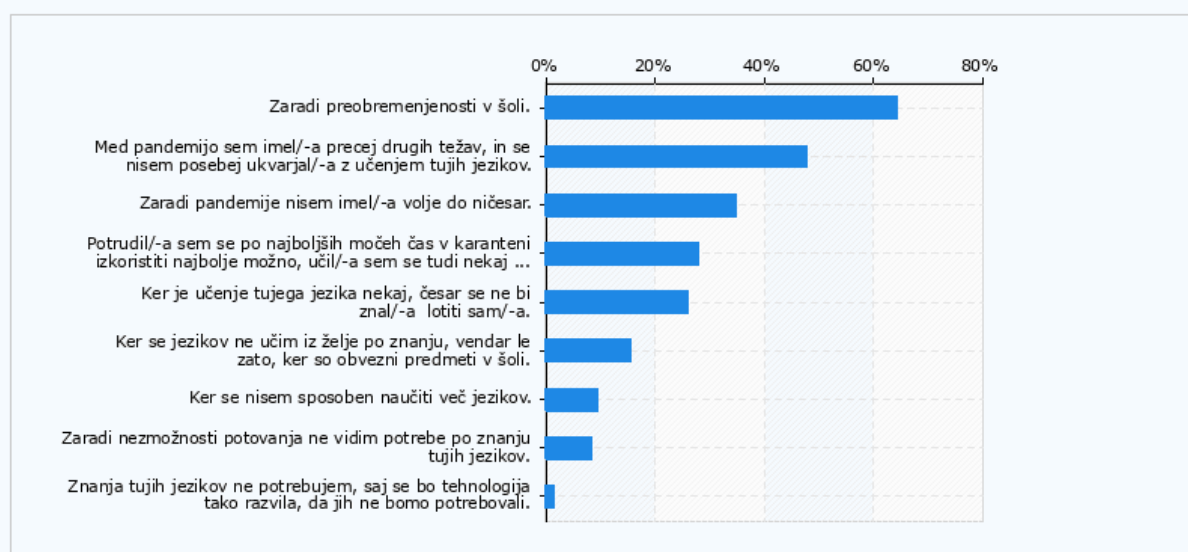
%₁ – odstotki pogostosti odgovora (871 odgovorov)

%₂ – odstotki deleža mladostnikov, ki so za razlog izbrali določeno trditev

Pri sedmi nalogi sem spraševala po razlogih, zakaj se mladostniki letos niso učili novih tujih jezikov, pri odgovarjanju pa je bila možna izbira več odgovorov. Mladostniki so z 238 glasovi najpogosteje izbrali prvi odgovor, da je razlog preobremenjenost v šoli. Na drugo mesto se je z 177 glasovi uvrstil razlog, da so med pandemijo imeli precej drugih težav in da se niso posebej ukvarjali z učenjem tujih jezikov. Na tretje mesto se je z 129 glasovi uvrstil razlog, da zaradi pandemije niso imeli volje do ničesar. Na drugi strani lestvice pa se je na predpredzadnje mesto z 35 odgovori uvrstil razlog, da menijo, da se niso sposobni naučiti več jezikov. Na predzadnjem mestu po pogostosti izbire je s 31 glasovi razlog, da zaradi nezmožnosti potovanja ne vidijo potrebe po znanju tujih jezikov. Na zadnjem mestu, z le 5 glasovi, ki ne predstavljajo niti 1 odstotka vseh odgovorov pri tej nalogi pa se je uvrstil razlog, da znanja tujih jezikov ne potrebujejo zaradi tehnologije, ki bo to potrebo odstranila.

Za boljšo preglednost sem priložila še grafičen prikaz odgovorov, kjer so zbrani in po vrsti razvrščeni povprečni odgovori mladostnikov na trditve 4. vprašanja.

7. Kaj je/ so glavni razlogi, zakaj se letos nisi učil/-a novih tujih jezikov? (n = 370) Možnih je več odgovorov

Graf 4: Najpogostejši razlogi 7. vprašanja razvrščeni po pogostosti izbire

RAZPRAVA

Prvo hipotezo, ki pravi, da večina mladostnikov verjame, da je znanje jezikov zanje pomembno, lahko potrdim. Pri četrti nalogi se je namreč s to trditvijo strinjalo kar 248 mladostnikov oziroma 67 % vseh udeležencev. Tudi večina preostanka se je s trditvijo delno strinjala, bila sem pa presenečena da se le en procent bolj kot ne ni strinjal, nihče pa trditvi ni nasprotoval. Pomen jezikov v mladostnikovih življenjih lahko verjetno pripišemo kvalitetni izobrazbi, vzgoji, globalizaciji, tehnologiji, družbeni zaželenosti, estetskem pomenu, napredku družbe, kjer je za Slovence znanje tujih jezikov že norma ter vsem ostalim dejavnikom, ki vplivajo na naše vrednote in prepričanja. Pri Slovencih, kot verjetno tudi pri drugih majhnih narodih je še nezanemarljiv podatek nujnost znanja tujih jezikov za življenje, ki je povezano tudi s tujihno. S tem se nanašam od potovanj, dostopa do gradiva, mednarodnih stikov, uporabe interneta, ter vedno bolj pogosto potreb službe. Z rezultati sem bila prijetno presenečena, saj je vrednotenje jezikov prvi korak na poti do učenja večih jezikov in uresničevanja lastnih potencialov.

Drugo hipotezo, ki pravi, da le redki posamezniki menijo, da jih znanje tujih jezikov bogati kot osebe, lahko ovržem. S trditvijo, da jih znanje tujih jezikov bogati kot osebe, se je velika večina mladostnikov strinjala v celoti oziroma vsaj delno. Prav tako kot pri prvi, sem bila tudi z rezultati prijetno presenečena, saj ne le, da imajo mladostniki zunanjo motivacijo do učenja tujih jezikov, ker menijo da jim bodo koristni na primer pri iskanju službe, velika večina prav tako meni, da jih znanje tujih jezikov bogati kot osebe, kar kaže na notranjo motivacijo. Do notranje motivacije pride, kadar motivacija za delovanje izhaja iz našega notranjega zadovoljstva, ki ga doživimo ob določenem vedenju oziroma doseganju določenega cilja. Če sklepam iz teorije, bi rekla, da mladostniki čutijo ponos in zadovoljstvo ob napredku pri doseganju novih jezikovnih ciljev, prav tako pa jim dobro znanje tujih jezikov krepi samozavest in samovrednotenje, kar doživljajo kot nekaj prijetnega in zaželenega. Prav tako imata pri oblikovanju notranje motivacije mladostnikov gotovo vpliv tudi potreba po dosežkih, torej potreba po izboljšavi in napredku ter potreba po

pripadnosti. Preko učenja jezika se namreč tako po eni strani čutijo kot del kulture, ko obišejo takogovorečo državo, kot po drugi strani že to, da počno enake stvari kot njihov družbeni krog oziroma tisti, ki so jim všeč.

Tretjo hipotezo, ki pravi, da večina mladostnikov meni, da je zanje od znanja tujih jezikov zaradi tehnologije potrebna le angleščina, lahko ovržem. Ko sem mladostnike vprašala, ali je za uspešno življenje od tujih jezikov potrebno le znanje angleščine, jih je bilo največ neodločenih. Sklepam, da so razmišljali o argumentih za in proti in so se z obema stranema delno strinjali. Po eni strani je namreč angleščina postala univerzalni jezik, s katerim se najdeš skoraj vsepovsod in si lahko le z njenim znanjem priskrbiš uspešno življenje. Po drugi strani pa ravno zaradi razširjenosti angleščine šele z drugimi tujimi jeziki dosežeš dodatno vrednost in se lahko res na višjem nivoju približaš domačinom ter dobiš dostop do večih informacij in gradiv. Hkrati pa ne smemo enačiti pomena uspeha med posamezniki. Vsak ima svojo definicijo uspeha, in v različne predstave uspeha v življenju sodijo različne komponente. Trditev, s katero sem preverjala drugi del hipoteze, torej ali bo po njihovem mnenju zaradi tehnologije razvrednoteno znanje tujih jezikov, se je izkazala kot trditev, s katero se največ mladostnikov bolj kot ne ni strinjalo. Ugotovila sem, da kljub razvoju tehnologije v skrajnosti, kjer ti slušalke "v živo" prevajajo tuj jezik in podobne iznajdbe, veliko mladostnikov v jezikih še vedno vidi vrednost in pomen izven same praktičnosti jezika.

Četrto hipotezo, ki pravi, da večina mladostnikov ni zadovoljna s trenutnim poučevanjem tujih jezikov, lahko potrdim. Čeprav je veliko mladostnikov trdilo, da so se naučili učiti tuje jezike in da učenja tujih jezikov ne doživljajo kot »piflanje suhe slovnice« in besedišča ter pomanjkanje znanja tekočega komuniciranja in uporabnosti jezika, jih še vedno največ meni, da ima glede na čas učenja tujega jezika premalo komunikacijskih sposobnosti. Prav tako se je največ mladostnikov strinjalo, da bi se način učenja tujega jezika kljub spremembam skozi čas lahko še bolj posodobil, saj sodobnejši problemi potrebujejo sodobne rešitve. Kot primer načina učenja, ki se je večini mladostnikov zdel lažji in jim je ljubši od trenutnega je bil takšen, ki ima poudarek na samozavestni komunikaciji in aktivnem učenju ter uporabi jezika s pomočjo tehnologije in ne na slovničnih pravilih in memorizaciji neuporabnega besedišča.

Peto hipotezo, ki pravi, da se večina mladostnikov ne bi učila več jezikov, tudi če bi bili manj obremenjeni v šoli, lahko ovržem. Za začetek sem mladostnike vprašala, ali se počutijo preobremenjeni z delom in količino snovi v šoli, na kar jih je največ pritrdilo. Presenetilo pa me je, ko sem se v to postavko malo bolj poglobila in ugotovila, da se preobremenjeni z delom v šoli počutijo tako mladostniki vseh spolov, vseh starosti in vseh izobraževalnih programov. Postavila so se mi vprašanja, ali je problem preobremenjenosti tako razširjen le zaradi trenutnih pandemskih razmer, ali je to tudi sicer pogost pojav. Če se mladostniki res čutijo motivirane za učenje tujih jezikov in morda še česa drugega, kar jih zanima, morda prav z preobremenjujočo izobrazbo uničujemo možnosti izražanja potenciala posameznika, ki se zaradi pomanjkanja časa in energije nikoli ne razije. Postavila so se mi vprašanja, ali je to res najboljši pristop do izoblikovanja radovednih, zrelih in zdravih odraslih, ki imajo čas in energijo raziskovati sebe in svet ter ugotavljati, kaj želijo početi s svojim življenjem.

Šesto hipotezo, ki pravi, da večina mladostnikov napake v jeziku povezuje s sramom in se zato izmika situacijam, ki bi potencialno lahko bile neprijetne, lahko potrdim. Večina mladostnikov se ni strinjala s trditvijo, da so naučeni, da so napake pri uporabi tega jezika slabe in se kaznujejo. Sram kot čustvo sicer ni naučeno, je pa preko izkušenj naučena njegova pričakovana intenzivnost oziroma izraženost v določeni situaciji. Učenje tega se začne z ozaveščanjem, kaj drugi dojemajo kot prav in narobe ter kakšen odziv dobimo od staršev, vrstnikov in ostalih odraslih, ko naredimo napako. Iz otroštva pa se ima skozi izobraževalni sistem in ogromno novih izkušenj delanja napak posameznik priložnost naučiti, da so napake sprejemljive in normalne, ali pa se občutka sramu in strahu pred delanjem napak le še poglobita. Če se profesor in vrstniki posmehujejo našim napakam pri izgovorjavi besed v tujem jeziku ali pri nepoznavanju besedišča, nas bo to spravljalo v dodatno zadrego in posledično se bomo bolj verjetno izogibali takšnim situacijam. Če pa nas profesor prijazno popravi, nas ne poniža ob napaki, tamveč pohvali za trud, ter razred ne reagira burno takoj ko rečemo nekaj narobe, bomo kljub manjši trenutni zadregi ob napaki situacijo sprejeli kot veliko bolj sprejemljivo in se ji ne bomo izogibali. Posledično se bomo z aktivnostjo optimalno učili in napake bomo kmalu odpravljene, napredek pa nas bo motiviral za nadaljni trud. Na tej točki sem bila zelo prijetno

presenečena z rezultati ankete, saj to pomeni, da imajo v šoli pri pouku tujih jezikov profesorji korekten odnos in/ali, da imajo zrele in razumevajoče starše, ki jih spodbujajo pri učenju. Kot sem omenila, je določena količina sramu ob delanju napak pričakovan odziv, kar pa so potrdili tudi mladostniki, saj se je največ mladostnikov s to trditvijo strinjalo. Vseeno pa se mi zdi, da bi se moralo več povdarka dati delanju novih napak in učenju iz njih, da bi lahko zmanjšali ali celo izničili občutek sramu ob napačni memorizaciji ali uporabi informacije.

Prisoten sram, ob delanju napak, kljub zavedanju, da se napake iz starni učitelja ne kaznujejo, razlagam sledeče. Poleg instrumentalnega pogojevanja avtoritete ima na nas vpliv še ogromno drugih dejavnikov. Možno bi bilo sklepanje, da zaradi pomena uveljavljanja v družbi in grajenju spoštovanja pri tej starosti skrbimo, da nas bodo drugi dojemali kot inteligentne, bistre in uspešne ter nas sprejeli medse in nam dali občutek ljubezni in pripadnosti, po kateri hrepenimo, česar pa ne želimo ogroziti z delanjem enostavno odpravljevih napak v tujih jezikih. Pri puberteti je namreč zelo značilna močna samokritičnost, katera je po prej omenjenih študijah ena glavnih prednosti učenja jezika v otroštvu, ko samokritičnost še nima takšnega vpliva na nas. Na tej točki pa lahko bolje razumemo tudi prejšnje odgovore mladostnikov. Čeprav menijo, da so jeziki pomembni in da jih bogatijo kot osebe, jezik aktivno še vedno zelo redko uporabljajo in posledično tudi po veliko časa namenjenemu učenju ne dosegajo rezultatov, ki bi jih želeli videti. Ključno pri učenju tujih jezikov je namreč, da začnemo jezik čim prej aktivno uporabljati, torej takrat, ko ga še ne znamo. Potrebno bi bilo ozavestiti in znormalizirati način učenja tujih jezikov preko delanja napak in utrjevanja, ne pa čakanja na čarobni čas, ko bomo brez delanja napak in grajenja znanja jezik obvladali.

Sedmo hipotezo, ki pravi, da se večina mladostnikov ne vrednoti kot sposobne postati poliglot, lahko potrdim. Pri tej hipotezi sem sklepala, da veliko mladostnikov sploh ne zna opredeliti kaj pomeni biti poliglot ter da ta izraz dajejo na nedosegljiv prestol. Ta sum se mi je potrdil, ko sem kasneje mladostnike vprašala, če menijo, so se sposobni naučiti dobro sporazumevati v vsaj štirih jezikih, kar pa je definicija poliglota. Glede na to, da povprečen Slovenec govori tekoče tri jezike, ter da se še vedno izobražujejo je ironično prav to, da se jih veliko že zna dobro sporazumevati v vsaj štirih jezikih in so po definiciji že poliglotti. Menim, da bi bilo potrebno ozavestiti

pomen poliglota in ga predstaviti kot nekaj njim dostopnega. Glede nato, da pa nisem preverjala, ali res mladostniki znajo tekoče govoriti tri ali štiri jezike, tega ne morem trditi, vendar lahko le sklepam o njihovem potencialu, da bi, oziroma da bodo znali tekoče govoriti tri ali štiri jezike, če se bodo tega tudi lotili.

Poleg posameznikovega samovrednotenja o potencialu postati poliglot sem premišljevala, preko katerih kriterijev so to ocenjevali. Želela sem preveriti, ali imajo mnenje o sposobnosti mladostnikov postati poliglot, ali morda za kriterij uporabljajo povprečje ocen iz šole.

Osmo hipotezo, ki pravi, da večina mladostnikov meni, da imajo odličnjaki potencial postati poliglota, osebe z zadostnim uspehom pa ne, lahko ovržem. Največ mladostnikov se ni znalo opredeliti, ali se s trditvijo, da ima velika količina mladostnikov potencial postati poliglot, strinja ali ne. Prav tako se niso strinjali s trditvijo, da imajo vsi odličnjaki potencial postati poliglot kot s trditvijo, da zadostni dijaki nimajo potenciala postati poliglot. Preko tega lahko sklepamo, da povprečnih ocenih niso povezovali s sposobnostjo postati poliglot posameznika. To pa ponovno poraja nova vprašanja, preko katerih kriterijev so se odločali, kdo ima ta potencial in kdo ne. Morda pa sploh ni bilo nobenega kriterija, vsaj zavestnega ne, in so ob trditvi pomislili le na nekaj pripadnikov te skupine in glede na svoje mnenje o tej osebi oziroma osebah določili sposobnost celotni skupini. Lahko bi sklepali, da zaradi večinskega verjetnega pomanjkljivega znanja o večjezičnosti, večina mladostnikov nima izoblikovanega stališča.

Deveto hipotezo, ki pravi, da večina mladostnikov veliko manj govori v tujih jezikih kot prej, kar se tiče branja in poslušanja medijev v tujih jezikih pa se je količina pasivnega učenja povečala, lahko le delno potrdim. Tu sem naredila napako, saj sem sklepala da sta trditvi bolj povezani in mi bosta dali jasen rezultat, da lahko ali celo hipotezo ovržem, ali pa potrdim. Mladostniki so se namreč strinjali, da se je njihova količina branja in poslušanja medijev v tujih jezikih povečala, niso se pa strinjali, da se je njihova količina govorjenja v tujih jezikih zmanjšala. Menim, da lahko to povečanje pasivnega učenja tujih jezikov preko branja in poslušanja povežemo s karanteno, v kateri smo bili večino zadnjega leta zaradi pandemije s korona virusom. Med karanteno smo imeli in imamo namreč veliko časa, ki ga nismo

več mogli porabiti na Skozi raziskovalno nalogo sem si želela sklepe in predsodke zamenjati s potrjenimi rezultati, preko katerih se mi najbolj presenetljive zdijo naslednje ugotovitve;

Tako pri intervjuju s poliglotti kot pri anketi z gimnazijci sem ugotovila, da jim je najljubša in da naj bi bila najučinkovitejša prav kombinacija samostojnega učenja in učenja v skupini. To se mi bi zdelo zanimivo testirati, vendar že vidim ovire v prevelikih stranskih dejavnikih.

Prav tako sta me presenetili ugotovitvi, da tako bilingvistične osebe nimajo občutka enostavnejšega učenja novih jezikov, vendar ta olajšava pride z učenjem učenja, torej izkušnjami, ki jih imajo poliglotti. Hkrati pa poliglotti kljub ogromno izkušnjam še vedno niso v celoti uspeli preseči strahu in nelagodja pri napačni uporabi novih tujih jezikov. Osebe z manj izkušnjami bi se lahko iz tega naučile, da smo vsi na istem, ker se tiče izzivom z učenjem novih tujih jezikov in da je ta korak res ključen za sposobnost takojšnje aktivne uporabe in hitrejšega ter učinkovitejšega napredka. Ugotovila sem namreč, da večini gimnazijcev učenje osnovnih fraz, pozdravov in podatkov v tujem jeziku ne predstavlja težave, kar pomeni, da moramo na poti do usvojitve novih jezikov preseči le mentalno prepreko ne delanja napak in prej kot slej bomo z disciplino in vztrajnostjo postali poliglotti.

Ugotovila sem tudi, da bi na poti do poliglotstva z določenimi izboljšavami velikim lahko olajšal in naredil prijetnejšo pot priročnik, za katerega so vsi mladostniki označili, da bi se ob njem v prihodnosti ponovno učili osnov novih jezikov.

Ugotovila sem, da je šlo za raziskovalno fazo, na podlagi katere je nastal priročnik, ki je bil ljudem zelo všeč. Pandemija kovida omogoča nove načine povezovanja ljudi in učenja jezikov, kar je potrebno upoštevati pri nadaljnjem razvoju priročnika.

Zadovoljno lahko rečem, da sem kljub ogromno novih vprašanj, ki se mi jih je pojavilo na tej raziskovalni poti, raziskovalno vprašanje potrdila. najrazličnejših aktivnostih v naravi, temveč smo morali biti doma. Zato se je zvečala pogostost gledanja filmov, youtube videov, poslušanja podcastov, glasbe, uporabe socialnih omrežij, branja člankov, knjig in najrazličnejših novic o stanju v svetu.

Ohranitev količine aktivne uporabe tujih jezikov veliko mladostnikov zadnje leto preko govorjenja pa bi lahko razložili preko dveh vidikov. Prvi je ta, da zaradi prej obrazloženih zadržkov pred govorjenjem in delanju napak, posamezniki že prej niso veliko govorili, zato se s tem, ko tudi sedaj ne govorijo, to ni spremenilo. Drugi vidik, kot ga vidim jaz, pa je ta, da so si osebe z notranjo motivacijo, željo in potrebo po govorjenju tujih jezikov, ki so že prej govorile veliko tujih jezikov, same poiskale in ustvarile nove priložnosti za izpolnjevanje te potrebe.

Deseto, zadnjo hipotezo, ki pravi, da se večina mladostnikov med karanteno ni učila novih tujih jezikov, ker je učenje tujega jezika nekaj, česar se niso znali lotiti sami, lahko ovržem. Ta odgovor se je v raziskavi izkazal kot srednje pogosto uporabljenega. Prva tri mesta so po pogostosti izbire zasedle sledeče trditve. Na prvem mestu z 238 izbori, imamo razlog, da se mladostniki počutijo preobremenjene. Kot sem že razložila pri peti nalogi, se kot velika ovira pri uresničevanju potencialov učenja tujih jezikov kaže preobremenjenost s strani šole, ki nam zavzame večino časa in energije, tako da je pogosto kljub želji med šolskim letom težko najti prost čas za učenje tujih jezikov. Na drugem mestu z 177 izbori imamo razlog, da so med pandemijo imeli precej drugih težav in da se niso posebej ukvarjali z učenjem tujih jezikov. Teh dejavnikov in nignovih vplivov na ostala področja človeškega delovanja sicer še nismo pretirano raziskovali, je bila pa pogostost tega odgovora glede na lasten izkušnje s pandemijo pričakovana in razumljiva, saj je normalno, da ob boleznih in smrtih znancev, ki so jih mnogi doživljali ter vsem izzivom, ki so sledili skoraj letu šolanja na daljavo ter izolaciji, učenje tujih jezikov ni imelo prioritete na seznamu dnevnih opravil. Na tretje mesto pa se je z 129 izbori uvrstil razlog, da zaradi pandemije niso imeli volje do ničesar. Razlaga tega je zelo podobna prejšnjemu, saj vsak lahko sprejme le toliko slabih novic in doživi le nekoliko bolečine, preden oseba začne izgorevati. Mnogi so se z vsemi izzivi in neuspehi torej poskusili soočiti z apatičnostjo.

Če povzamem, sem 4 hipoteze potrdila, eno delno potrdila in 5 hipotez ovrгла, vendar sem skupaj s teorijo in celovitim premislekom rezultatov uspela dobljene rezultate na reprezentativnem vzorcu mladostnikov Slovenije obrazložiti in si z novodobljenimi informacijami spremeniti nekaj stereotipov in prepričanj v natančnejša in korektnjša prepričanja.

6. ZAKLJUČEK

7.2 Pomanjkljivosti in možnosti izboljšave

V raziskavi poleg vseh dosedaj naštetih kritik nisem uspela ugotoviti, katere lastnosti mora imeti oseba, da lahko postane poliglot. Poznavanje teh lastnosti bi nam pomagalo pri nadaljnjem raziskovanju in odkrivanju novih metod za učenje jezikov.

7.3 Uporabna vrednost naloge

Menim, da ima naloga veliko uporabno vrednost, saj sem v anketi ugotovila, da se veliko mladosntikov počuti sposobne naučiti več jezikov tekoče, vendar ko pride do situacije, kjer je znanje potrebno dejansko uporabiti, se mladostniki počutijo utesnjene oziroma osramočene, ko naredijo napake pri bodisi izgovoru, uporabi besed, naglasu... Potrebno bi bilo torej delati na samozavestnemu komuniciranju v tujem jeziku in vsakdanji uporabi, ne pa toliko na slovnici, zaradi katere se novi govorci jezika spravljajo pod stres in posledično jezika ne uporabljajo.

Zanivo bi bilo raziskati, kako izboljšati pridobljeno nesamozavest pri uporabi jezika. Metode raziskovanja bodo zagotovo morale biti prilagojene globalni epidemiji, saj nimamo več toliko možnosti klasičnih potovanj in pogovarjanja s tujci. Razmah virtualnega komuniciranja po drugi strani odpira neslutene možnosti povezovanja ljudi na drugačni, novi ravni. Temu trendu bo potrebno prilagoditi tudi način raziskovanja.

Kar se tiče same vizije priročnika pa me čaka nadaljno razvijanje verzij, prilagojenih za otroke, učence, dijake, študente, priseljance, stevaredese, osebe na križarkah in letališčih, osebe s posebnimi potrebami, upokoјence, osebe z demenco, ter seveda osebe s poslovno potrebo po znanju tujih jezikov/ imajo partnerja/ potujejo...

7.3 NOVA VPRAŠANJA IN IZZIVI ZA PRIHODNOST

Med raziskovanjem teoretičnega ozadja sem presenetljivo ugotovila, da res obstaja povezava med znanjem matematike in tujih jezikov. Tudi matematika, fizika in ostale znanosti so namreč le še en jezik, ki se ukvarjajo z novimi abstraktnimi koncepti. Zato se mi zdi zelo zanimivo področje raziskovanja povezav med jezikovnim in računskim svetom ter jih uporabljati vsem na dobro.

Prav tako sem skozi raziskovalno nalogo ugotovila izjemen pomen zgodnjega učenja jezikov, predstavljenega skozi igro. Ob tej misli se mi porajajo nove ideje za kreacijo poučnih, a zabavnih iger, preko katerih se bodo otroci že od majhnega učili tujih jezikov in povezav med njimi.

Prav tako imam namen dosedanje znanje uporabiti in nadgraditi pri ožjem testiranju priročnika na skupinah kot so odrasli, upokoјenci, učenci, osebe s posebnimi potrebami, osebe z demenco in tako dalje.

Da bi zmanjšali oviro strahu pred napakmi pa bi bilo zanimivo raziskati, kako izboljšati pridobljeno nesamozavest pri uporabi jezika. Morda bi še kot zadnji predlog bilo zanimivo izboljšati način učenja tujih jezikov v povezavi s pandemijo. Metode raziskovanja bodo zagotovo morale biti prilagojene, saj nimamo več toliko možnosti klasičnih potovanj in pogovarjanja s tujci. Razmah virtualnega komuniciranja po drugi strani odpira neslutene možnosti povezovanja ljudi na drugačni, novi ravni. Temu trendu bo potrebno prilagoditi tudi način raziskovanja.

8. VIRI

KNJIŽNI VIRI

KAČ, Liljana, HOLC, Nada, ŠEČEROV, Neva, LESNIČAR, Barbara, CAJHEN, Simona. 2010. Drugi tuji jezik v osnovni šoli. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. ISBN 978-961-234-831-1

- MICHAEL H., LONG and JACK C. RICHARDS. 2001. Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge University Press. ISBN 0 521 804981
- SELIŠKAR, Nevenka. 1995. Igramo se in učimo. Zgodnje učenje tujega jezika. Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport. ISBN 86- 7759- 318-7
- KOS, Milena, SIMIČ, Dunja, UMEK, Fedora. 1979. Za večjo učinkovitost pouka tujih jezikov. Zveza delavskih univerz Slovenije DDU Univerzum.
- CRESCENTINI, Cristiano, FABBRO, Franco. 2013. Nevropsihologija dvojezičnosti pri otrocih. Republika Slovenija služba vlade Republike Slovenije za razvoj in Evropsko kohezijsko politiko. ISBN 978-88-7342-209-9
- KAČ, Lilijana in drugi. 2012. Večjezičnost nas bogati. Tuji jeziki v osnovni šoli. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. ISBN 978- 961- 03- 0022- 9
- DOBRILA, Vesna, GORJUP, Peter, POTOČNIK, Bernarda. 2009. 80 iger za učenje tujih jezikov. Priročnik za učitelje. Didakta d.o.o. ISBN 978-961-261- 066-1
- BRUMEN, Mihaela. 2003. Pridobivanje tujega jezika v otroštvu. DZS, d. d. ISBN 86-341- 3641- 8
- SKELA, Janez. 2008. Učenje in poučevanje tujih jezikov na Slovenskem. Ljubljana: Založba Tangram. ISBN 978- 961- 6239- 58- 5
- HOGG, M. A. In Vaughan, G.M. (2002). Social psychology (third edition). Harlow: Prentice Hall
- LAMOVEC, T. (1986). Psihologija motivacije. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo.
- <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=poliglot>
uporabljeno 13.4.2021
- Musek, J. (1992). Struktura jaza in samopodobe [The structure of self and self-concept]. Anthropos 24 (3-4), 59-79.
- Nastran-Ule, M. (1994). Temelji socialne psihologije [Fundamentals of social psychology]. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Kobal, D. (2000). Temeljni vidiki samopodobe [Basic issues in self-concept]. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Di Pietro, Giorgio, Federico Biagi, Patricia Costa, Zbigniew Karpinski, Jacopo Mazza. (2020).
- Sprang, G. in Silman, M. (2013) Posttraumatic stress disorder in parents and youth after health-related disasters. Disaster Medicine and Public Health Preparedness, 7:105–110.

- Kuban, C. in Steele, W. (2011) Restoring safety and hope: From victim to survivor. *Reclaiming Children and Youth* 20(1): 41–44.
- Di Pietro, G. (2018) The academic impact of natural disasters: evidence from L'Aquila earthquake. *Education Economics*, 26(1): 62–77.
- Sonnemann, J. (2020) Kids shouldn't have to repeat a year of school because of coronavirus. There are much better options, *The Conversation*, <https://theconversation.com/kids-shouldnt-have-to-repeat-a-year-of-school-because-ofcoronavirus-there-are-much-better-options-134889>
- Elikai, F. in Schuhmann, P. W. (2010) An Examination of the impact of grading policies on students' achievement. *Issues in Accounting Education*, 25(4): 677–693.
- Austin, J.D. (1978) Homework research in mathematics. *School Science and Mathematics* 79: 115–122.
- Leung, P. in Keing, C. (2003) SARS Hits in Education: How We Lived Through It and What We Have Learned. *Educational Research Journal* (Hong Kong Educational Research Association), 18(2): 27–38.
- Baytiyeh, H. (2018) Online learning during post-earthquake school closures. *Disaster Prevention and Management*, 27(2): 215–227.
- Herold, B. (2017) Technology in Education: An Overview. <http://www.edweek.org/ew/issues/technology-in-education/>
- <https://www.brstpsihologija.si/motivacija/> dostopano 13.4.2021
- D. W. (1992). The Cognitive, Academic and Attitudinal Benefits of Early Language Learning. In Met, M., ed. *Critical Issues in Early*
- Curtain, H. (1990). *Foreign Language Learning: An Early Start*. ERIC Clearinghouse on Languages
- Robinson, *Language Learning*. White Plains, NY: Longman. and Linguistics, Center for Applied Linguistics, (Document No. EDO-FL-90-12).
- Willis, S. (1998). *Foreign Languages: Learning to Communicate in the Real World*. Association for Supervision and Curriculum Development, Winter, 1-8.
- Dumas, L. S. (1999). *Learning a Second Language: Exposing Your Child to a New World of Words Boosts Her Brainpower, Vocabulary, and Self-Esteem*.
- (Marcos, K. M. (1998). *Learning a Second Language: What Parents Need to Know*. National PTA Magazine, August/September, 32-33.)

(Winslow, R. (1997). How Language is Stored in Brain Depends on Age. The Wall Street Journal, July. (Summary of Distinct Cortical Areas Associated with Native and Second Languages, Nature, 388, 1997)

(Curtain, H. and C. A. B. Pesola. Languages and Children: Making the Match: Foreign Language Instruction for An Early Start Grades K-8. Longman (New York) 1994.)

Genesee, F. and N. Cloud. (1998). Multilingualism is Basic. Educational Leadership, March, 62-65.

Georgia PTA Board of Managers. (1994). SKLEP: Foreign Language Programs.

Nash, J. M. (1997). Special Report: Fertile Minds. Time, 149/5. Reprinted on: <www.time.com>.

Holman, J. R. (1994). Learning A Language. Better Homes and Gardens, January, 41 & 43.

Met, M. (1991). Foreign Language: On Starting Early. Educational Leadership, September.

Speaking in Foreign Tongues. (1998). Kid's Sense, 42. Arkansas Children's Hospital.

BORG, S., Brumen, M., Byram, M., Čok, L., idr. Učenje in poučevanje dodatnih jezikov v otroštvu. 1. izd. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2009.

Brumen, M. Didaktični nasveti za začetno poučevanje angleškega in nemškega jezika. 1. izd. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2004.

ČOK, L., Skela, J., Kogoj, B., Pučko – Razdevšek, C. Učenje in poučevanje tujega jezika: smernice za učitelje v drugem triletju osnovne šole. 1. izd. Ljubljana: Pedagoška fakulteta; Koper: Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije, 1999.

KOMPARE, A., Stražišar, M., Dogša, I., Vec, T., Curk J. Psihologija: spoznanja in dileme. 1. izd. Ljubljana: DZS, 2011.

POČKAR, M., Andolšek, S., Popit, T., Barle Lakota, A. Sociologija, Učbenik za sociologijo v 4. letniku gimnazijskega izobraževanja. 1. izd. Ljubljana: DZS, 2011.
Prebeg – Vilke, M., Otrok in jeziki: materinščina in drugi jeziki naših otrok. 1. izd. Ljubljana: Sanjska knjiga, 1995.

SKELA, J. Učenje in poučevanje tujih jezikov na Slovenskem. 1. izd. Ljubljana: Založba Tangram, 2008.

URBANC, D. Miza tiš, riba fiš. 1. izd. Kranj: Modita, 2004.

KAKO POSTATI POLIGLOT

USTNI VIRI

Intervjujani poliglotti: Iva Tušek, Maja Marija Kovačič, Matthew Ryazanov, Rok Zdovc, Merih Deniz Ciftyildiz, Magdalena Lianna, Prohor Ryazanov, Mateja Korošec, Vesna Pekarović Džakulin, Dušanka Kugi, Thyago

Intervjujane osebe iz bilingvističnih družin: Vesna Pekarović Džakulin, Dušanka Kugi, Melanie Midžić, Adrian Maximilian Kugi

Mladostniki, ki so sodelovali pri fokusni skupini: Zala Jurjec, Ona Kotnik, Neža Zevnik, Maja Leban, Mišela Zakošek Čakš, Saša Zvonar, Zala Medved, Urška Hrastnik, Ajda Novak, Luka Malič, Sara Praznik, Gašper Skorja, Ada Lada Dervisevič, Timotej Sever, Pia Sajovič in Matija Grivič

SPLETNI VIRI

<https://sites.google.com/site/jezikiposvetu/evropa-in-evrazija/uralska-jezikovna-druzina> uporabljeno 13.4.2021)

Sskj

1. <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=poliglot>
uporabljeno 13.4.2021
2. <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=znati>
uporabljeno 13.4.2021
3. <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=jezik>
uporabljeno 13.4.2021
4. <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=bilingvist>
uporabljeno 13.4.2021
5. <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=učiti+se>
uporabljeno 13.4.2021
6. <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=osnova>
uporabljeno 13.4.2021

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Powell_Janulus uporabljeno 13.4.2021
8. <http://zgodovina.si/najbolj-izobrazen-slovenec-svojega-casa-matija-cop/> uporabljeno 13.4.2021
9. <https://ars.rtvlo.si/2019/01/jezikovni-pogovori-184/> uporabljeno 13.4.2021
10. <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=poliglot> uporabljeno 13.4.2021

DODATNA UPORABLJENA GRADIVA

Zapiski osnovnošolskega in gimnazijskega učenja angleščine, nemščine, španščine, latniščine in italijanščine

Gradiva in zapiski pridobljeni na poletnih jezikovnih šolah na Dunaju, Avstriji, v Malagi, Španiji in v Brightonu, Angliji

KINDERSLEY, Dorling. 2003. European phrase book, essential reference for every traveller. London: Penguin Random House Company. ISBN:978-0-7513-2114-9

STROYAN, Christine. 2017. Phrase book GERMAN. London: Penguin Random House Company. ISBN: 978-0-2412-8937-2

STROYAN, Christine. 2017. Phrase book ITALIAN. London: Penguin Random House Company. ISBN: 978-0-2412-8938-9

FABIK, Michal in avtorski kolektiv Lingea. 2016. ŠPANŠČINA priročnik za konverzacijo s slovarjem in slovnico. Maribor, založba Lingea d.o.o. ISBN: 978-961-94060-4-5

FABIK, Michal in avtorski kolektiv Lingea. 2016. ITALIJANŠČINA priročnik za konverzacijo s slovarjem in slovnico. Maribor, založba Lingea d.o.o. ISBN: 978-961-94060-3-8

Avtorski kolektiv Lingea. 2017. KITAJŠČINA priročnik za konverzacijo s slovarjem in slovnico. Maribor, založba Lingea d.o.o. ISBN: 978-961-94195-0-2

FABIK, Michal in avtorski kolektiv Lingea. 2016. FRANCOŠČINA priročnik za konverzacijo s slovarjem in slovnico. Maribor, založba Lingea d.o.o. ISBN: 978-961-94060-1-4

1. PRILOGE

INTERVJU BILINGVISTIČNIM OSEBAM

KAKO POSTATI POLIGLOT

1. Ali ti je všeč, da znaš že od malega tekoče govoriti dva jezika? Kaj so prednosti in kaj slabosti?
2. Kateri jezik bolje govoriš, materin ali očetov? Utemelji.
3. Kakšen odnos imaš do učenja ostalih jezikov?
4. Ali se ti zdi učenje novih tujih jezikov lažje, glede na to, da imaš kvalitetni podlagi znanja dveh jezikov?
5. Kakšne imaš izkušnje z vzgojo otroka v bilingvistični družini?*

INTERVJU ZA POLIGLOTE

1. V koliko jezikih bi znali izpeljati 'small talk' in kaj 'small talk' za vas pomeni?
2. Koliko jezikov in katere jezike govorite tekoče?
3. Kaj definirate kot znanje tujega jezika?
4. Koliko jezikov mora oseba po vašem mnenju govoriti, da je poliglot?
5. Kaj so vaši najpomembnejši vzroki za učenje jezikov oz. kaj je vaša največja motivacija pri procesu konstantnega učenja?
6. Ali imate kakšne napotke za bodoče poliglote in za ljudi, ki se želijo naučiti kakšnega novega jezika?
7. Ali po vašem mnenju genetika vpliva na učenje tujih jezikov?
8. Ali menite, da se je oseba z disciplino in vztrajnostjo sposobna naučiti 4 jezikov?

KAKO POSTATI POLIGLOT

9. Kaj je po vašem mnenju največja prednost govorjenja več jezikov?
10. Ali ste se že znali sporazumevati v kakšnem tujem jeziku pred 8. letom starosti?
11. Ali se strinjate s trditvijo, da več jezikov kot znaš, lažje se je naučiti novega jezika?
12. Ali se lažje učite jezika, če ste z njim čustveno vpleteni?
13. Ali se sam je jezika lažje učiti sami ali s skupino in zakaj?
14. Ali že od začetka učenja jezika jezik aktivno uporabljate?

KAKO POSTATI POLIGLOT

ANKETA ZA DIJAKE SPLOŠNE GIMNAZIJE 3. LETNIKA

Pozdravljeni, sem Pia Jelena Džakulin, dijakinja 3. letnika GCC, in raziskujem področje poliglotstva v raziskovalni nalogi z naslovom Kako postati poliglot? Slovenci govorimo veliko jezikov, saj je njihovo učenje vpeto v naš šolski sistem. Zanima me, kakšen je vaš odnos do učenja jezikov, zato vas prosim, da si vzamete nekaj minut in iskreno izpolnite moj vprašalnik.

1. Obkroži, katero šolo obiskuješ.

a) Obiskujem Gimnazijo Celje – Center b) Obiskujem I. gimnazijo v Celju

2. Obkroži svoj spol.

a) Ženska b) Moški c) Drugo

3. Koliko jezikov se učiš pri pouku?

- a. 1
- b. 2
- c. 3
- č. 4
- d. 5

4. V koliko jezikih si sposoben pogovarjanja na ravni A1 (t. i. small talk, gre za osnovne komunikacijske veščine)?

- a. 1
- b. 2
- c. 3
- č. 4
- d. 5
- e. 6
- f. 7

KAKO POSTATI POLIGLOT

g. drugo: _____

4.1 Ali ti učenje osnovnih fraz, pozdravov in podatkov v tujem jeziku predstavlja težavo?

a) Da

b) Ne

5. Opredeli svoj odnos do učenja tujih jezikov.

a. Jezike v šoli se učim le zato, ker jih predvideva učni načrt.

b. Učenja jezikov ne maram, še za učenje v šoli nimam motivacije.

c. Učenje jezikov se mi zdi koristno.

č. Učenje jezikov mi predstavlja težavo, ker si težko zapomnim tuje besede.

d. Učenje jezikov me navdihuje, ob učenju uživam.

6. Obkroži, zakaj se ti znanje tujih jezikov zdi uporabo (možnih je več odgovorov).

b. Znanje jezika mi omogoča, da komuniciram z večjim številom ljudi.

c. Če znam več jezikov, si bom lažje poiskal/-a službo v tujini.

d. Jezikov se rad/-a učim, ker mi predstavljajo del učenja/spoznavanja kultur.

č. Jezikov se učim, da se lahko pogovarjam s svojimi prijatelji in/ali svojo širšo družino.

7. Koliko tujih jezikov se lahko učiš na šoli, ki jo obiskuješ (možnih je več odgovorov)?

a. Šola ponuja vsaj tri izbire za učenje drugega tujega jezika.

b. Šola ponuja vsaj tri izbire za učenje tretjega tujega jezika.

c. Šola nudi možnost dodatnih ur jezikov po izbiri.

č. Šola ponuja možnosti izobraževanja jezika v naravnem okolju.

d. Šola ponuja različna tekmovanja iz jezikov.

e. Šola ponuja različne ekskurzije in izmenjave, kjer lahko z naravnimi govorci vadim svoje znanje tujega jezika.

KAKO POSTATI POLIGLOT

8. Ali si se kdaj udeležil poletnega tečaja tujega jezika? Če si izbral/a da, prosim, zapiši, kateri jezik si se učil in kje.

a) Da, _____ b) Ne

9. Ali si se naučil vsaj enega tujega jezika pred 8. letom starosti? Če si izbral/a da, prosim, zapiši, katerega.

a) Da, _____ b) Ne

10. Koliko jezikov govorijo tvoji starši?

Mati: _____ Oče: _____

11. V koliko jezikih tedensko bereš in/ali govoriš?

Število jezikov: _____

12. Ali se jezika raje učiš sam ali s skupino?

a) Sam b) S skupino

13. Ali uporabljaš katero od aplikacij za učenje jezikov? Če da, katero?

a) Da, _____ b) Ne

14. Možnost učenja katerih tujih jezikov nudi šola, ki jo obiskuješ. Šola nudi možnost učenja (možnih je več odgovorov):

- a. Angleščine
- b. Nemščine
- c. Španščine
- č. Francoščine

KAKO POSTATI POLIGLOT

d. Italijanščine

e. Kitajščine

f. Japonščine

g. Ruščine

h. Latinščine

i. _____

HVALA ZA SODELOVANJE!

UNIVERZALNI PRIROČNIK ZA UČENJE OSNOV KATEREGAKOLI TUJEGA JEZIKA

(Pisava in velikost sta drugačna, saj sem želela obdržati obliko samega priročnika, kakršnega so si natisnili in reševali mladostniki fokusne skupine)

Raziskava Kako postati poliglot

UNIVERZALNI PRIROČNIK ZA UČENJE OSNOV
KATEREGAKOLI TUJEGA JEZIKA

KPP VERZIJA 1.0

PRVA VERZIJA

SKRAJŠANA VERZIJA - 5-DNEVNI PROGRAM
OSNOV UČENJA TUJEGA JEZIKA

Ime osebe:

Izbran jezik:

Datum: _____ - _____

Pia Jelena Džakulin, raziskovalka in avtorica projekta
Kako postati poliglot, 2021

UVOD

Pozdravljen/-a!

Sodeluješ v fokusni skupini, kjer preizkušamo učinkovitost delovanja univerzalnega priročnika za učenje osnov kateregakoli tujega jezika.

Odločila sem se, da bom potek poskusa skrajšala le na 5 dni, zato upam, da si boš vsak dan za 5 dni lahko vzel/-a 30 minut do 1 ure, da se posvetiš delu tistega dne. Prosila bi te, da se držiš urnika in si ne puščaš vsega za zadnji dan. Če se boš držal/-a navodil, in je moja teorija pravilna, boš brez prevelikega stresa v naslednjih dneh spoznal/-a osnove komunikacije v izbranem jeziku.

Znotraj priročnika se skrivata dva tipa nalog. Na straneh, označenih z P- poišči, s pomočjo najrazličnejših gradiv poišči ustrezne informacije - prevedi potrebno besedilo. Na straneh, označenih z U&P- utrdi in preglej, pa brez da gledaš zapiske za

nazaj reši naloge in si jih nato s pomočjo prej naretih
zapiskov preglej.

Na tem koraku je ključno, da ne goljufaš, saj se tukaj
zgodí vse učenje. Čaka te dovolj vaj, da se izkažeš,
zato zaupaj procesu.

Pa prijetno učenje! :)

Pregled obdelane snovi in test pred učenjem preko
priročnika. (Če si po pregledu tega testa ugotovil/-a, da to
snov že obvladaš, si izberi drug jezik in se loti učenja tega).

V tem priročniku se bomo dotaknili sledečih poglavij;
predstavitev, bonton, izmenjavo kontaktov in osnovna
števila, pomembne fraze vsakega učenca tujega jezika,
ključna nujna stanja, vsakdanja vprašanja in fraze ter
osnove komuniciranja v restavraciji.

TEST, KI TE ČAKA NA 5. DAN

(preizkusi se že sedaj tako da prevedeš spodnje naloge brez da
kamorkoli gledaš in oceni svoje trenutno znanje)

Dober dan! Ime mi je Tilen. Star sem 30 let. Kako ti
je ime? Koliko si stara?

Dober dan Tilen! Ime mi je Zala in stara sem 28 let.
Prihajam iz Slovenije. Od kod prihajaš?

Tudi jaz prihajam iz Slovenije. Ali lahko dobim tvoj kontakt? Imaš instagram? Lahko dobim tvojo telefonsko številko in e-mail?

Da. Moj instagram je @zala.novak389, moja telefonska številka je 782 369 014 , moj e-mail pa zala.novak559@gmail.com.

Lepo te je bilo spoznati! Nasvidenje!

[illegible]

Se opravičujem, prehitro govorite, ali lahko prosim počasneje ponovite?

-

Kako se reče “a cup of water*” v izbranem jeziku?

-

Kaj pomeni “izraz iz tujega jezika” v angleščini?

-

Se opravičujem, tega ne razumem, ali lahko prosim ponovite v angleščini?

-

Se opravičujem, ali pravilno izgovorim “izraz v tujem jeziku”?

-

Na pomoč! Pokličite urgenco! Potrebujem zdravnika.
Ne počutim se dobro, tukaj me boli.

Pojdi stran! Pusti me pri miru! Pokličite policijo!

Žejna sem. Ali lahko dobim kozarec vode, prosim?
Kje je stranišče?

Lačen/-na sem. Ali lahko dobim jedilnik, prosim?

Ali lahko dobim (poljubno jed) in (poljubno pijačo)?
Bilo je zelo okusno. Koliko to stane? Ali lahko plačam
s kartico ali z gotovino?

KAZALO PO DNEVIH

1. DAN- UVOD, pregled snovi
(2. del - P predstavitev in bonton)
(3. del- U&P 2x)

2. DAN- ponovitev 1. dne preko U&P
(2. del - P izmenjava kontaktov, abc, pripravljanje na nerazumevanje)
(3. del- U&P 2x)

3. DAN- ponovitev 1. In 2. dne preko U&P
(2. del - P nujna stanja, pogosta vprašanja in fraze)
(3. del- ponovitev s kreativnostjo)

4. DAN- ponovitev po želji
(2. del - P restavracija)
(3. del- U&P 2x)

5. DAN- samostojna ponovitev čez priročnik
(2. del - U&P 2x; dvojni test)
(3. del- anketa o izkušnji)
(4. del- poslikaj s Camscannerjem in mi pošlji na mail- pia.j.dzakulin@gmail.com)

1. DAN P *PREDSTAVITEV*

Dober dan!

-

Ime mi je _____ .

-

Star/-a sem _____ let.

-

Prihajam iz Slovenije.

-

Kako ti je ime?

-

Koliko si star/-a?

-

Od kod prihajaš?

-

Lepo te je bilo spoznati!

-

Nasvidenje!

-

BONTON

Da-

Ne-

Prosim-

Hvala-

Se opravičujem-

Kako si?-

Dobro sem.-

Všeč mi je.-

Ni mi všeč.-

Ne vem.-

Ne razumem.-

Dobro jutro!-

Dober dan!-

Dober večer!-

Lahko noč!-

in-

ali-

2. DEL 1. DNE U&P

(brez da gledaš se probaj spomniti izrazov, prevedi dialog in si ga ob koncu preglej in popravi, nato pa na drugi strani ponovi vajo)

Dober dan! Ime mi je Aleks. Star sem 19 let. Kako ti je ime? Koliko si stara?

Dober dan Aleks! Ime mi je Maja in stara sem 18 let. Prihajam iz Slovenije. Od kod prihajaš?

Tudi jaz prihajam iz Slovenije. Lepo te je bilo spoznati! Nasvidenje!

Ob popravi si izpiši opombe na kaj moral/-a biti pozoren/-a:

(ponovno si prekrij prejšnjo stran in poskusi prevesti besedilo, ko si ga pregledaš je to to za danes :))

Dober dan! Ime mi je Aleks. Star sem 19 let. Kako ti je ime? Koliko si stara?

Dober dan Aleks! Ime mi je Maja in stara sem 18 let. Prihajam iz Slovenije. Od kod prihajaš?

Tudi jaz prihajam iz Slovenije. Lepo te je bilo spoznati! Nasvidenje!

Ob popravi si izpiši opombe na kaj moral/-a biti pozoren/-a:

2. DAN ponovitev predstavitve od 1. dne in predelava
“izmenjave kontaktov”

Dober dan! Ime mi je Aleks. Star sem 19 let. Kako ti je ime? Koliko si stara?

Dober dan Aleks! Ime mi je Maja in stara sem 18 let. Prihajam iz Slovenije. Od kod prihajaš?

Tudi jaz prihajam iz Slovenije. Lepo te je bilo spoznati! Nasvidenje!

Ob popravi si izpiši opombe na kaj moral/-a biti pozoren/-a:

2. DEL 2. DNE P IZMENJAVA KONTAKTOV

Ali imaš instagram? Dodaj me!

-

Ali lahko dobim tvoj kontakt?

-

Ali lahko dobim tvojo telefonsko številko?

-

Ali lahko dobim tvoj e-mail?

-

Moj instagram/ telefonska številka/ e/mail je...

-

Telefonska številka;

0-

1-

2-

3-

4-

Znaki v elektronski pošti;

@-

.-

Na tej točki ti predlagam, da poiščeš abecedo tega jezika in si dopišeš izgovorjavo črk. (natisni in jo vstavi na tej strani ali pa si jo prepisi)

PRIPRAVLJENOST NA NERAZUMEVANJE

(normalno in pričakovano je, da dokler se učimo tujega jezika ogromno stvari še ne razumemo. Rešitev za to pa ni, da se v tem jeziku ne pogovarjamo ampak da smo pripravljeni na komuniciranje v takšnih situacijah)
**pripravljen/-a bodi, da je vajin skupni jezik angleščina*

Se opravičujem, prehitro govorite, ali lahko prosim počasneje ponovite?

-

Kako se reče “a cup of water*” v izbranem jeziku?

-

Kaj pomeni “izraz iz tujega jezika” v angleščini?

-

Se opravičujem, tega ne razumem, ali lahko prosim ponovite v angleščini?

-

Se opravičujem, ali pravilno izgovorim “izraz v tujem jeziku”?

-

3. DEL 2. DNE U&P

Dober dan! Ime mi je Aleks. Star sem 19 let. Kako ti je ime? Koliko si stara?

Dober dan Aleks! Ime mi je Maja in stara sem 18 let. Prihajam iz Slovenije. Od kod prihajaš?

Tudi jaz prihajam iz Slovenije. Ali lahko dobim tvoj kontakt? Imaš instagram? Lahko dobim tvojo telefonsko številko in e-mail?

Da. Moj instagram je @maja.novak140, moja telefonska številka je 154 376 982, moj e-mail pa maja.novak140@gmail.com.

Lepo te je bilo spoznati! Nasvidenje!

(uporabniško ime instagrama, telefonsko številko in e-mail piši po zgledu)

ZGLED (kot bi ustno govoril):

afna-maja-pika-novak-ena-štiri-nič

ena-pet-štiri tri-sedem-šest devet-osem-dva

[illegible]

Ob popravi si izpiši opombe na kaj moral/-a biti pozoren/-a:

Brez da gledaš zapiske prevedi naslednje povedi.

Se opravičujem, prehitro govorite, ali lahko prosim počasneje ponovite?

-

Kako se reče “a cup of water*” v izbranem jeziku?

-

Kaj pomeni “izraz iz tujega jezika” v angleščini?

-

Se opravičujem, tega ne razumem, ali lahko prosim ponovite v angleščini?

-

Se opravičujem, ali pravilno izgovorim “izraz v tujem jeziku”?

-

Ob popravi si izpiši opombe na kaj moral/-a biti pozoren/-a:

Ponovi vajo:

Se opravičujem, prehitro govorite, ali lahko prosim počasneje ponovite?

-

Kako se reče “a cup of water*” v izbranem jeziku?

-

Kaj pomeni “izraz iz tujega jezika” v angleščini?

-

Se opravičujem, tega ne razumem, ali lahko prosim ponovite v angleščini?

-

Se opravičujem, ali pravilno izgovorim “izraz v tujem jeziku”?

-

Ob popravi si izpiši opombe na kaj moral/-a biti pozoren/-a:

3. DAN ponovitev do sedaj predelane snovi: ponovi snov, reši brez da gledaš in si preglej

Dober dan! Ime mi je Aleks. Star sem 19 let. Kako ti je ime? Koliko si stara?

Dober dan Aleks! Ime mi je Maja in stara sem 18 let. Prihajam iz Slovenije. Od kod prihajaš?

Tudi jaz prihajam iz Slovenije. Ali lahko dobim tvoj kontakt? Imaš instagram? Lahko dobim tvojo telefonsko številko in e-mail?

Da. Moj instagram je @maja.novak140, moja telefonska številka je 154 376 982, moj e-mail pa maja.novak140@gmail.com.

Lepo te je bilo spoznati! Nasvidenje!

[illegible]

Se opravičujem, prehitro govorite, ali lahko prosim počasneje ponovite?

-

Kako se reče “a cup of water*” v izbranem jeziku?

-

Kaj pomeni “izraz iz tujega jezika” v angleščini?

-

Se opravičujem, tega ne razumem, ali lahko prosim ponovite v angleščini?

-

Se opravičujem, ali pravilno izgovorim “izraz v tujem jeziku”?

-

2. DEL 3. DNE P NUJNA STANJA

Na pomoč!

-

Pokličite urgenco!

-

Ne počutim se dobro.

-

Pokliči policijo!

-

Potrebujem zdravnika!

-

Tukaj me boli.

-

Pojdi stran! Pusti me pri miru!

-

Pazi!

-

POGOSTA VPRAŠANJA IN FRAZE

Kje je stranišče?

-

Koliko to stane?

-

Ali lahko dobim kozarec vode, prosim?

-

Lačen/-na sem.

-

Žejen/-a sem.

-

DOPIŠI SI POLJUBNE FRAZE, KI SE TI ZDIJO KORISTNE

3. DEL 3. DNE -ponovitev s kreativnostjo

Na osnovi do sedaj pridobljenega znanja in s pomočjo iskanja kakšnih dodatnih fraz preko gradiva, zapiši primere naslednjih situacij. (Vzami dodaten list na katerega lahko napišeš sestavek, lahko napišeš dialog, lahko celo narišeš strip) Nato poskusi scene zaigrati, kjer lahko ti igraš obe vlogi, ali pa si z drugo osebo razdelita vloge. Bodi kreativen/-na!

1. Scena - 25 letni Nemec Lukas spozna 23 letno Španko Emo in gresta na kosilo.

2. Scena - poslovna partnerja gresta na kosilo

3. Scena- Naravni govorec pove nekaj, česar ne razumeš (poišči en tak stavek) in ga vprašaj če lahko upočasni, nato pa kaj pomenijo katere besede. Ko mu odgovoriš, ga vprašaj kako se reče neka beseda in ga za eno vprašaj, če si jo pravilno izgovoril/-a.

4. Scena- Napiši situacije, v katerih bi uporabil katere fraze, s katerimi izražaš nujnost.

5. Scena- po želji :)

4. DAN ponovitev po želji

Preko zadnjih nekaj dni si spoznal/-a veliko različnih načinov utrjevanja znanja. Tokrat ti puščam odprte roke, da se spomniš načina, ob katerem se boš zabaval/-a bil/-a kreativen/-na in učinkovito ponovil/-a dosedanjo snov.

2. DEL 4. DNE P RESTAVRACIJA

Ali lahko dobim jedilnik, prosim?

-

Ali lahko dobim...

-

Na zdravje!

-

Bilo je zelo okusno!

-

Najljubše pijače;

Najljubše jedi;

Zajtrk-

Kosilo-

Večerja-

Prigrizek-

Ali lahko plačam s kartico/ z gotovino?

—

3. DEL 4. DNE **P&U** -prevedi naslednje povedi, pred tem pa predlagam vajo zapisa besed na dodaten list

Na pomoč! Pokličite urgenco! Potrebujem zdravnika.
Ne počutim se dobro, tukaj me boli.

Pojdi stran! Pusti me pri miru! Pokličite policijo!

Žejna sem. Ali lahko dobim kozarec vode, prosim?
Kje je stranišče?

Lačen/-na sem. Ali lahko dobim jedilnik, prosim?
Ali lahko dobim (poljubno jed) in (poljubno pijačo)?
Bilo je zelo okusno. Koliko to stane? Ali lahko plačam
s kartico ali z gotovino?

Ob popravi si napiši na kaj moral biti pozoren/-na.

PONOVİ VAJO:

Na pomoč! Pokličite urgenco! Potrebujem zdravnika.
Ne počutim se dobro, tukaj me boli.

Pojdi stran! Pusti me pri miru! Pokličite policijo!

Žejna sem. Ali lahko dobim kozarec vode, prosim?
Kje je stranišče?

Lačen/-na sem. Ali lahko dobim jedilnik, prosim?
Ali lahko dobim (poljubno jed) in (poljubno pijačo)?
Bilo je zelo okusno. Koliko to stane? Ali lahko plačam
s kartico ali z gotovino?

Ob popravi si napiši na kaj moral biti pozoren/-na.

5. DAN ZADNJI DAN!

Danes bomo samo ponavljali in utrjevali snov.

1. Vzemi si nekaj minut in ponovi kaj si se naučil/-a v preteklem tednu. Predlagam, da s svinčnikom izpisuješ besede in freze in s tem aktivno ponavljaš.

2. Aktivno se preveri v naslednjem testu brez da gledaš, si popravi in ponovi vajo. Ko končaš, si konec s priročnikom in prosila bi te, da si še vzameš nekaj minutk in rešiš še anketo o izkušnji.

Dober dan! Ime mi je Tilen. Star sem 30 let. Kako ti je ime? Koliko si stara?

Dober dan Tilen! Ime mi je Zala in stara sem 28 let. Prihajam iz Slovenije. Od kod prihajaš?

Tudi jaz prihajam iz Slovenije. Ali lahko dobim tvoj kontakt? Imaš instagram? Lahko dobim tvojo telefonsko številko in e-mail?

Da. Moj instagram je @zala.novak389, moja telefonska številka je 782 369 014 , moj e-mail pa zala.novak559@gmail.com.

Lepo te je bilo spoznati! Nasvidenje!

Se opravičujem, prehitro govorite, ali lahko prosim počasneje ponovite?

-

Kako se reče “a cup of water*” v izbranem jeziku?

-

Kaj pomeni “izraz iz tujega jezika” v angleščini?

-

Se opravičujem, tega ne razumem, ali lahko prosim ponovite v angleščini?

-

Se opravičujem, ali pravilno izgovorim "izraz v tujem jeziku"?

-

Na pomoč! Pokličite urgenco! Potrebujem zdravnika. Ne počutim se dobro, tukaj me boli.

Pojdi stran! Pusti me pri miru! Pokličite policijo!

Žejna sem. Ali lahko dobim kozarec vode, prosim?
Kje je stranišče?

Lačen/-na sem. Ali lahko dobim jedilnik, prosim?
Ali lahko dobim (poljubno jed) in (poljubno pijačo)?
Bilo je zelo okusno. Koliko to stane? Ali lahko plačam
s kartico ali z gotovino?

Pojdi po zapiskih in si preglej odgovore.
Dober dan! Ime mi je Tilen. Star sem 30 let. Kako ti je
ime? Koliko si stara?

Dober dan Tilen! Ime mi je Zala in stara sem 28 let.
Prihajam iz Slovenije. Od kod prihajaš?

Tudi jaz prihajam iz Slovenije. Ali lahko dobim tvoj
kontakt? Imaš instagram? Lahko dobim tvojo
telefonsko številko in e-mail?

Da. Moj instagram je @zala.novak389, moja telefonska
številka je 782 369 014 , moj e-mail pa
zala.novak559@gmail.com.

Lepo te je bilo spoznati! Nasvidenje!

Se opravičujem, prehitro govorite, ali lahko prosim počasneje ponovite?

-

Kako se reče “a cup of water*” v izbranem jeziku?

-

Kaj pomeni “izraz iz tujega jezika” v angleščini?

-

Se opravičujem, tega ne razumem, ali lahko prosim ponovite v angleščini?

-

Se opravičujem, ali pravilno izgovorim “izraz v tujem jeziku”?

-

Na pomoč! Pokličite urgenco! Potrebujem zdravnika.
Ne počutim se dobro, tukaj me boli.

Pojdi stran! Pusti me pri miru! Pokličite policijo!

Žejna sem. Ali lahko dobim kozarec vode, prosim?
Kje je stranišče?

Lačen/-na sem. Ali lahko dobim jedilnik, prosim?
Ali lahko dobim (poljubno jed) in (poljubno pijačo)?
Bilo je zelo okusno. Koliko to stane? Ali lahko plačam
s kartico ali z gotovino?

Ob pregledu si izpiši na kaj moraš biti pozoren-/na:

Pozdravljen/-a na koncu priročnika!

Zate imam nekaj vprašanj o izkušnji, ki si jo dobil/-a pretekli teden.

1. Koliko časa si povprečno potreboval za nalogo (obkroži)?

20 minut ali manj
med 20 minut in 40 minut
več kot 40 minut

2. Preko katerih gradiv si prihajal/-a do informacij, na podlagi katerih si si urejal/-a zapiske?

Navedi vire (spletne/ knjižne/ ustne/ druge)

3. Kako prijetna ti je bila izkušnja učenja osnov izbranega tujega jezika s pomočjo priročnika? Obroži številko od 1 do 10 (1- sploh ni bila prijetna, 10- bila je izjemno prijetna), ki najbolj ustreza tvoji izkušnji.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

4. Ali se ti zdi, da si se naučil/-a snovi, predelane v priročniku? Obkroži ustrezno.

DA NE LE DELNO

5. Ali bi se želel/-a na ta način učiti jezika tudi v prihodnje?

DA NE

DRUGO _____

6. Ali imaš kakšne predloge za izboljšavo priročnika.

NE DA _____

7. Kateri je bil bil tvoj najljubši del priročnika?

8. Katere teme bi dodal/-a ti, če bi naredil/-a daljšo verzijo priročnika?

Najlepša hvala za sodelovanje, meni si prinesel/-la veliko vrednosti, upam, da sem tudi jaz tebi :)

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni! Sem Pia Jelena Džakulin, dijakinja 4. letnika splošnega oddelka Gimnazije Celje – Center. Pri predmetu psihologije sem se lotila raziskave o stališčih mladostnikov do učenja tujih jezikov. Če si star/-a med 12 in 21 let bi te prosila, da si vzameš nekaj minutk in rešiš kratek anonimni vprašalnik, s katerim bom poskusila bolje razumeti tvoja stališča do učenja tujih jezikov. Že vnaprej se zahvaljujem za sodelovanje v anketi ☺

1. Označi svoj spol. Sem...

- a) Ženska
- b) Moški
- c) Drugo

2. Označi svojo starost

- a) 12-13
- b) 14-15

KAKO POSTATI POLIGLOT

- c) 16-17
 - d) 18-19
 - e) 20-21
3. Opravljena stopnja izobraževanja oz. trenutno izobraževanje
- a) Osnovna šola
 - b) Splošna gimnazija
 - c) Klasična/Športna/Umetniška/Plesna/Glasbena/... gimnazija
 - d) Poklicna srednja šola
 - e) Višja šola
 - f) Fakulteta
4. Naslenjih nekaj trditev se bo nanašalo na tvoje splošno mnenje o znanju in učenju tujih jezikov. Če se s trditvijo strinjaš, označi 5, če se delno strinjaš 4, če si neodločen, označi 3, če se bolj kot ne s trditvijo ne strinjaš, označi 2 in če se v celoti ne strinjaš, označi 1.
- a) Znanje tujih jezikov je zame pomembno.
 - b) Menim, da me znanje tujih jezikov bogati kot osebo.
 - c) Od znanja tujih jezikov je za uspešno življenje potrebno le znanje angleščine.
 - d) Verjamem, da bo vsakršno znanje tujih jezikov razvrednoteno s tehnologijo.
 - e) Učenje tujih jezikov mi pomeni »piflanje suhe slovnice« in besedišča ter pomanjkanje znanja tekočega komuniciranja in uporabnosti jezika.
 - f) Zdi se mi, da imam glede na čas učenja tujega jezika premalo komunikacijskih sposobnosti.
 - g) Menim, da se nikoli nisem naučil/-a učiti tujih jezikov.
 - h) Nisem povsem zadovoljen/-a s trenutnim načinom poučevanja tujih jezikov in menim da bi sodobnejši problemi potrebovali sodobne rešitve.
 - i) Menim, da bi se lažje in raje učil tujih jezikov, če bi bil poudarek na samozavestni komunikaciji in aktivnem učenju ter uporabi jezika s pomočjo tehnologije in ne na slovničnih pravilih in memorizaciji neuporabnega besedišča.

KAKO POSTATI POLIGLOT

5. Naslednjih nekaj trditev se bo nanašalo na vpliv obremenitve šole, čustva ob delanju napak v tujem jeziku, lastnem vrednotenju sposobnosti in povezavo med ocenami ter sposobnostmi. Označi z 1-5, enako kot pri prejšnji nalogi.

- a) V šoli sem preobremenjen/-a z delom in količino snovi.
- b) Če bi imel/-a manj obremenitev s strani šole, bi se učil/-a več jezikov.
- c) Menim, da imam potencial postati poliglot.
- d) Naučen/-a sem, da so napake pri uporabi tujega jezika slabe in se kaznujejo.
- e) Če v tujem jeziku naredim napako, občutim sram.
- f) Izogibam se situacijam, kjer bi moral/-a uporabljati tuj jezik, katerega ne znam dobro, da se izognem neprijetnostim.
- g) Tuj jezik bom aktivno začel/-a uporabljati, ko ga bom dobro znal/-a.
- h) Menim, da sem se sposoben/-na naučiti dobro sporazumevati v vsaj štirih jezikih.
- i) Menim, da imajo vsi odličnjaki potencial postati poliglot.
- j) Menim, da ima velika večina mladostnikov potencial postati poliglot.
- k) Menim, da zadostni dijaki nimajo potenciala postati poliglot.

6. Pandemija je vplivala na naša življenja. Zanima me, katera tvoja vedenja so se spremenila v primerjavi s predkoronskimi časi. Označi z 1-5, enako kot pri prejšnji nalogi.

- a) Med pandemijo manj govorim v tujih jezikih kot prej.
- b) Med pandemijo več berem v tujih jezikih kot prej (članki, knjige, spletne objave ...).
- c) Med pandemijo poslušam več v tujih jezikih kot prej (filmi, glasba, podcast, youtube ...).

7. Kaj je/so glavni razlogi, zakaj se letos nisi učil/-a novih tujih jezikov? Možnih je več odgovorov.

- a) Zaradi preobremenjenosti v šoli.

KAKO POSTATI POLIGLOT

- b) Ker se jezikov ne učim iz želje po znanju, vendar le zato, ker so obvezni predmeti v šoli.
- c) Zaradi pandemije nisem imel/-a volje do ničesar.
- d) Zaradi nezmožnosti potovanja ne vidim potrebe po znanju tujih jezikov.
- e) Znanja tujih jezikov ne potrebujem, saj se bo tehnologija tako razvila, da jih ne bomo potrebovali.
- f) Ker je učenje tujega jezika nekaj, česar se ne bi znal/-a lotiti sam/-a.
- g) Ker se nisem sposoben naučiti več jezikov.
- h) Med pandemijo sem imel/-a precej drugih težav, in se nisem posebej ukvarjal/-a z učenjem tujih jezikov.
- i) Potrudil/-a sem se po najboljših močeh čas v karanteni izkoristiti najbolje možno, učil/-a sem se tudi nekaj tujih jezikov, več pa mi ni uspelo.

IZJAVA

Mentorica Ana Metličar v skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Kako postati poliglot, katere avtorica je Pia Jelena Džakulin:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtoričino dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje

Celje, 14. 4. 2021

žig šole

Podpis mentorice:

Ana Metličar

Podpis odgovorne osebe:

Gregor Deleja, prof.